ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

БРОЈ 1337

6 динара

12.8.1977. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXVIII

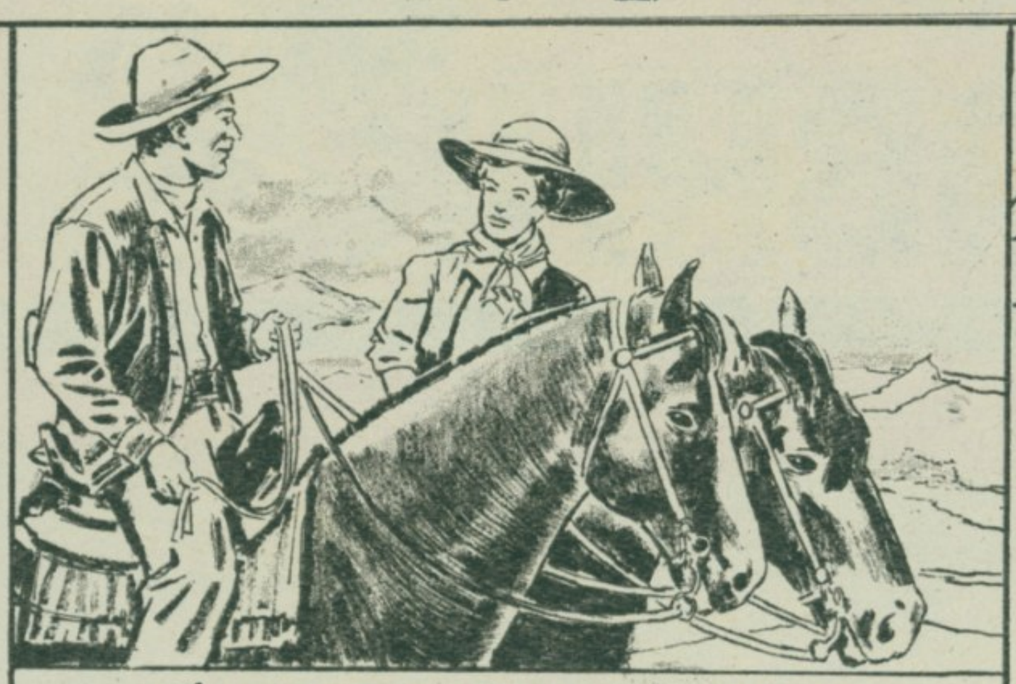
КОМПЛЕТАН СТРИП
ЈУЖНА ЗВЕЗДА

Веровали или не!

ЏЕМС БРЕДИ

ЗВАНИ „ДИЈАМАНТСКИ ЏЕМС" – АМЕРИЧКИ ФИНАНСИЈЕР КОГА СУ СМАТРАЛИ МАЛО НАСТРАНИМ – УВЕРЕН ДА ЋЕ У ТОКУ 1912. ГОДИНЕ УМРЕТИ, СПАЛИО ЈЕ ПРИЗНАНИЦЕ У ВРЕДНОСТИ ОД 200.000 ДОЛАРА **СВИМ ДУЖНИКА КОЈИ СУ МУ БИЛИ ПРИЈАТЕЉИ.** БРЕДИ ЈЕ ЖИВЕО ЈОШ ПЕТ ГОДИНА.

КВИНСИ И ЕЛА СКОТ

ИЗ ЊУЈОРКА ПРОВЕЛИ СУ СВОЈ МЕДЕНИ МЕСЕЦ НА КОЊИМА ПРЕВАЛИВШИ ЗА ТО ВРЕМЕ **ПРЕКО 3000 КИЛОМЕТАРА.**

АМЕРИЧКИ СТОУНХЕНЏ

МИСТЕРИ ХИЛ, ЈЕДНО СТАРО НАСЕЉЕ У ЊУ ХЕМПШИРУ, У КОМЕ СЕ НАЛАЗИ ОГРОМНИ КАМЕНИ ЖРТВЕНИ СТО, ОСНОВАНО ЈЕ, ВЕРОВАТНО, 200 ГОДИНА ПРЕ НАШЕ ЕРЕ.

ПРЕРИЈСКИ ПАС

НИЈЕ ПАС... ВЕЋ ЈЕДНА ВРСТА ВЕВЕРИЦЕ

НА ОСНОВУ РИМСКИХ НАДГРОБНИХ СПОМЕНИКА

МОЖЕ СЕ ЗАКЉУЧИТИ ДА ЈЕ У 1. ВЕКУ ПРОСЕЧНИ ЉУДСКИ ВЕК ИЗНОСИО **32 ГОДИНЕ.**

© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

НА ТАКМИЧЕЊУ

КОЈЕ СЕ СВАКЕ ГОДИНЕ ОДРЖАВА У СПЈЕВИ КОРНЕРУ (САД) БИРА СЕ **НАЦИОНАЛНИ ШАМПИОН У НАДВИКИВАЊУ.**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у америчкој савезној држави Џорџији постоји једно дрво — земљопоседник. Бивши власник имања на којем је оно расло умро је крајем прошлог века а својим тестаментом одредио је да његово омиљено дрво остане „слободно и независно". Према

његовој последњој жељи његови наследници нису смели да продају терен на којем се оно диже и били су дужни да око дрвета подигну ограду и то тако да дрвету остане десет пута више земље но што износи пречник његове крошње.

● године 1908. један лист је забележио да париске модискиње употребе за украшавање шешира око 40000 морских ласта вица. У исто време један лондонски трговац утврдио је да је за украшавање шешира за годину дана продао 32000 колибрија, 80000 морских ласта вица и 800000 пари крила разних птица.

● први проналазач штампарије помоћу покретних слова живео је много пре Гутенберга и Костера. То је био кинески ковач Пи-Ченг, који је још 1041. године направио прва покретна слова од дрвета и њима заменио камене и дрвене плоче помоћу којих су Кинези дотле штампали.

● у Малчезини, градићу на језеру Гарда, налази се улица која је широка само 52,5 см. Ово је, вероватно, најужа улица на свету. Најшира улица на свету налази се у Бразилу. Широка је 280 м.

● по мишљењу стручњака, број становника на нашој планети износиће 2000. године 5,4 милијарде, а већ 2050. године — 8 милијарди.

● најбржа јахта на свету изграђена је у Тулону. Јахта је прави џин: дугачка је 72 метра, укупна површина њених једара износи 1000 квадратних метара, а максимална брзина јој је 55 километара на час. Веома сло-

жени навигациони уређаји, међу којима је и једна рачунска машина, омогућавају да се јахта пребаци на даљинско радио-управљање. Операција с једрима изводи се помоћу електро-мотора који се напајају из сунчаних акумулатора. За време нормалне пловидбе јахтом управља само један човек.

● мирис једне врсте америчког кактуса осећа се на даљини од једног километра.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

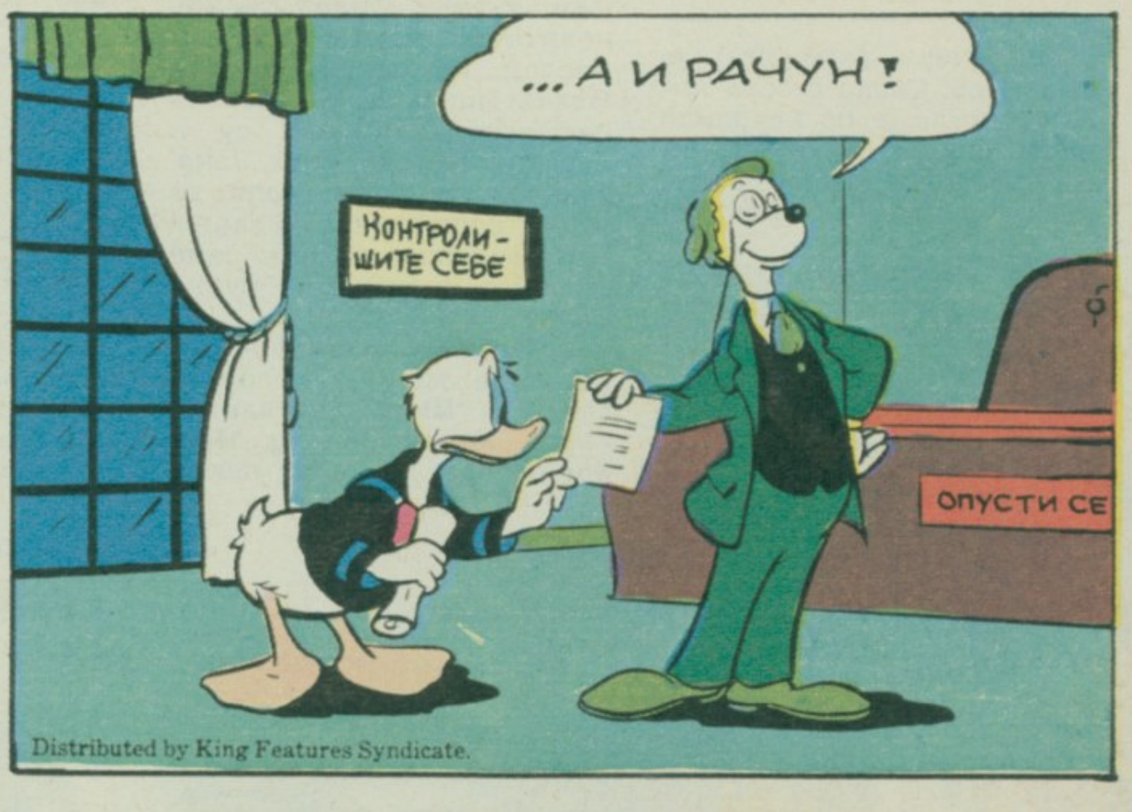

Distributed by King Features Syndicate.

Copyright © 1977
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

НЕОБИЧАН ПОКЛОН

ЈА САМ ДРУГ, А НЕ ДРУГАРИЦА КОМАНДАНТ! — РЕКЛА ЈЕ ЈАНА СТРОГО СВОМ ЗАМЕНИКУ, А ОНДА БЛАЖИМ ТОНОМ ДОДАЛА: — ПОМАДУ ОСТАВИ, ЊОМ МОЖЕ ДА СЕ МАЖЕ И МУШКО И ЖЕНСКО.

Одувек је тако у Босни, мислила је Јана Богичевић приближавајући се селу на челу колоне. Ако нема сметова, онда реже мраз. А двадесет двогодишња девојка није волела ни једно ни друго, иако ни у њеној родној Војводини мразеви нису били блажи. Ипак, чинило јој се да се у Босни и ваздух леди. Као да није био март, већ децембар, мада су сељани у крајевима кроз које су пролазили говорили да је зима почетком те, 1944. године заиста блага.

— **Ђавола, блага!** — хукнула је док је у једном селу између Дервенте и Добоја размештала борце на коначиште. Била је командант Трећег батаљона Треће војвођанске бригаде и, уопште, једина жена командант батаљона у Народноослободилачкој војсци. Није желела да се прихвати толике одговорности, али наређење је било наређење. И ето, тако су се у њеним рукама нашли животи више од 250 бораца.

Јану није много мучило то што је млада ни што је командовање деликатна ствар, већ ословљавање. Сви нижи и виши по рангу заповедништва од ње морали су да се обраћају са „друже команданте", а њој је то било смешно. Разуме се, увек је задржавала озбиљан израз лица, али оно „друже" никако јој није ишло у главу.

НАПАСТИ ТЕРЕТНИ ВОЗ

До вечери размештај је био готов. Свака сеоска кућа примила је по неколико партизана. Сељаци су им се обрадовали као својим рођеним. Јана се сместила на самој периферији села. Други батаљони и штаб бригаде нашли су уточиште у суседним селима; тактика је била никад у групи и никад сви на једном месту. Одмор од неколико дана марша на којем су се налазили и те како им је ваљао.

Није, међутим, прошло ни два дана, а Јани поподне бану курир. По начину како је гонио коња видело се да је у питању нешто озбиљно. Курир јој је прво предао писмо команданта бригаде, а тек онда затражио воде да угаси жеђ.

Чим је прочитала поруку, девојка је позвала чланове штаба. Осим обавештајца који је био негде на дужности окупили су се сви: њен заменик Милан Јанчић, политички комесар Милан Узелац, па његов заменик Влада Поповић, санитетски референт... Седели су и ћутали. Ћутала је и Јана. Јанчићу је било јасно да јој се нешто кува у глави. Ко би рекао да има само двадесет и две, паде му на памет.

— **Идемо у акцију!** — зарарао је тишину девојчин глас. — **Штаб бригаде је добио обавештење од Месног одбора, а ови од неких железничара, да ће данас у поноћ проћи немачка тегљена композиција пругом Дервента — Добој. У вагонима ће бити одеће, обуће, лекова!... То је оно што нам недостаје. Напад ће извршити две чете Првог и две чете нашег батаљона!**

Говорила је одлучно. И увек је таква била када је требало брзо делати. Јанчић се врпољио. Најзад јој је упао у реч; није могао сачекати да заврши.

— **Желео бих да командујем нашим четама! Знаш да сам недавно постављен за твог заменика, за мене овај окршај много значи!..**

Млада жена климну главом. Схватила га је. Чете су се спремиле за покрет за трен ока и одмах пошле да се сусретну са друговима из Првог батаљона, неких десетак километара одатле. Даље их је очекивало још неколико до пруге, ако не и више.

ЈАЛОВА АКЦИЈА

Партизани су стигли на пругу и заузели бусију у само предвечерје. Терен је био погодан за заседу јер се налазио иза оштре кривине која је обилазила овећи шумски вис. Тако су борци полегли у јарку поред шина могли да чују бректање воза, а да не буду примећени.

Добро је што смо дошли раније, пролете Јанчићу кроз главу док је лежећи на леђима завијао цигарету. Само да нас они железничари не преваре, никад не бих прежалио ово шпартање по брдима...

Минути су пролазили, као да је време стајало. Сви су клели мраз и зиму. Ипак, у поноћ воз је наишао. Кретао се споро.

Јуриш четири чете изведен је силовито. Војничка пратња композиције није стигла ни да се маши оружја. Преплашени машиновођа зауставио је локомотиву, дигао руке увис и стао да се правда како је невин и да вози зато што су га Немци натерали. Помињао је зараду, тежак живот, жену, децу, гладне ратне године...

Вагони су брзо отворени. Неколико бораца је отрчало до сближње шуме где су по договору чекали сељани са тањигама. Кола су притерана уз пругу, али уместо раздраганих, сељани су крај вагона видели само смркнута лица. Шта је то сад, питали су се. Но када је роба утоварена у кола, све су схватили: воз је превозио галантеријске ствари, парфеме, пудере, огледала, ђинђуве, барокни намештај, шта све не. На жалост, онога што је партизанима требало — није било!

Јана Богичевић била је једина жена командант у нашој Народноослободилачкој војсци. А над је то постала, имала је само 22 године.

ЈА САМ ДРУГ!

Јана није склопила очи до зоре; бринула је за сваког човека. Пред свитање на врата је закуцао стражар и обавестио је да се чете враћају. Хитро је скочила са кревета.

Ониска просторија са земљаним подом ускоро се испунила људима. Сви су ћутали. Први се јавио Јанин заменик, Милан Јанчић. Салутирајући по пропису, поднео је извештај о нападу, напоминући да нема губитка. Ојађеност због мршавог плена није му силазила с лица. А онда, као да се сетио најважније ствари на свету, тутну руку испод копорана и оданде извуче неки смотуљак.

— **Друже команданте** — испрсио се поносно — **имам за тебе дар! Нашао сам у возу, к'о велим требаће ти, то се у рату не налази баш сваког дана!...**

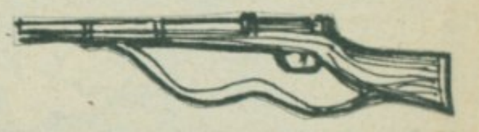
— **А шта то, Милане?** — трже се Јана.

— **Па, женски веш... онај доњи... и то, богами, добар! А имам и кутију помаде!** — тријумфално иступи Јанчић развијајући смотуљак. Прстима је ухватио за крајеве да сви виде његов поклон.

У соби се проломи урнебесни смех. Јана се збуни и мрко погледа свог заменика. Видећи севање у њеним очима, злосрећни Јанчић се окрете око себе. Није му било јасно у чему је погрешио.

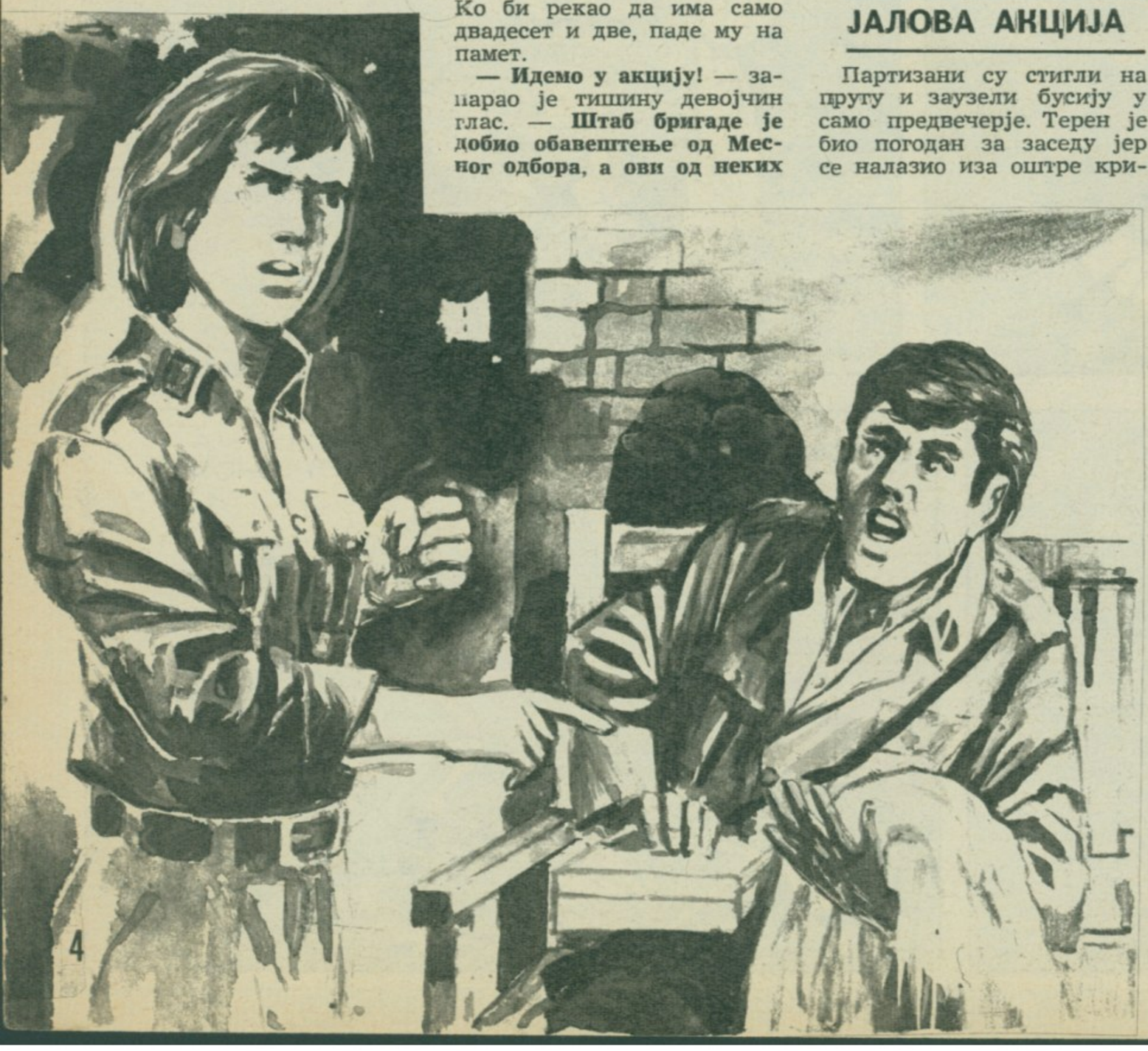
— Јанчићу, ја сам друг, а не другарица командант! — одбруси Јана, а онда блажим тоном додаде: — Помаду остави, њом може да се маже и мушко и женско, а сад на спавање! Вољно!

Када је остала сама, девојка седе на кревет и насмеја се. „Ех, рат!", уздахну и онако обучена опружи се на постељу. Негде далеко у селу чуо се лавеж паса.

Јана Богичевић данас живи у Новом Саду као пензионер. Резервни је капетан и носилац четири одликовања. Крај рата је дочекала као једина жена командант батаљона наше Народноослободилачке војске. Жив је и Милан Јанчић. Често се сусретне са Јаном и, сећајући се овог доживљаја из рата, слатко се насмеју.

М. Тодоровић

БОЛЕРОВА НАЈДУЖА НОЋ

МЕСЕЦИ СУ ВЕЋ ПРОШЛИ, А МАЈКА СЕ НИЈЕ ЈАВЉАЛА. ЧЕТРНАЕСТОГОДИШЊИ ХОЗЕ КРЕНУО ЈЕ СА ЧЕТВОРО МЛАЂЕ БРАЋЕ У ДАЛЕКИ ГРАД ДА ЈЕ ТРАЖИ.

У колумбијском граду Манисалесу у трошној кући која само што није пала становали су Родригези: жена сиромашног радника на плантажи кафе са пет синова. Шесто дете, девојчица, рођено је три месеца после изненадне очеве смрти.

Чим се опоравила од порођаја, мајка се запослила у некој фабрици а њени синови су наизменично чували девојчицу. Најстарији, четрнаестогодишњи Хозе и три године млађи Мануел ишли су у школу, док су остала тројица, од седам, пет и три године, проводили време код куће, више гладни него сити.

Једног дана мајка је решила да пође у Боготу и тамо нађе неки посао за који ће бити боље плаћена. Понела је и девојчицу. Хозеу и његовој браћи оставила је хране за три дана. Рачунала је да ће већ четвртог моћи да се врати по њих. Међутим, дани су пролазили а од ње није било никаквог гласа.

И последње мрвице хране у кући су нестале, а браћа су била гладна. Од рођака и комшија више се није могло тражити. Тешећи млађе да ће се мајка ускоро вратити и да сигурно има разлога што се толико задржала, Хозе је почео да размишља о каквом послу. Било му је јасно да може да постане једино болеро — чистач ципела.

АУТОБУС ЗА БОГОТУ

Набавио је прибор, упртио га на леђа и, чим би свануло, стао да тражи муштерије које желе да очисте ципеле. Од зарађеног новца купио би браћи нешто за доручак, затим јурио у школу. А онда опет на улице Манисалеса у потрази за муштеријама...

Већ су три месеца прошла, а мајка се још није јављала.

— Треба скупити новац и све вас одвести у Боготу... Далек ја то град — говорили су суседи Хозеу.

А он је до краја школске године од оног што је зарадио успео нешто и да уштеди. Зашто не би пошао с браћом у Боготу да потражи мајку, размишљао је једне вечери. Сутрадан је похитао на аутобуску станицу.

— Колико стаје карта од Манисалеса до Боготе? — упитао је неког бркатог кондуктера.

— Двадесет и два пезоса, болеро!

Враћајући се кући, Хозе је размишљао како да набави још тих десет пезоса, јер дванаест је имао. Од тога би платио карту за себе, за браћу не треба, они су мали. Бар тако је мислио.

По суседству се брзо пронео глас да мали Родригези продају ствари из куће. Хозе је узимао оноликo колико му ко да. Тринаест пезоса, колико је добио, било је за њега право богатство. Већ следећег дана моћи ће да крену.

ДОБРИ КОНДУКТЕР

Кад су нестрпљива браћа заспала, раздрагана што ће ускоро видети мајку, мали болеро је размишљао колико се, у ствари, плаши тог пута. Шта ће да раде у великом граду који не познају? И где да траже мајку, кога да питају? У сваком случају, понеће свој прибор и тамо покушати да заради који пезос. Желео је да заплаче, да побегне, да се сакрије негде. Али, обећао је браћи! Никад му ноћ није била тако дуга.

Ујутро су петорица дечака појела остатак тврдог хлеба и по две банане. Хозе је још једном прегледао кућу, двапут закључао врата и повео их на станицу.

— Куда, болеро! — препречи му пут кондуктер аутобуса који је најзад стигао.

— До Боготе! — рече дечак.

— Двадесет и два пезоса!

Хозе пружи згужване новчанице и узе карту. За њим нагрнуше браћа.

— Хеј! Куда, момци? — прекорно ће кондуктер.

— Са мном — промуца Хозе. — То су моја браћа.

— А где су карте за њих? — не да се кондуктер.

— Паааа... они су мали... Не плаћају.

— Како не плаћају, свако заузето место мора да се плати!

— Али, ја немам више... Само још три пезоса — муцао је Хозе.

— Па... како путујете без пара, и то сами! — љутито ће кондуктер.

— Ми морамо у Боготу! — Хозе се већ расплакао. — Пошли смо да тражимо мајку...

Ухо се умеша неко од мештана и позва кондуктера у страну. Он се затим, сазнавши очигледно каква је судбина задесила дечаке, окрену Хозеу.

— Хајде, улазите! Срећа да аутобус није пун... А кад се опет видимо, да ми очистиш ципеле!.. Бесплатно.

ОНА НЕ ЗНА ДА ЧИТА

Негде на вијугавом, змијоликом, уском путу кроз Анде, сви путници су дремали, чак и кондуктер. Једино су возач и Хозе били будни. Богота га је, кад су најзад стигли, збунила и уплашила. Опет је желео да плаче, али није смео због млађих.

Прву ноћ провели су у парку. Следећег дана Хозе је чистио ципеле и тражио мајку по огромном граду. Браћа се расплакала. Хтели би што пре да је виде и да се врате кући.

Хозе је из дана у дан све нетрпљивији и очајнији. Размишља да одустане од трагања и да пешице крену назад, у Манисалес, па кад стигну!

А онда их је нашла полиција и сместила у једну колумбијску добротворну организацију, а одатле у сиротиште. Можда би их већ вратили у Манисалес да их случајно није открио један новинар.

Није прошло дуго а у целој земљи се писало и говорило о Хозеу Данијелу Родригезу и његовој браћи. Колумбијском жирију који је требало да изабере представника своје земље за »Plus ultra«, наградно такмичење за најхрабријег дечака или девојчицу, било је јасно да нема места двоумљењу. Хозеу није било равног и он је проглашен за победника 1974. године.

Кад је требало да крене за Европу, мајка се још није била јавила.

— Она није писмена и само зато још није чула за нас — рекао је Хозе. — Али, неко ће јој сигурно рећи и она ће нам се јавити!

У авиону који је децу превозио од Загреба до Дубровника сео сам поред њега.

— И шта кад се вратиш у домовину?

— Браћа су још у дечјем дому. Мени и њима обећана је стипендија за школу... Остаћемо у дому док се мајка не појави...

★ ★ ★

Од тада је прошло готово три године. У међувремену, на жалост, нисмо успели да сазнамо да ли су храбри болеро и његова браћа из далеке Колумбије нашли мајку.

Перо Златар

ТИТО У АНЕГДОТАМА

НАРОД ИЗНАД СВЕГА

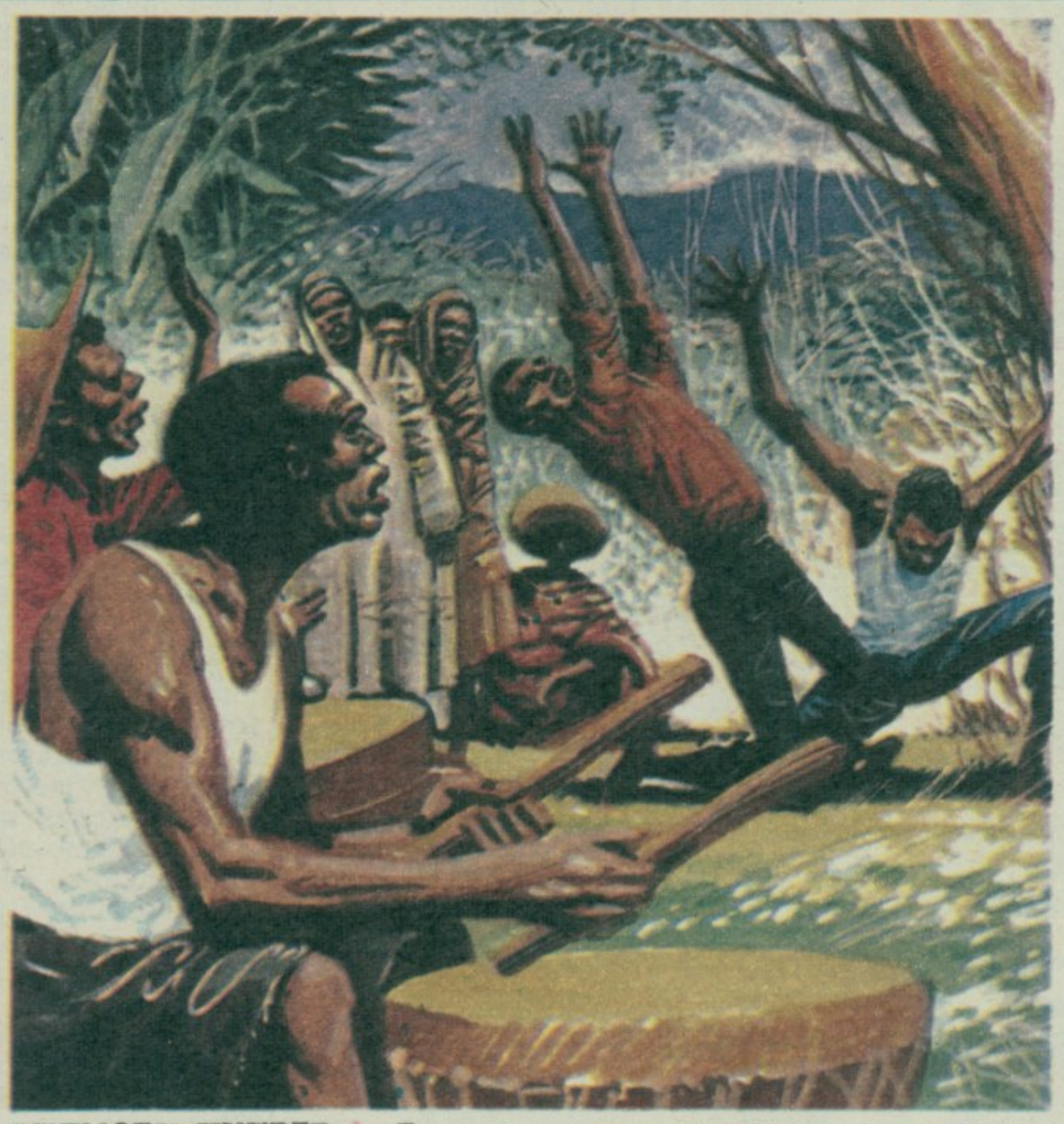
У јесен 1953. прослављена је у Руми десетогодишњица војвођанских партизанских бригада. Свечаности је присуствовао и Тито. После народног збора домаћини приредише ручак. У здравици највише говоре о Титу, дакако, све у суперлативима. А њему неугодно због тога. Кад узе реч, овако ће:

— За једног руководиоца најважније је да зна тежње свог народа и да о њима води рачуна. Чим он то не види, а види само себе и ставља себе изнад народа, чим је он човјек коме „долази" привиђање, онда је ствар готова. Кад непаметном и ненормалном човјеку дођу визије, то онда значи пропаст... Хисторија је показала да су се многе револуције изродиле, чак и у најновија времена, због тога што су људи, који су их спроводили, скренули с пута или су хтјели бити изнад народа.

(Из књиге „Тито у анегдотама" Звонка Штаубрингера и Милоја Поповића)

ПРИЧА О ЏЕЗУ

Нешто ш

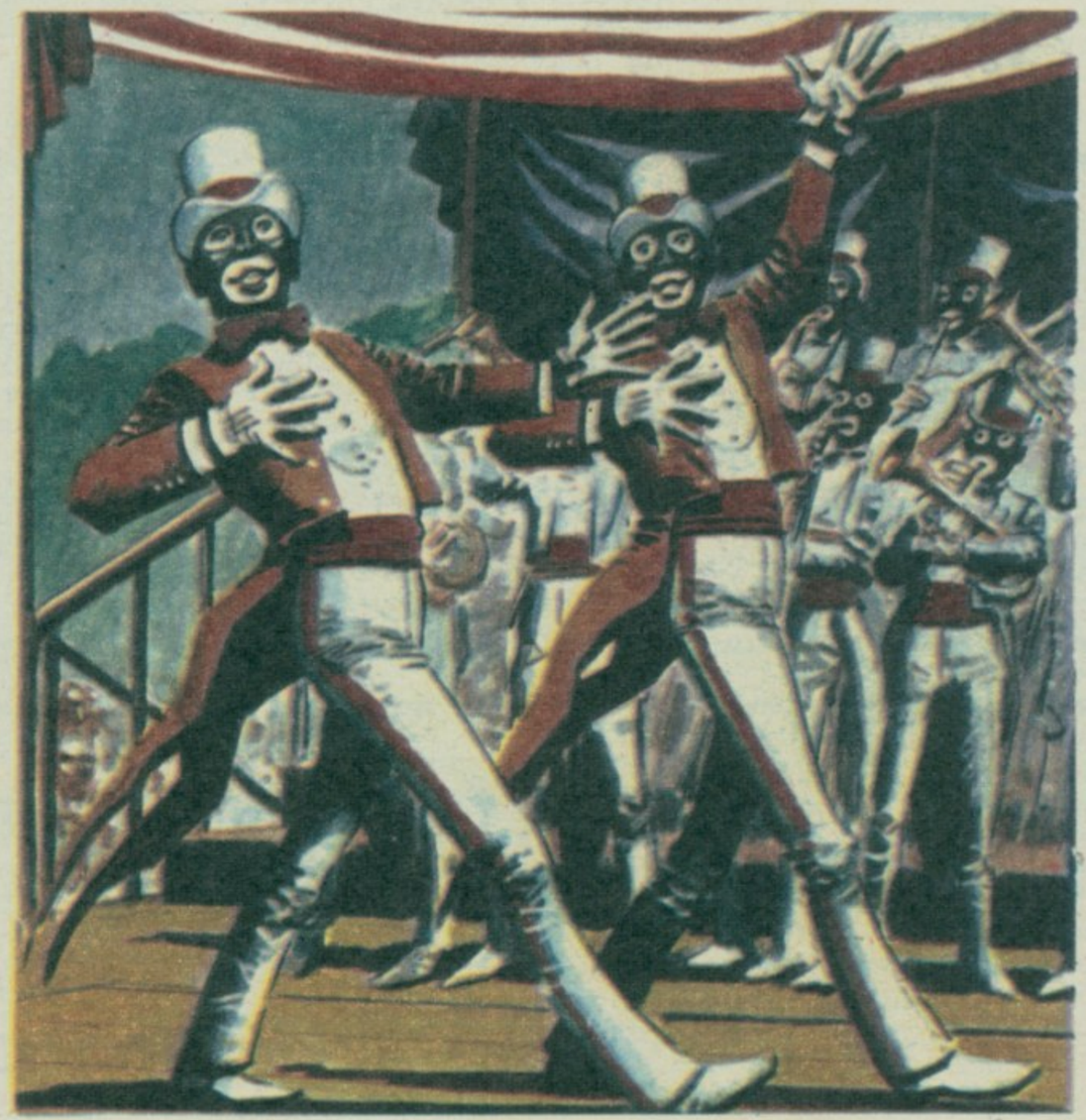
РИТМОВИ ЏУНГЛЕ — Легенда каже да су ритам џеза и његове мелодије дошли у Америку бродовима — заједно са црним робљем из Западне Африке. Сигурно је, међутим, само једно: да је афричко порекло првих џез музичара у Америци одиграло извесну улогу у њиховој музици. Али, требало би имати на уму да су они тада већ били прилично удаљени од „црног континента", и просторно и временски. Џез, заправо, представља комбинацију особина и музике многих народа, који су се помешали на Новом континенту. Ипак, сви су стручњаци џеза одлучни у томе да ова музика суштински извире из фолклора и да су њени ритмови афричког порекла.

НА ПАМУЧНИМ ПОЉИМА — Зачетак џеза треба тражити, ипак, у брдима Озарка, мочварама Луизијане, памучним пољима Каролине и плантажама Вирџиније. Радећи по цео дан на пољима, црни робови су певали и у своју музику уносили своје болове, чежњу за слободом и ретке тренутке радости. Али песме о раду и тешком животу оставили су за собом и радници на изградњи првих железничких пруга, људи с обалних насипа и бродова, свуда где се тешко радило, а у песми тражио одушак. Било је касније у џезу разних праваца и стилова, али је у његовој основи остао бол и чежња за лепшим животом.

МАРШИРАЈУЋИ УЛИЦАМА — Ова музика је на различите начине почела да улази и на врата града. Њена колевка је Њу Орлеанс. Црни музичари су почели да свирају организовано у групама, у такозваним „лименим оркестрима", који су музицирали на њуорлеанским сахранама и свадбама, парадама и народним празницима. Нарочито је цветала двадесетих година прошлог века у њуорлеанској четврти званој Сторвил, у којој је било много „хонки тонки" клубова, бучних малих крчми у које је залазио углавном сиромашнији свет. У почетку џез су свирали само црни музичари. Међутим, врло брзо, за њега су почели да се интересују и бели музичари.

НАЈЛЕПША БУКА — Марширајући улицама, лимени оркестри су у току својих спектакуларних шетњи горе-доле по Њу Орлеансу израдили велики и значајан музички репертоар, од којег је и данас доста остало. Први „краљ џеза" био је Џозеф „Кинг" Оливер, такође из Њу Орлеанса који је са својим оркестром почетком овог века снимио плоче. За њих се каже да су најбоље странице које је џез икада исписао. Међу његовим музичарима био је и Луис Армстронг који је у џезу створио највећу и — најлепшу буку. Он је дао правац најбољим џез-тоновима овог века и остао највећи и најпознатији све до данашњих дана.

то се мора осећати

МЛАДИЋ С ТРУБОМ — Исто толико славан као и Армстронг био је и пијаниста Џук Елингтон. Он је из музике за игру и разоноду развио самосталну уметничку музику, користећи се формама из златног доба џеза, да би га довео на виши музички ниво. Ако је џез зачет у Њу Орлеансу, онда му је један други град, Чикаго), дао највећи замах. У њему су двадесетих година овог века свирали и Кинг Оливер, и Армстронг, и Бикс Бајдербек, познати јунак књиге и филма „Младић с трубом", браћа — још дечаци — Хари и Бени Гудмен. Многи се у Чикагу јављају као мецене џеза. Најпознатији је био чикашки месар Чарлс Пирс који је издржавао оркестар „Краљеви џунгле".

ПРВЕ ПЕВАЧИЦЕ — Од самог почетка међу џез музичарима су и жене. Једна од првих и најпознатијих је пијанисткиња Лил Хардин, која је имала свој састав у којем су свирали Армстронг и други познати музичари. Ипак, највише их је било међу џез певачицама. Прва је била Меми Смит, затим су дошле Ме Рени, Бесси Смит, Етел Вотерс, Милдред Бејли, касније најпознатија међу њима Ела Фицџералд. Публику је нарочито запањила Ајви Андерсон, певачица која је 11 година певала са оркестром Џука Елингтона. Образовање је стекла у једном калифорнијском манастиру и била врло отменног изгледа, а певала је по озлоглашеним крчмама.

ДЕБЕО И СРЕЋАН — За живот и стварање Луиса Армстронга, кога су још звали Попс (Тата) или Сачмо (Торбоусти) везане су многе анегдоте. Прво запослење са групом музичара добио је у локалу „Конис ин" на периферији Чикага. Неретко су у то време у чикашким локалима џез-музичари једва спасавали главу у међусобним гангстерским обрачунима. Говорећи једном приликом о свом тадашњем музичарском животу, Армстронг је испричао и о посети своје мајке Мери Ен: „Када је видела како ми је посао леп и како сам дебео и срећан, расплакала се и остатак вечери провела на бини са нама".

НЕУХВАТЉИВО УЗБУЂЕЊЕ — Главна и битна карактеристика џез музике била је и остала и до данашњих дана у колективном извођењу једне мелодије коју сви интерпретирају у различитим варијацијама. Њен основ је ритмичка секција, која је почела од бубњева и клавира допуњавани корнетом или трубом, кларинетом и тромбоном. Џез је, колико и присталица, увек имао и противнике, можда због тога што га је тешко било дефинисати и разумети. Можда то „неухватљиво", шта је џез, најбоље илуструје речи познатих џез-музичара, Глен Милера, на пример: „Џез је нешто што се мора осећати, узбуђење које се може пренети и на друге."

ИНЖЕЊЕР НАДМУДРИО МАФИЈУ

Скок из захуктале „алфе"

ЕНЦО ВИЉАНИ ЈЕ ОДЛУЧИО ДА СПРОВЕДЕ СВОЈУ ЗАМИСАО ИАКО ЈЕ ЗНАО ДА ОНА ПРЕДСТАВЉА ЖИВОТНИ РИЗИК.

Фортуната Делесандро прала је плочице свог кафе-бара на углу мирне Улице Кузаго на крајњој периферији Милана, ујутро 11. јуна ове године, када је крај ње протрчао чупав, усплахирен човек. Стотинак метара одатле, уз шкрипу кочница, зауставила се жута „алфа 2000". Из ње је истрчао младић, али, као да се нешто предомислио, вратио се натраг, залупио за собом врата и возило се брзо удаљило. Бегунац се већ био затворио у једну просторију иза шанка и када је двадесет двогодишња Фортуната Делесандро, запањена, закуцала, одговорио је:

— Зовите полицију! Ја сам Виљани, онај што је јуче отет.

Девојка је најпре помислила да има посла са лудаком, али Виљани је врло енергично рекао да се неће откључати док не стигну карабинијери и Фортуната је пошла у оближњу говорницу, пошто у кафеу није имала телефон, да позове број 113 — италијанску полицију.

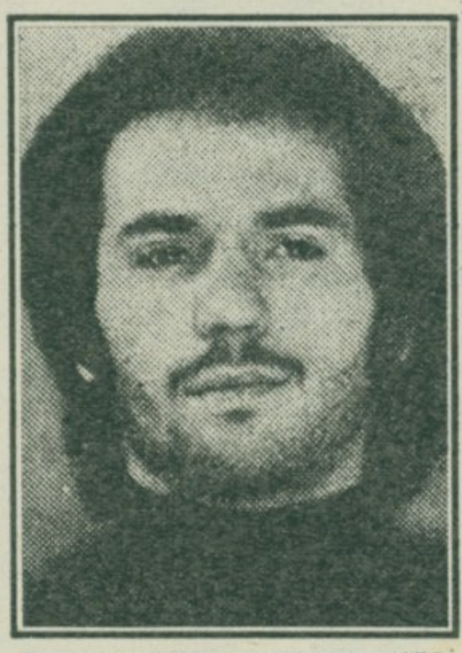
Није прошло дуго и испред бара у Улици Кузаго зауставила су се плавобела кола. Виљани је прво само одшкринуо врата, држећи боцу „мартинија" у рукама спремну да њом млатне евентуалног нападача, па када се уверио да су ту заиста људи у униформи, мирно је пошао с њима.

— Најзад сам сигуран! — одахнуо је.

У квестури, нешто касније, одвијала се драматична и необична прича која је почела претходног јутра у пословној четврти Милана, а епилог — још није имала!

Енцо Виљани непосредно после свог драматичног спасавања

Двадесетогодишњи изгредник Кармело Мамолити

ДВОСТРУКА ЗАМКА СМРТИ

Виљани је знао да га могу убити и тражити откуп од његове породице као да је жив. Не би било први пут да уцењивачи поступе на тај начин. Међутим, очигледно, још нису намеравали да то и учине, пошто су почели да га везују. Кравatом коју су инжењеру стргнули с врата учврстили су му ноге, а комадом ужета руке.Тако свезаног угурали су у пртљажник жуте „алфе 2000" и, пре него што су спустили поклопац, запретили му да не прави буку јер ће га у противном одмах убити. Виљани се претварао да је преплашен.

Из свог неудобног и мрачног затвора чуо је тресак врата и паљење мотора, затим је „алфа" изишла из гараже. Опет је настала вожња ко зна куда, до у бескрај.

Ипак, жртва није чекала да види како ће се догађаји развијати. Настојећи да буде што тиши, Виљани се кобељао све док није успео да се ослободи стега које су му спутавале руке, а затим је развезао и ноге. Почео је да пипа око себе не би ли нашао какав предмет. Међу алатом који спада у опрему аутомобила, угласти шрафцигер учинио му се најпогоднијим да њиме покуша да развали браву пртљажника.

Касније је новинарима градске хронике миланских дневних листова који су се окупили у квестури жељни да сазнају детаље овог чудног случаја испричао:

— Није било нимало тешко развалити браву. Када сам успео, одшкринуо сам поклопац и видео да је већ свануло, значи, возили смо се читаву ноћ! Пружио сам руке напоље и стао махати њима, надајући се да ће неко то спазити и позвати полицију, јер смо се возили градским улицама. Међутим, сетио сам се да нас можда следе кола која такође припадају отмичарима, па сам брзо увукао руке натраг и одлучио да покушам нешто друго...

То друго било је много опасније, али Енцо Виљани није губио главу. Мислио је само како да се извуче, а прилика му се пружила када су отмичари, на једном оштром завоју, знатно успорили брзину.

Био је то угао мирне Улице Кузаго у миланском предграђу Бању. Не оклевајући, Виљани је нагло дигао поклопац пртљажника, искочио напоље и откотрљао се средином раскрснице. Скочио је на ноге, у том часу пројурио је неки ауто и окрзнуо га, али срећом без последица. Инжењер је спазио кафе на углу, утрчао у њега и закључао се у собици иза шанка: од тренутка када су га елегантни мушкарци ошамутили етром, прошло је пуних 25 сати.

ТАКВИ СУ МАМОЛИТИ!

Два дана после овог спектакуларног бекства новине су донеле кратку вест да је пронађен модри „фиат" а у њему, скривени испод задњег седишта, Виљанијеви кључеви. Била је то замка коју је сам инжењер оставио како би олакшао будућу истрагу! Онда се данима више ништа није чуло о необичном случају „краља превозника", веома ретком у историји киднаповања, да се неко сам извуче из отмичарских шака.

Али, већ у следећи петак, 18. јуна, милански листови објавили су коначан резултат истраге: отмичари су ухваћени! Полиција је очигледно радила брзо и веома успешно. Иза браве су се нашли двадесетогодишњи Кармело Мамолити и његов прилично старији пријатељ Франческо Цукоти којем је припадао „фиат". Трећи отмичар, Ђузепе Силвано, успео је, бар привремено, да побегне.

Биле су то „птичице" којима су карабинијери већ били за петама због других прекршаја. Млади Кармело, мафијашки шеф, из данак је познате калабријске изгредничке породице, једне од најмоћнијих у „Коза ностри", која се специјализовала за отмице. У свом билансу Мамолити имају и недавно киднаповање Пола Гетија, унука једног од најбогатијих људи на свету, којем су бандити, да би убрзали испоруку уцене, одсекли уво.

Са Енцом Виљанијем нису имали успеха: он је, захваљујући својој храбрости и сналажљивости, извео готово немогућ подухват, ослободивши се без ичије помоћи. Тако је, већ следећег јутра у квестури, могао да загрли брата Бруна који је претходни дан и читаву ноћ провео крај телефона који се није оглашавао све док се у 9,50 лично Енцо није јавио...

М. К.

ПРЕТЊА ПИШТОЉЕМ

Тридесет двогодишњи инжењер Енцо Виљани управник је највећег италијанског транспортног предузећа „Доминикели" које запошљава 2500 радника. Зову га „краљ превозника". Када је у петак 10. јуна ишао на посао, изненада су га у пустој Улици Кампанија пресрела три елегантно одевена човека и за трен ока, пошто су му прво преко носа и уста ставили марамицу натопљену етром, ошамућеног, убацили на под „фиата 132" који је сместа кренуо. Било је 8 сати и 30 минута — без очевидаца!

Овакав случај није необичан у данашњем развијеном свету, а нарочито у Италији, у којој киднаповање богатих људи у циљу изнуђавања откупа представља врло велики проблем. Тиме се обично баве добро организоване банде, а нарочито мафија која се, у последње време, са југа апенинске „чизме" разгранала и на северу Италије. Најразвијенији индустријски град Милано постао је мека киднапера.

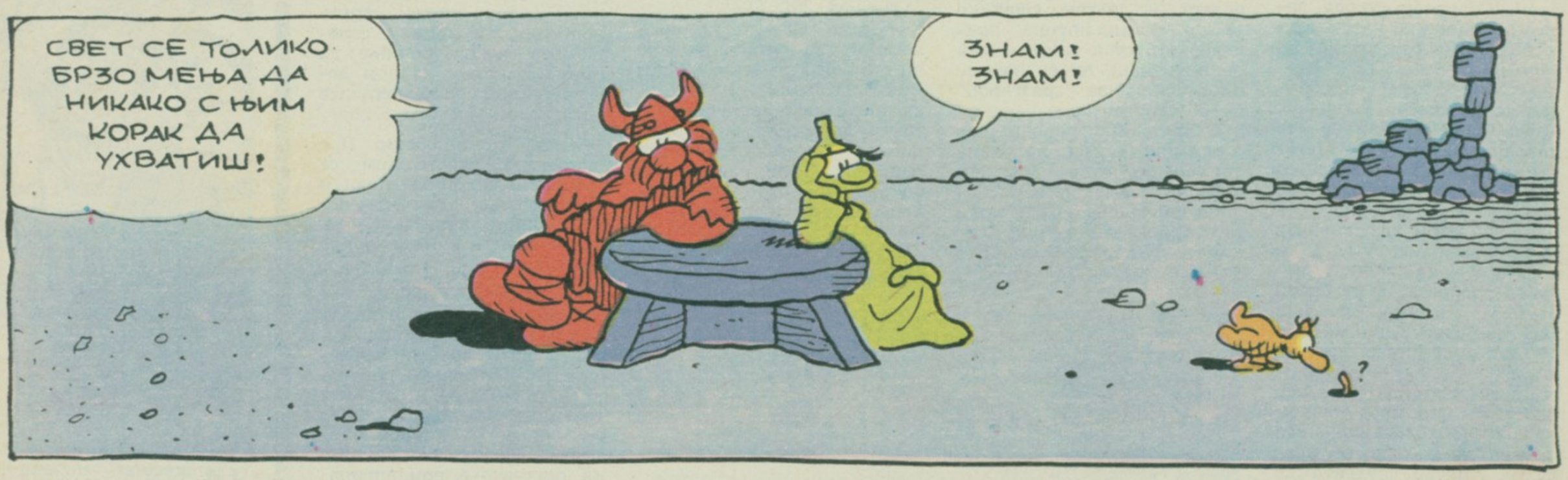
Енцо Виљани се освестио необично брзо. Пошто му је било јасно шта се с њим догађа, одлучио је да гангстерима не покаже како етар више на њега не делује, па се није померио. Аутомобил се непрестано кретао. Неко време, како се чинило Виљанију, јурио је аутострадом, а затим поново улицама, све док се није спустило вече. Три отмичара су се смењивали за воланом и то када би на слабо прометним пумпама узимали бензин, што су била једина заустављања. Чак су и јели у колима, кришке хлеба са сиром очигледно припремљене пре акције.

Тек када је освојио мрак, модри „132" ушао је у неку подземну гаражу. Спустио се, како је проценио Виљани, два спрата и зауставио. Тада је инжењер

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

МЕДИЦИНСКИ УСПЕХ И ДИЛЕМА

КАДА ЗАСЕЋИ МОЗАК?

ОПАКА БОЛЕСТ ПАДАВИЦА СТАРА ЈЕ КОЛИКО И САМ ЉУДСКИ РОД. ПА ИПАК, ОНА ЈЕ И ДАЉЕ УМНОГОМЕ МИСТЕРИЈА ЗА ЛЕКАРЕ.

Деветнаестогодишњи Београђанин уписао се на Технички факултет као бивши вуковац и један од најбриљантнијих ученика своје генерације. Тако је и наставио: већ први писмени испит из математике урадио је са десетком и изашао на усмени. Када је прозван, стао је пред таблу и почео да решава постављени проблем. Одједном, усред задатка, одложио је креду и без речи се упутио ка свом месту.

— Хеј, колега! — повикао је професор зачуђено. —шта вам је, одлично сте почели, зашто одустајете?

Али, младић је већ седео у последњем реду и ћутао као да се то не односи на њега. У сали је завладао жамор, студенти су гледали овог особењака у чуду, неки га храбрили да се врати и настави одговор док још има времена. Али, младић се није обазирао ни на кога.

Други кандидат је већ поодавно био пред таблом кад се младић изненада пренуо и, као да се пробудио, упитао студента до себе шта се догодило. Овај се разрогачио, али, на младићево упорно понављање да се ничег не сећа, испричао му је како су се сви, па и професор, чудили што он одустаје од испита који му је тако глатко кренуо. Створила се гужва, умешао се и професор, али није хтео да прихвати младићево објашњење које му је тада личило на лакрдију. Помоћи није било, младић је морао да сачека следећи испитни рок. Тај пут је математику положио како треба.

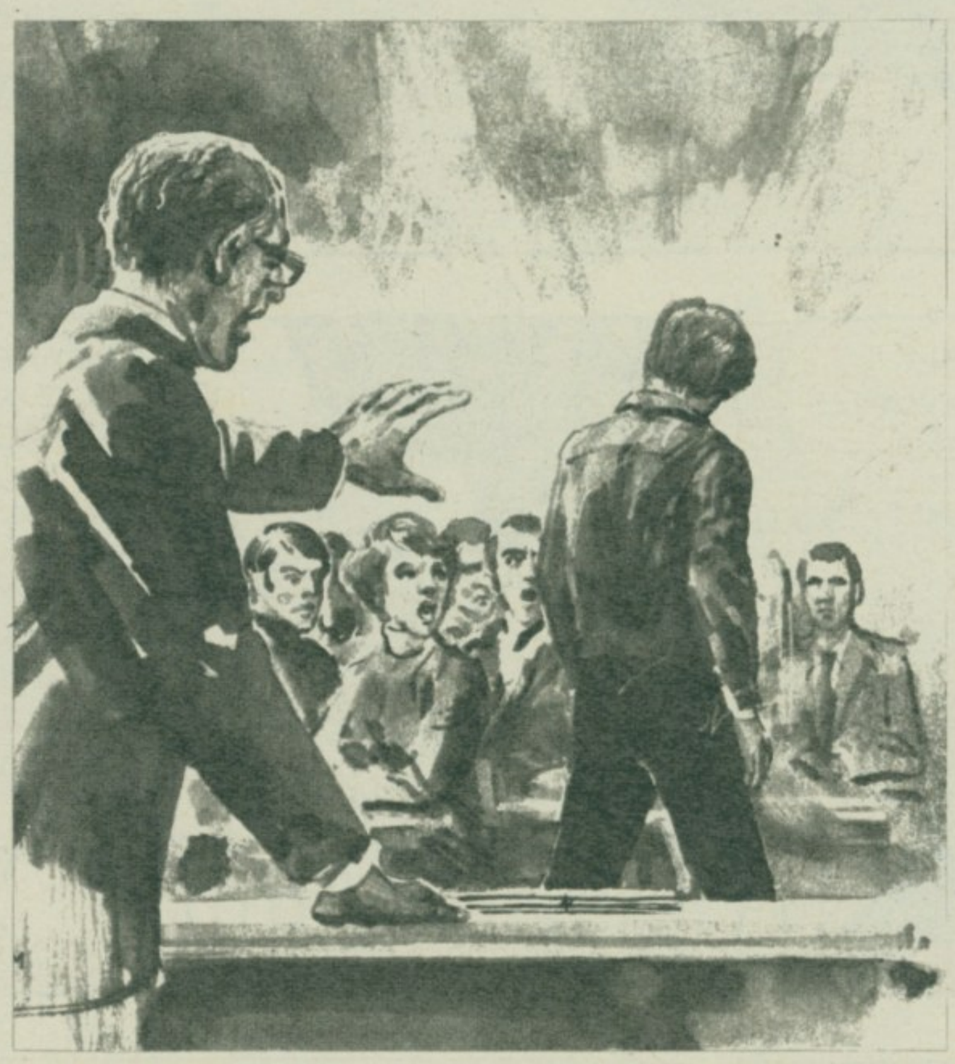
Међутим, чудна ствар почела је да се понавља! Младићу се, једноставно, догађало да извесно време не буде свестан својих поступака и да се касније — ничега не сећа. Дијагноза је била поражавајућа: епилепсија. Болест стара колико и сам људски род, која ни до данас није сасвим разјашњена и за коју нема ефикасног лека, осим — хируршког ножа! А то је, зна се, ризично...

КОРСЛИЈЕВО ОТКРИЋЕ

Епилепсија спада у болести које је човек наследио још од својих животињских предака. Наравно, не испољава се на исти начин епилептични напад код, рецимо, мајмуна или мачке и човека. Међутим, заједнички је узрок болести: оштећење на неком делу мозга, које изазива такозвано пражњење нервних ћелија — напад. Он се може јављати сваки дан или једном у неколико година, али сваки, без обзира на трајање и тежину, изазива све даље оштећење мозга и у томе је главна опасност од ове опаке болести.

У доба племенских заједница људи су сматрали ову болест — светом. Свакако је то измишљотина врачева који су и сами дошли на њен удар, па су нападе прогласили за „разговор“ са божанствима...

Да падавица, како се већ у античко доба називала епилепсија, није „дар“ ни неба ни пакла, него последица оштећења мозга, први је открио велики грчки лекар и филозоф Хипократ који је живео од 470—377.

године пре н.е. Међутим, ни он као ни лекари током 1400 година после њега нису могли ничим да помогну оболелима. А таквих није баш мало! Сматра се да епилепсија напада једног човека између 200, што значи да у данашњем свету има око 15 милиона епилептичара.

Историја је показала да падавица не бира жртве: и најгенијалнији људи долазили су на њен удар. Велики грчки филозоф Платон из 5. века пре н. е. био је епилептичар, па Александар Македонски, геније антички војсковођа, такође. И Наполеон је патио од тешких епилептичких напада. Од великих уметника наводимо Ван Гога и, сигурно најславнијег епилептичара, великана руске књижевности, Достојевског. Готово да нема романа у којем Фјодор Михајлович није неком од својих ликова „подарио“ падавицу, а епилептични напади слуге Смердјакова из „Браће Карамазових“ један су од кључева за разумевање тог дела.

И тако, све до 19. века помоћи за епилептичаре није било. Енглески хирург Виктор Корсли „усудио“ се, да после низа експеримената са животињама, отвори лобању и човеку. Његов пацијент није легао на операциони сто због епилепсије, али је патио и од ње.

Међутим, када га је Корсли оперисао, напади су — изостали! То се догодило и са следећа два пацијента овог енглеског хирурга и тако се, сасвим случајно, дошло до сазнања да хируршки нож може да помогне.

ОПЕРАЦИЈА ПРИ ПУНОЈ СВЕСТИ

Али, оно што је најтеже било је и остало — на којем месту треба засећи лобању. Јер, то што се код некога напади падавице испољавају, рецимо, трешењем и грчењем руке, не мора да значи да је погођен баш сам центар за покретање руке, то може бити само показатељ који је предео мозга у питању. И поред свих техничких достигнућа као што су разни апарати за снимање главе којима данас медицина располаже, лекару је најтеже да одреди тачно место на којем треба да засече тај најсложенији, најосетљивији и најтајанственији део људског организма, мозак.

А када се пацијент нађе на операционом столу, пред стоји му — сарадња са хирургом, оно од чега се неупућенима језди кожа, јер, ове операције обављају се при пуној свести, само са локалном наркозом!

Управо тако: да би знао који делић да одстрани, лекар мора да изазива надражаје можданих центара електродама прикопчаним на слабу струју и да види како пацијент реагује. Поједини надражаји, тако, изазивају покретање неких делова тела, други подстичу, на пример, сећање, па човек почиње да прича о неком давном догађају, или само испушта глас...

Ипак, то не боли. Пре операције анестезијом се „умртви“ кожа на глави и кост лобање, а мозак — нема нервних ћелија за бол, па је зато и могуће овако поступити.

Наравно, колико су ове операције ризичне и какву вештину захтевају од хирурга не треба ни наглашавати! Јер, сваки неуспелији потез може оставити трагичне последице. Зато су још ретки неурохирурзи у свету који се одлучују на оперисање епилептичара.

ПОТПУНО ИЗЛЕЧЕН!

Један од таквих је и млади београдски професор др Иван Рибарич, једини хирург у нашој земљи који врши операције епилептичара. А рачуна се да њих у Југославији има између 15 и 20 хиљада. Од тога половина могу бити кандидати за операцију.

Управо се доктору Рибаричу обратио младић који је онако трагично прошао на првом факултетском испиту. У међувремену, иначе, ретко обдарен, са непуних 30 година одбранио је чак и докторску дисертацију и постао велики стручњак у области којом се бавио. Али, нападе падавице добијао је сваки дан, због чега се нашао на ивици нервног слома. Професор Рибарич био му је последња нада!

Данас млади Београђанин нормално живи и бави се научним радом. Од операције није више имао ни један напад, нити је осетио икакве последице! Један је од четрдесетак пацијената које је доктор Рибарич оперисао за четири године колико се тиме бави, а спада у — већину излечених...

М. Крстуловић

Искусном морепловцу и, уз то, познатом пустолову, капетану Цорцу Вејмуту стигла је последњих дана фебруара 1605. године необична порука. Стари морски вук, одавно навикнут на најнеобичније ситуације, и те како се узнемирио, јер овога пута позвао га је у Лондон један од саветника краља Џејмса 1. Сврха састанка је, како му је саопштено, важна државна тајна. Добијао је он и рани је тешке и поверљиве задатке и извршавао их веома савесно и успешно. Али, не иде се краљевом саветнику тек тако, размишљао је изненађени и узбуђени Вејмут и, брже-боље, кренуо за Лондон.

ДОНЕСИТЕ УЗОРКЕ ЗЕМЉЕ!

У великој, богато намештеној соби са погледом на Темзу, у којој је краљев саветник примао странке, чекао је једва десетак минута а онда је ушао висок човек, оштра погледа, мало намргођен.

— Наређење Његовог Величанства је да отпловите у Америку и тако отворите пут енглеским колонистима који ће касније населити ту земљу. Учинићете све што је у вашој моћи да одатле донесете узорке земље — рекао је саветник.

Радознале Индијанце изненада је напала посада једрењака

ИСТИНИТЕ ПРИЧЕ О ИНДИЈАНЦИМА

ОГЛЕДАЛО ЗА ДАБРОВО КРЗНО

ВАШ ЈЕ ЗАДАТАК ДА ЗАРОБИТЕ ИЗВЕСТАН БРОЈ ЦРВЕНОКОЖАЦА И, КАКО ЗНАТЕ И УМЕТЕ, ПРЕБАЦИТЕ ИХ У ЕНГЛЕСКУ! — БИЛО ЈЕ НАРЕЂЕЊЕ КРАЉЕВОГ САВЕТНИКА КОЈЕ ЈЕ ПОТПУНО ЗБУНИЛО ИСКУСНОГ МОРЕПЛОВЦА, КАПЕТАНА ВЕЈМУТА.

— Ви мислите на узорке злата и минералног богатства? — збуњено је упитао капетан.

— Не, господине, не мислим на то. Ја говорим о живим узорцима земље. Ваш је задатак да заробите известан број црвенокожаца и, какс знате и умете, пребаците их у Енглеску.

Потпуно збуњен, Вејмут за тренутак није могао ни речи да проговори. А онда је једва промуцао:

— Ја, господине, не знам шта да вам кажем. Они пре свега, не знају енглески. Сем тога, нису навикли на тако дуга путовања и велико је питање да ли би живи стигли у Енглеску — покушао је да се некако извуче.

— У том случају ,Вејмуте, мисија ће пропасти, а Његово Височанство биће, разуме се, незадовољно — — претећи је рекао саветник и отпустио га.

Ова јединствена експедиција била је замисао Фердинанда Горцеса, једног од првих грађана Плимута, а материјална средства обезбедило је неколико најимућнијих пословних људи и трговаца овог града.

НА ДВОСТРУКИМ МУКАМА

Само неколико дана касније Вејмут је био спреман да изврши задатак. Обавестио је саветника да су припреме за пут у току и већ 5. марта 1605. његов једрењак „Арханђел" испловио је из лондонске луке на дуг и неизвестан пут до североисточне обале Северне Америке коју насељавају Индијанци.

Капетан се тако нашао на двоструким мукама — — мора да изврши наређење а, што је горе ником од посаде не сме да открије циљ путовања. Можда би се, речено му је, уплашили кад би чули да морају ухватити и превести у домовину „крволочне незнабошце".

Људима са једрењака саопштио је да су кренули на пут због трговине.

— Морамо некако да се спријатељимо са Индијанцима — објашњавао им је у току путовања. — Даћу вам звиждаљке, огледалца, пауново перје и још неке ситнице које ћете мењати за даброво крзно. Гледајте само да будете што љубазнији и да их некако привучете на једрењак, мислим да се исплати трговати с њима.

ПОДЛА ЗАМКА

Кад је експедиција приспела на циљ, Индијанци су, привучени појавом лепог једрењака, почели да му се приближавају, најпре бојажљиво, а затим све слободније. Њихови живо обојени чунови ускоро су потпуно опколили „Арханђел". Капетан је задовољно трљао руке, не због трампе која је ишла више него добро него због тога што су се Индијанци толико охрабрили да су им прилазили све чешће и у све већем броју. Слободно су шетали палубом и радознало завиривали у сваки кутак. Нису ни слутили да су љубазни осмеси белих људи само подла замка.

Капетан Вејмут обавестио је у међувремену своје најбоље људе шта је, у ствари, њихов задатак и, чим му се указала прва прилика,издао је наређење:

— Напред, момци, упамтите шта сам вам рекао! Онесвестите их, али добро пазите да им не нанесете неку повреду. Хоћу их живе!

За само неколико тренутака неколико лаковерних Индијанаца је савладано, везано и сакривено у потпалубље. Не оклевајући, капетан је одмах издао наређење да се диже сидро.

Тек пошто је „Арханђел" испловио изван домашаја инидијанских стрела и далеко за собом оставио њихове бројне чунове, заробљеници су ослобођених чврстих конопаца којима су били везани. Од тада па до краја путовања могли су слободно да се крећу једрењаком.

Али, на опште изненађење капетана и посаде, петорица Индијанаца — — Мендеј, Асокомоит, Наханада, Тисквантум и Скви тороу, понашали су се веома пријатељски према људима који су их на силу одвели из домовине. Увек расположени, били су радознали као деца и на све могуће начине споразумевали се са Енглезима. Изгледало је као да немају ништа против тога што су украдени и поведени ко зна куда.

За дугих топлих дана стрпљиво су учили енглески језик и упознавали навике и обичаје белог човека. А када је „Арханђел" коначно упловио у плимутску луку, светина је похрлила да види петорицу људи са у то време још мало познатог континента.

— Запрепастили су ме њихова интелигентна питања, њихова сналажљивост и радозналост — рекао је капетан Вајмут.

ЗАУВЕК РАЗДВОЈЕНИ

Ускоро су петорица људи из далеке, прекоокеанске земље морали да се растану. Раздвојили су их у две групе и они се никада више неће срести. Тисквантум, Мендеј и Скви тороу остали су у Плимуту као „гости" Фердинанда Горцеса, организатора необичне експедиције, а Асокомоит и Наханада одлазе у Лондон. Смештени су у дом Џона Попама, врховног судију и једног од финансијера подухвата

Целе следеће године Индијанци су давали податке о својој земљи, о начину живота, временским приликама, о свему ономе што имају. Одговарали су на многа питања радозналаца који су гутали сваку њихову реч. А они нису ни слутили да ће ови људи који их окружују пажњом кренути ускоро да освоје њихову земљу.

Године 1622. Фердинанд Гроцес је освојио територију данашње савезне државе Мејн. Шта је било са Индијанцима које је раније његова експедиција отела и одвела из домовине никад се није сазнало.

М. Ј.

Асокомоит и Наханада разгледају Лондон

НА М

СТАРА АРХИТЕКТУРА

ЗЕМУН

НИКОЛАЈЕВСКА ЦРКВА — Ова барокна грађевина подигнута је 1745. године. Звоник потиче из 1870. године јер је првобитни изгорео у великом пожару три године раније. Као неписано правило, нови храмови обично су подизани на местима старих. Тако је и Николајевска црква саграђена на месту старије, сламом покривене, дрвене Српске цркве. У унутрашњости доминира богато изрезбарен иконостас са иконама Димитрија Бачевића. Овај културно-историјски споменик, поред поменутих уметничких вредности, поседује и интересантну колекцију застава земунских еснафа.

МИЛЕНИЈСКИ СПОМЕНИК — На најрепрезентативнијем платоу Земуна сапрађена је 1896. године, у славу хиљадугодишњице угарске државе, еклектичка кула. У мноштву историјских стилова доминирају романски елементи. Овај објект, изванредно постављен и ефектно обојен, представља значајну доминанту у силуети Земуна.

ВАЖАН ЈЕ ЛЕП ПОГЛЕД — По плановима познатог земунског градитеља Фрање Јенча подигнута је ова зграда чије је приземље било намењено апотеци, а спрат становању. На фасади су присутни елементи сецесије, а угаони еркер — нека врста балкона — представља често коришћен елемент у земунској архитектури: развио се из такозваног »kibic fenstera« чија је основна функција била да омогући леп поглед укућана на све стране улице, а да при томе прозор остане затворен. Позната је као кућа апотекара Штрајма.

ШПИРТИНА КУЋА — Ово је једна од најстаријих високопартерних породичних зграда у Земуну. Потиче из 1840. године и припадала је богатој и угледној породици Спирта. Улична фасада пројектована је у шеми непарних бројева, карактеристичној за период романтизма. Улаз је постављен асиметрично, док су прозорске бифоре и средишња трифора обликовани у стилу псеудоготике. У кући је једно време био смештен хотел „Гарни".

МЕСТУ ЗЕМЉАНОГ ГРАДА

Земун је један од најстаријих градова у нашој земљи. Смештен у непосредној близини Београда, често је преживљавао судбину сличну великом суседу са десне обале Саве: док су се смењивале опсаде Београда, највећа разарања погађала су баш Земун где је често био најјачи вихор борби.

Остаци из далеке прошлости говоре о веома старом насељу на овом терену. Људи су се овде населили још у доба старчевачке културе — неолита (између 3000. и 2000. год. пре не. е). Око 400 година пре н. е. из своје прапостојбине Галије стигли су ратоборни Келти и један њихов племенски савез по имену Скордиска населио је Срем. Насеље Илира и Трачана које се налазило на месту данашњег Земуна добија име Таурунум.

После Римљана, Авара и Франака освајају га и у све већем броју насељавају Словени. Они га називају „Земљан" због мрког терена на којем је изграђен, за разлику од белих зидова и стена суседног Београда. Занимљиво је да су Земун и Београд у више наврата, зависно од стратегијске важности, изграђивали сопствена утврђења од материјала скинутог са зидина свога суседа.

Само десет година после Косовске битке, Турци прелазе Саву и упадају у Срем пљачкајући и палећи неколико насеља, међу којима и Земун. У доба турске владавине он постаје обична мала хришћанско-муслиманска паланка која је животарила у сенци знаменитог Београда. А када је 1717. године дошао под аустријску управу почиње континуирано да се развија у значајну урбанистичку целину. Крајем 18. века он је град ширег међународног значаја. Налазећи се на путу који је повезивао Беч са Цариградом, као и у непосредној близини великих пловних токова који су спајали средишњу Европу са црноморском сбалом, град доживљава свој привредни и економски процват. Мајстори који су га градили били су малобројни, али зато изванредно вешти у свом занату. Сачувани планови говоре о високом степену њихових способности, а објекти који и данас чврсто стоје, о квалитету израде.

Земун постаје 1871. године краљевски слободан град. Званично се признаје српски језик, а ћирилица постаје службено писмо. Само пет година касније порушен је одбрамбени зид са југоисточне стране и град добија могућност ширења ка Београду.

ПОШТА — По плановима градског инжењера Драгутина Капуса подигнута је 1896. године зграда поште на месту где се и раније налазила пошта из 18. века. Богата пластика и полихромија фасаде у неколико боја одражавају стил неоренесансе. Разуђеност декоративних кровних елемената настала је под утицајем северњачког барока. Зграда има репрезентативан карактер и представља једну од најзначајнијих јавних грађевина које документују историјски урбани карактер старог Земуна.

ЗАДУЖБИНА ЛАКЕТИЋ — Главна фасада овог објекта, који је по плановима арх. Јована Илкића сграђен 1881. године, обликована је у стилу неоренесансе. За разлику од раније подигнутих објеката, плитка пластика земунских кућа овде је замењена рељефнијом и масивнијом декорацијом. Зграда представља један од најизразитијих примерака развијене куће с краја 19. века у Земуну.

КУЋА НЕДЕ НИКОЛИЋ — Мењајући читав низ историјских стилова, грађевинско предузеће „Краус и Катинчић" пројектовало је и извело ову зграду са јако израженом пластичном декорацијом. Иако је овај објекат новијег датума, у потпуности се уклапа у постојећи старији амбијент.

ЗГРАДА „КОД ПУЖА" — Сецесија и касни историцизам су основне одлике ове зграде подигнуте 1911. године на месту некадашње чувене гостионице „Код пужа". Инвеститор је био познати земунски трговац и подначелник Фрања Штрајхер.

Текст и снимци: Д. Замуровић

ПУЦАЊ КОЈИ ЖИВОТ ЗНАЧИ

ЈЕДАН ОД НАЈВЕЋИХ ПРОНАЛАЗАКА У ИСТОРИЈИ АВИЈАЦИЈЕ ЈЕ, СВАКАКО, »ЛЕТЕЋЕ СЕДИШТЕ« ИНЖЕЊЕРА ЏЕМСА МАРТИНА, ПРЕДВИЂЕНО ЗА АВИОНЕ-ЛОВЦЕ

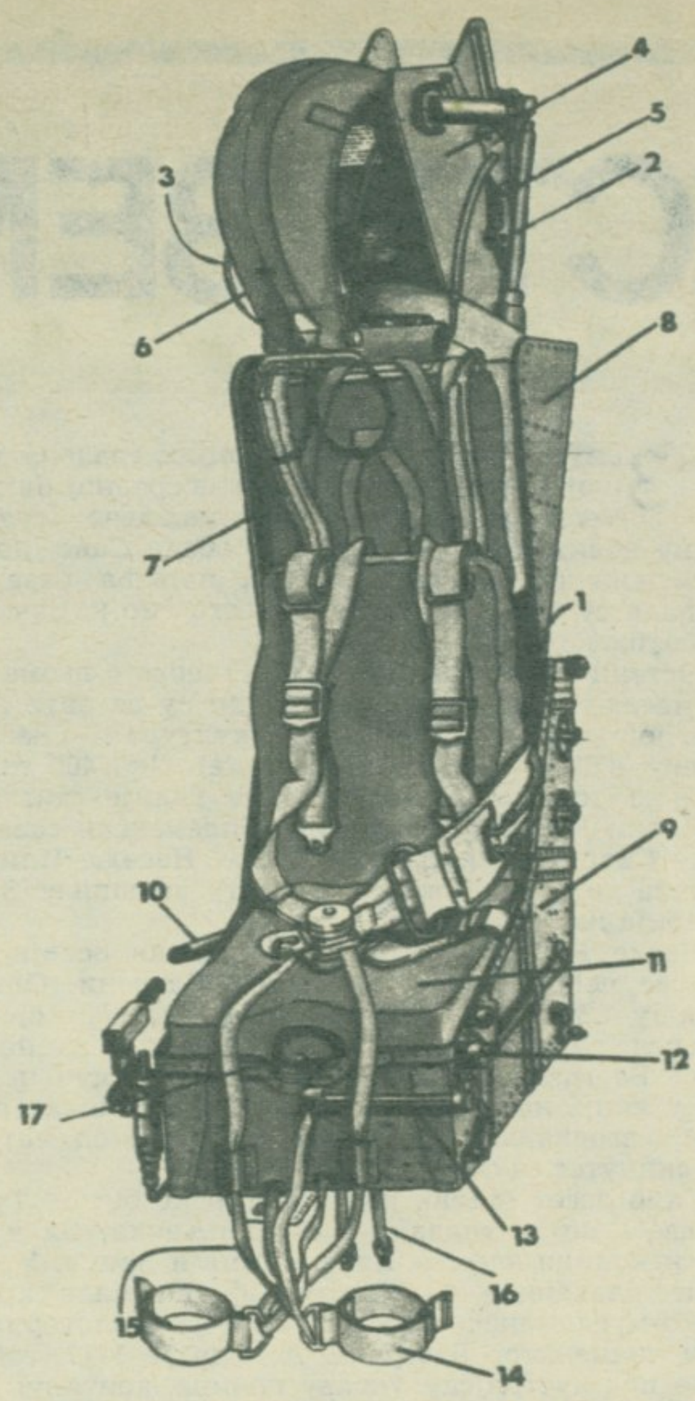
После другог светског рата британска фирма за изградњу авиона „Мартин-Бејкер“ проучавала је могућности за спасавање пилота из оштећеног ловца. Мартин је са тимом дизајнера и пробних пилога дуго радио на овом проблему и на крају дошао до закључка да је једино решење специјално седиште које ће, у случају опасности, посебним експлозивним пуњењем бити избачено из авиона. Пошто пилот буде избачен у ваздух, нарочитим системом ће се ослободити седишта и безбедно се, помоћу падобрана, спустити на земљу.

Планови су ускоро били завршени и седиште је конструисано, али је претходно требало утврдити како ће људско тело поднети цео процес избацивања. Овај задатак поверен је Бернарду „Бенију“ Линчу, пробном пилоту фирме. Он је готово 200 пута био катапултиран са рампе високе пет метара. После тога, 24. јула 1946. године, Линч је постао први човек који је са седиштем био избачен из авиона, на висини од 2500 метара!

Рад на седишту је настављен и ускоро је произведен тип МК-I који је уграђен у тадашње ловачке авионе. Линч је седиште испробао око тридесет пута. У знак признања добио Орден британског краљевства.

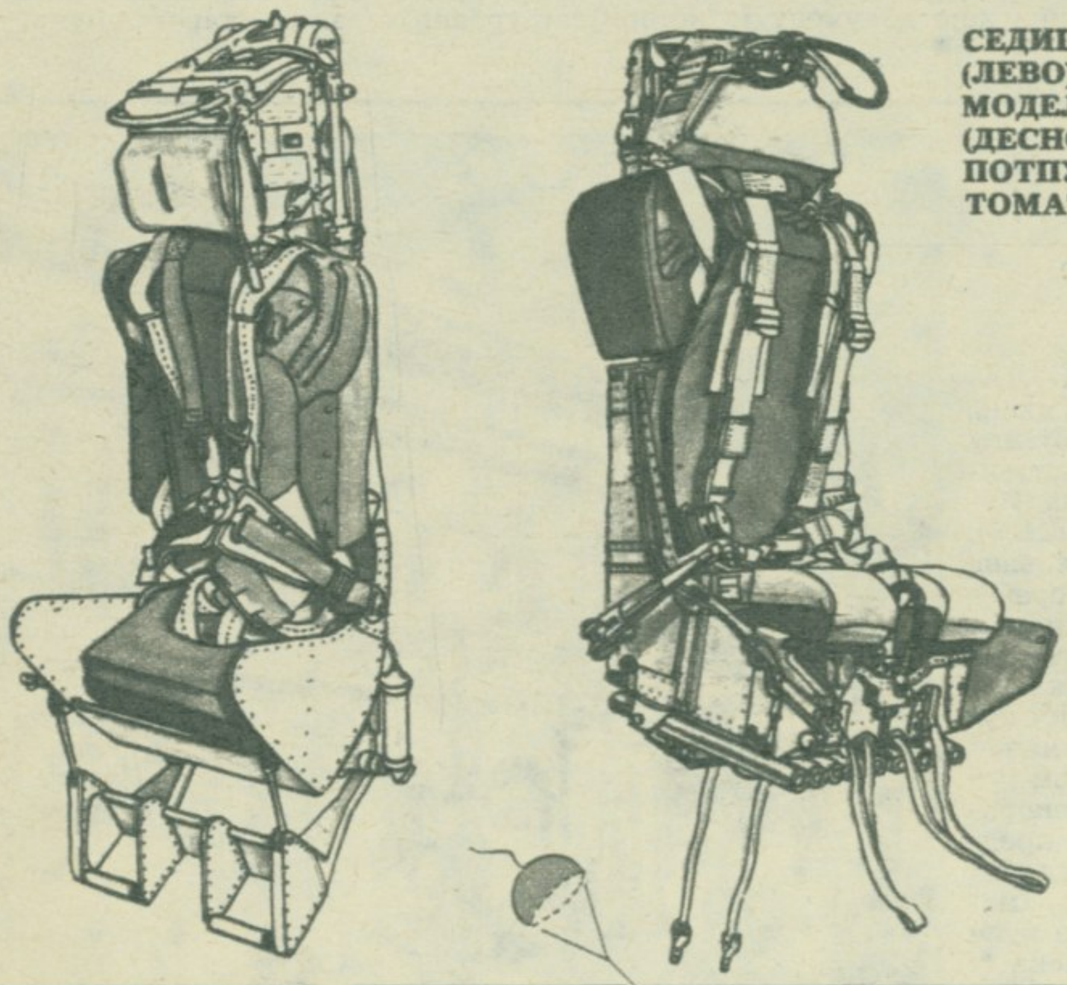
Ова седишта су све више усавршавана и могла су да избаце пилота и док авион није узлетео, јер се догађало да мотори откажу и на писти, пре узлетања. Многе земље су се заинтересовале за седишта фирме „Мартин-Бејкер“ и данас их користи преко тридесет земаља у свету. Нови типови су још савршенији и избацују пилота и на висини од 15.000 метара или чак у води на дубини од 15 метара, у случају да се авион сруши у море.

Џемс Мартин, пионир овог сигурносног седишта, такође је носилац Ордена Британске Империје.

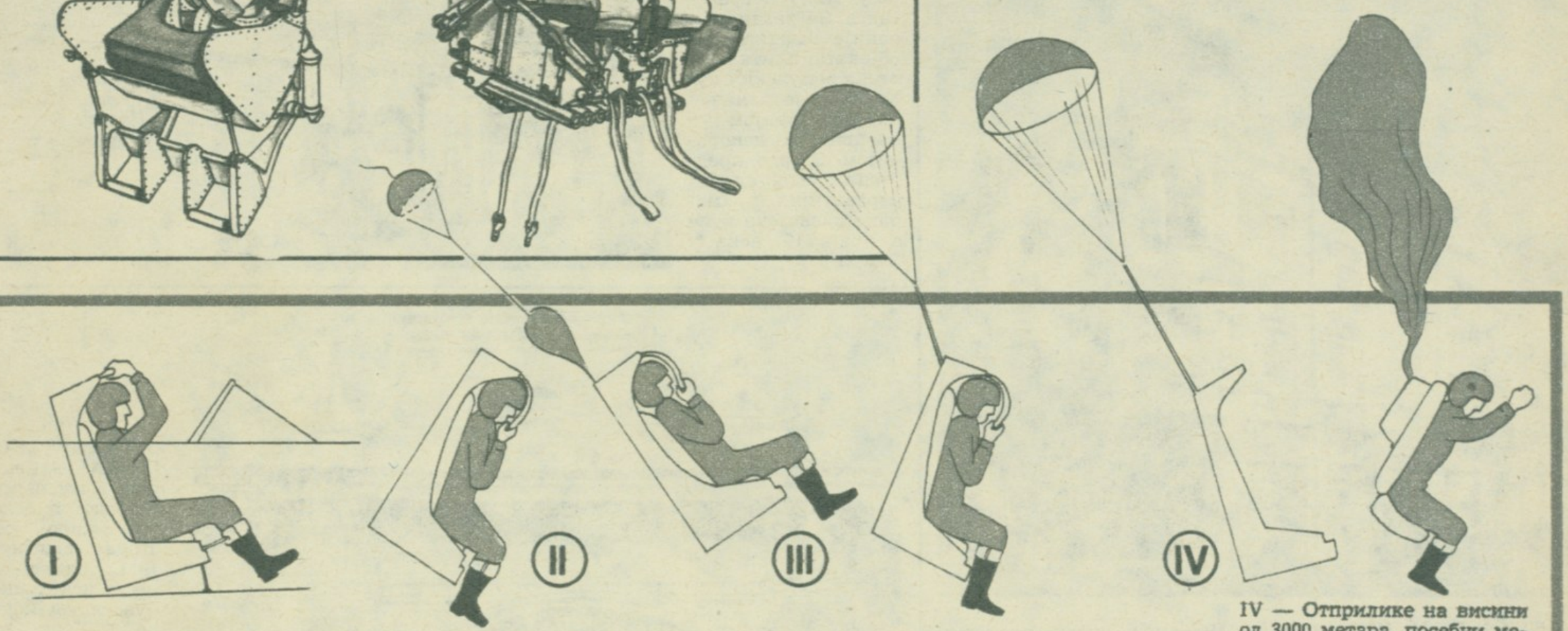

СЕДИШТЕ МК 6

1. Специјални „пиштољ“ избацује пилота и седиште, а затим се пилот посебним малим „пиштољима“ ослобађа једног по једног дела седишта. 2. Полуга која избацује мале падобране за стабилизацију седишта у ваздуху. 3. Механизам за ослобађање седишта и БАРОСТАТ, механизам који спречава отварање падобрана на висини изнад 3000 метара 4. Кутија која садржи падобране за балансирање. 5. Сечиво које одваја седиште од главног падобрана. 6. Ручица за испаљивање седишта и платно које штити лице пилота од налета ваздуха. 7. Пакет с падобраном. 8. Кутија у којој је пакет с падобраном. 9. Носач седишта. 10. Полуга за подешавање висине седишта. 11. Пакет који садржи неопходне намирнице и кутију за прву помоћ. 12. Механизам за покретање седишта напред-назад. 13. Пречага за ноге. 14, 15. Специјалне подвезице за ноге док је пилот у авиону. 16. Каишеви за ноге. 17. Помоћна ручка за избацивање седишта, у случају да пилот није у могућности да подигне руке до главне ручке (изнад главе)

СЕДИШТЕ МК I (ЛЕВО), И НОВИ МОДЕЛ МК.Г.Q7 (ДЕСНО) ПОТПУНО АУТОМАТИЗОВАН

I — Пилот повлачи ручку која пали експлозивно пуњење. Истовремено, покрива лице платном да га заштити од снажне ваздушне струје.

II — Посебни мали „пиштољи“ освајају део по део седишта и дају пилоту константно убрзање које штити кичму пилота од наглог избацивања.

III — Отварају се мали падобрани за стабилизацију седишта.

IV — Отприлике на висини од 3000 метара, посебни механизам ослобађа седиште и одваја га од пилота. Специјални апарат БАРОСТАТ спречава прерано отварање падобрана (изнад 3000 метара).

МАЦА

МАЦО, ПРОПАДОХ ГРИЦКАЈУЋИ ОВАЈ КИКИРИКИ! ПУКИ ЋУ АКО ИХ ЈОШ БУДЕМ ЈЕО!

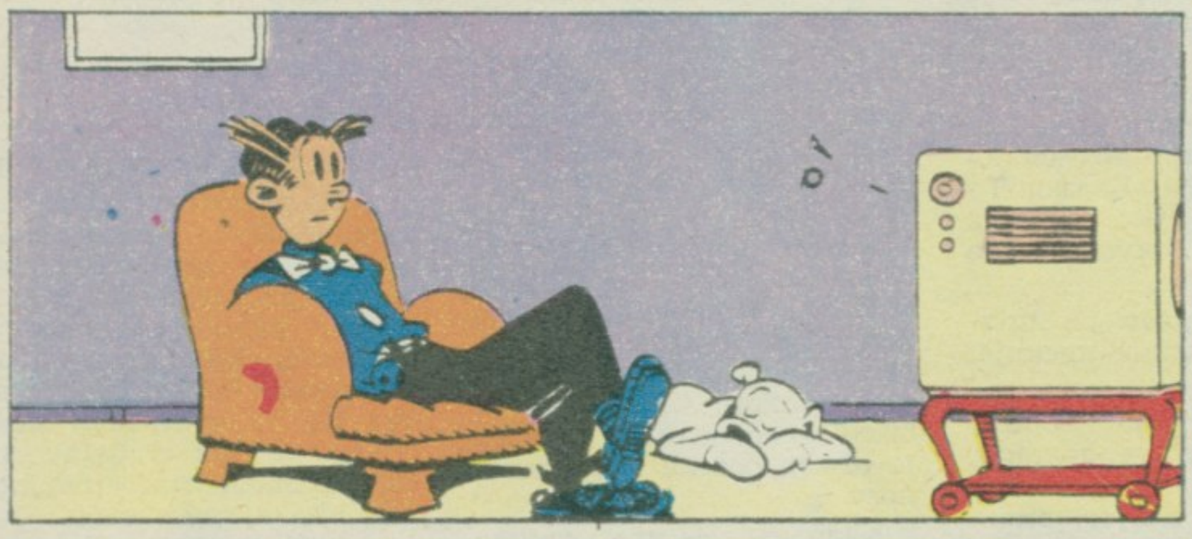
САКРИЈ ИХ... ДА ИХ НЕ БИХ ЈЕО ДОК ГЛЕДАМ ТЕЛЕВИЗИЈУ!

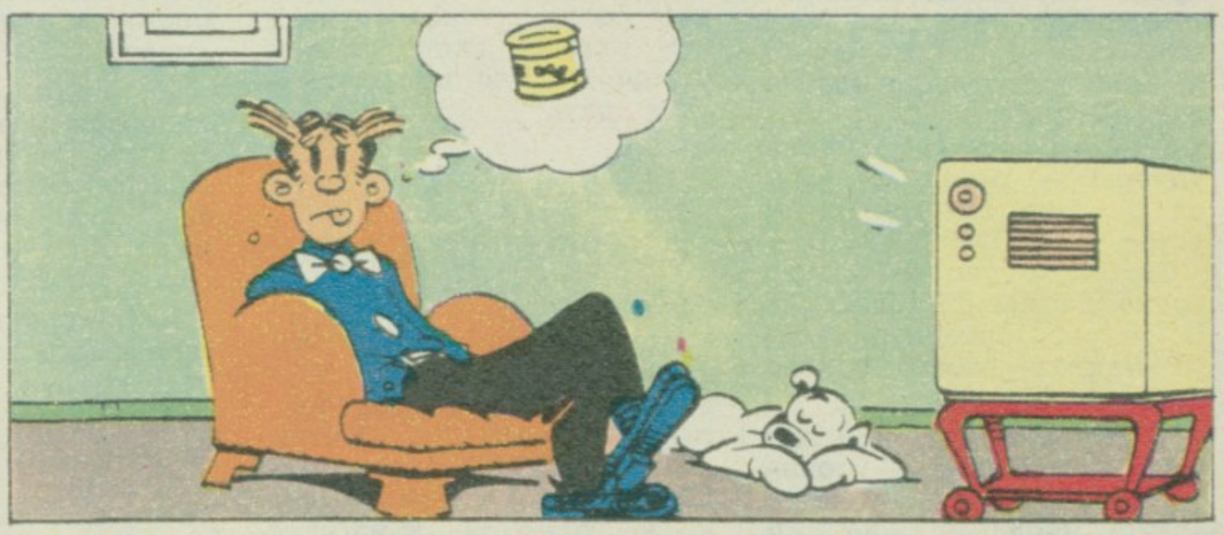
ДОБРО, ТАЛЕ!

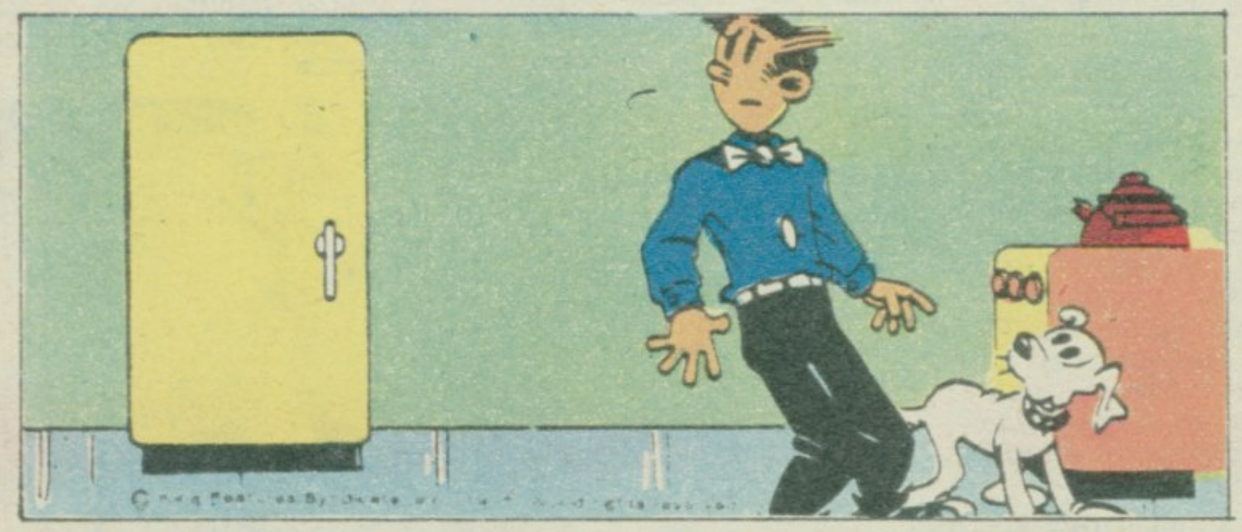
ДРАГИ, ЧЕСТИТАМ ТИ НА ТОЛИКОЈ СНАЗИ ВОЉЕ!

ХВАЛА ТИ... АЛ' КАД ЈА НЕШТО КАЖЕМ...

САКРИЋУ ИХ... ПАЋУ НА СПАВАЊЕ!

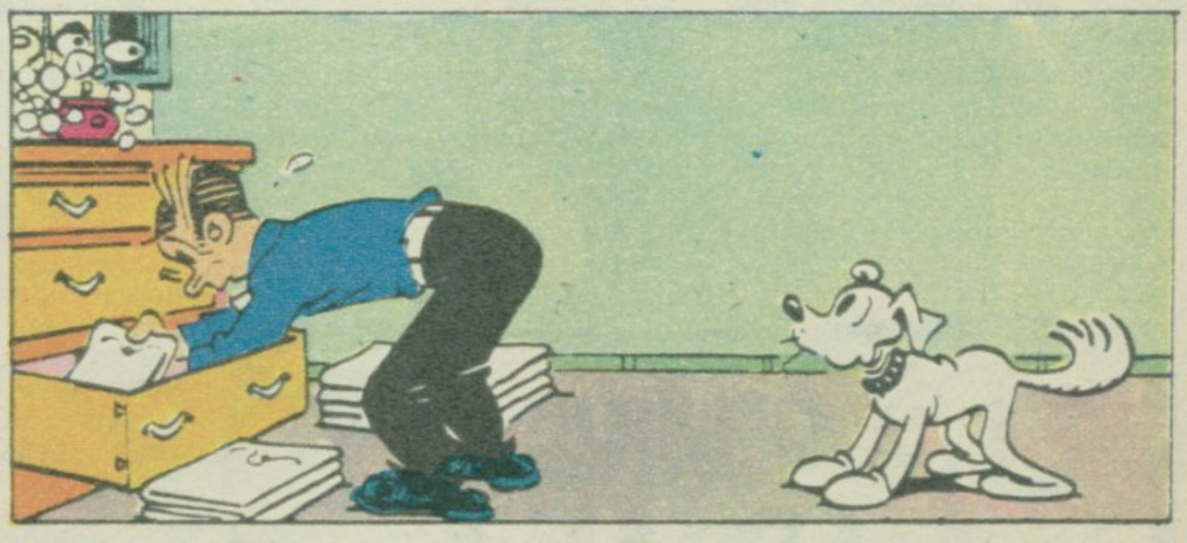

ЧОВЕК У ОРМАНУ

У ЈЕДНОМ ЛОНДОНСКОМ МУЗЕЈУ МОЖЕ СЕ ВИДЕТИ ПРОСТ КОМАД СЕОСКОГ НАМЕШТАЈА У КОЈЕМ ЈЕ ЕНГЛЕЗ ПАТРИК ФАУЛЕР ПРОВЕО ЧИТАВ ПРВИ СВЕТСКИ РАТ.

Шта је овој дукељи? — упитао је немачки војник на лошем француском језику.

— **Не знам** — одговорила је удовица Белмон-Гобер у чију су кућу били распоређени овај и још седморица Немаца. — **То је суседов пас — најглупљи у селу!**

Њена осамнаестогодишња кћи нагла се над тањир да јој лице не би одало страх. Опасност није могла бити већа.

Немци су подигли погледе са карата које су играли за кухињским столом. Под жутом светлошћу петролејке посматрали су пса који је режао, цвилео и гребао канџама врата ормана.

УЗДАХ ОЛАКШАЊА

Био је то комад простог сеоског намештаја, ни два метра висок, прегрђен уздуж на два дела и са двокрилним вратима. Једно крило било је одшкринуто и откривало је полице с војничким оброцима, друго је било затворено и нешто иза њега дражило је пса.

— **Мора да је нека мачка унутра!** — рекао је један од војника смејући се и устао.

Тог часа пас је почео болно да завија, одскочио је натраг, превртнуо се и уз махнит лавеж поново насрнуо на орман.

— **Рекох вам да није при себи** — поновила је удовица Белмон-Гобер. — **Често добија нападе. Било би добро дело успавати га заувек.**

Војник је и даље заинтересовано пиљио у орман.

— **Вечера вам је скоро готова** — рекла је удовичина кћи износећи тањире.

— **Чудан ми је тај орман...** — мрмљао је војник не одвајајући поглед.

— **Врати се да играш, Ханс** — узвикнуо је један од његових другова. — **Немаш добре карте и сад се извлачиш!**

Војник је прснуо у смех, сео за сто и поново се удубио у игру.

У орману — Енглез Патрик Фаулер дозволио је себи тих уздах олакшања враћајући у своју војничку капу иглу којом је боцнуо пса у њушку кроз пукотину у вратима.

Био је то само један од многих тренутака страха које је преживео седећи у том орману скоро читаве четири године првог светског рата!

МЕЂУ СТАРОМ ОДЕЋОМ

Прича је почела 1914. године када је Фаулер изгубио коња у бици код белгијског места Ле Катоа. Животиња је погођена, јахач је пао и ударио се тако незгодно да је изгубио свест. Када је дошао себи, био је сам на ледини изрованој гранатама.

Подигао се на ноге али и даље није видео ништа осим лешева људи и коња и удаљеног облака дима који му је говорио да је битка отишла даље. Прешао је ледину и зашао у шуму. Одлучио је да ту сачека британски противнапад.

Противнапада није било. Само су повремено пролазиле непријатељске патроле. Фаулер је најзад морао да увиди да је остао иза немачких линија. Најпамет није је било да се преда али нешто у њему жестоко се бунило против тога.

Неколико дана лежао је скривен у грмљу грицкајући грање у покушају да ублажи агонију глади. Био је већ полумртав када га је пронашао један белгијски дрвосеча.

Под окриљем мрака добри човек одвео га је у село Бертри и предао својој ташти, госпођи Белмон-Гобер. Она му је превила ране и ту је окусио први оброк од битке.

Патрик Фаулер се присећа много година касније:

— Пошто су ме нахранили, добри људи морали су негде и да ме сакрију. Изненада је удовичиној кћери синула идеја: орман! Док сам се гнездио међу старом одећом, нисам ни сањао да ће ми то бити дом готово четири године.

— Веровао сам да ћу за неколико дана повратити довољно снаге да се искрадем и пронађем боље скровиште. Али, за четири године није ми се пружила баш ниједна прилика. То што нисам знао француски већ је било против мене али као да то није било довољно. Ускоро су дошла и осморица Немаца!

Могу се замислити осећања енглеског војника док су Немци из дана у дан обедовали на неколико сантиметра од ормана у којем је он седео пресамићен, са коленима под брадом. Када би му дошло да кине или се накашље, уздржавао се с крајњим напором воље знајући да би то значило смртну пресуду.

Још једном енглеском војнику пружено је уточиште у селу али је тај био лошије среће од Фаулера. Немци су га открили и стрељали.

МИШЕВИ СУ ЖИВНУЛИ

У време обеда госпођа Белмон-Гобер чинила је све да одврати пажњу Немаца од ормана. Чак је једно крило врата држала стално одшкринута како би све изгледало сасвим природно! Једном приликом Фаулер се толико био укочио да је мора да се помери. Старо дрво је шкрипнуло. Удовица је спасла ствар рекавши:

— Мишеви су нешто живахни вечерас!

Док су се недеље претварале у месеце, укочен положај у орману постајао је Фаулеру све неподношљивији. Да би размрдао крвоток излазио је усред ноћи и изводио гимнастичке вежбе у каменом поплочаној кухињи. У страху да му не закржљају ножни мишићи ишао би горе-доле степеницама док су Немци сложно хркали.

Разни страхови мучили су Фаулера — плашио се, на пример, да не задрема преко дана и не захрче у сну. Али, једна ствар падала му је теже од свега: рат се отезао, хране је било све мање и гладовање га је доводило на ивицу лудила.

Двапут се у крајњем очају ноћу извукао из скровишта и украо нешто немачке хране. Тек натчовечанским напором савладао се да не поједе све. Да је то учинио, Немци би оптужили госпођу Белмон-Гобер за крађу и трпела би читава породица. Ипак, искушење да заборави на њих и на сопствену опасност и загризе у кобасицу и црни хлеб било је скоро неодољиво.

Једног јутра управо је сањао сланину с јајима кад га је пренула бујица немачких речи праћена колебљивим одговорима на француском. Гласови су били непознати и Фаулер је одмах осетио нову опасност.

Када су Немци отишли из куће удовица је села уз орман и чудном мешавином енглеског и француског која је постала њихово средство споразумевања испричала му шта се догодило.

Један официр дошао је и званично јој саопштио да ће њена кућа бити реквирирана и да се она са породицом исте ноћи мора преселити у колибу на другом крају села. Затражила је дозволу да понесе намештај и официр је, срећом по Фаулера, пристао.

НОЖ ПОРЕД ЛИЦА

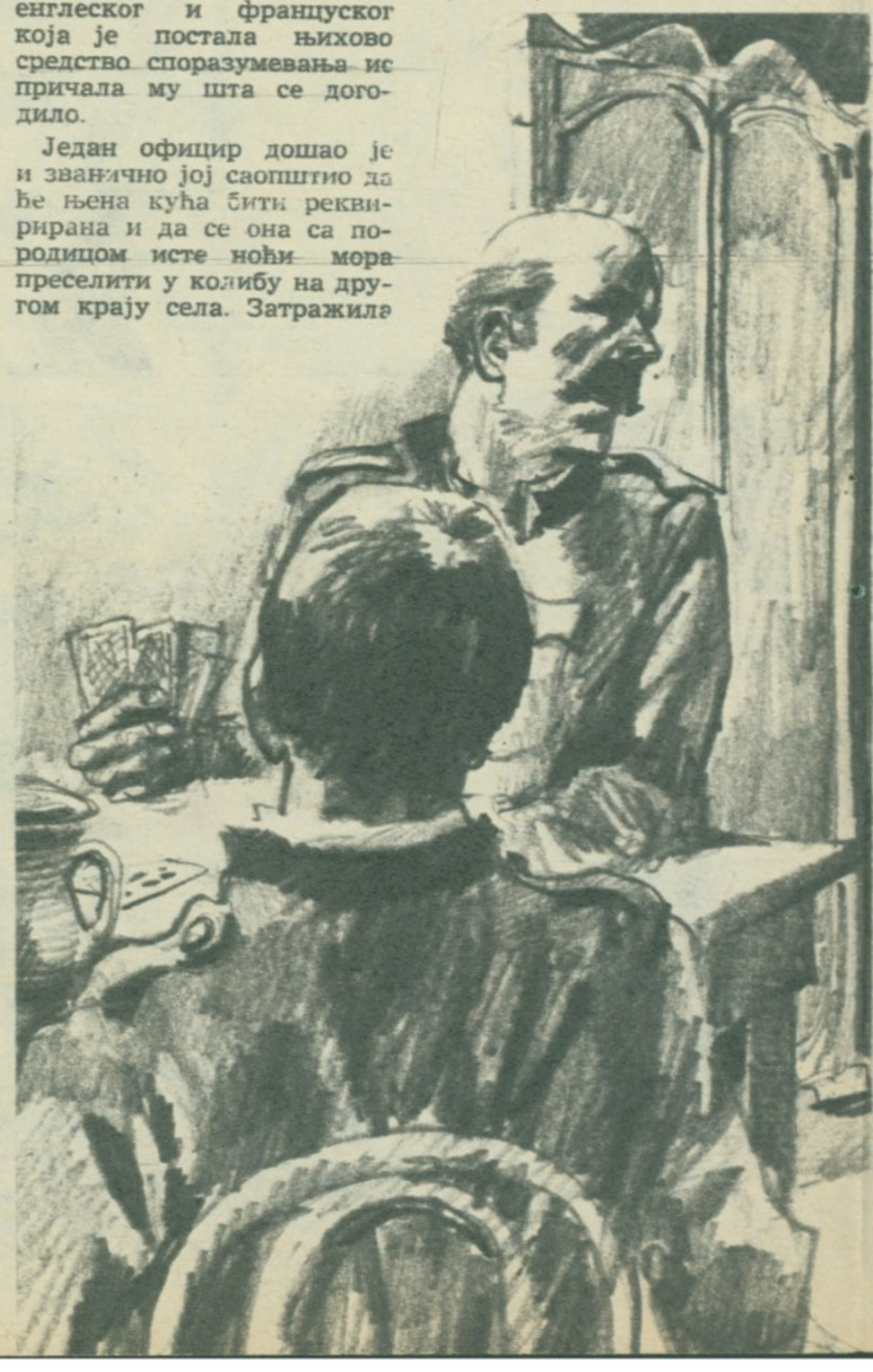
Те вечери одиграла се селидба. Неки суседи понудили су се да пренесу намештај. Они који су носили орман претварали су се да је сасвим лак мада су им руке отпадале.

Готово су стигли до циља када је Фаулер зачуо команду: „Стој!“ Осетио је да је орман спуштен на калдрму и само је чекао да се врата отворе и да над собом угледа силуету немачког војника на месечини. Биће то његов крај.

Чули су се пригушени гласови а затим смех. Онда је орман опет подигнут и ритмично њихање се наставило. Немац који је зауставио малу поворку био је просто момак мека срца који се понудио да помогне у преношењу тешког ормана.

Годинама касније Фаулер је испричао како је једна немачка патрола ипак претражила ормар!

— Чули смо их како долазе и неко предосећање навело је госпођу Белмон-Гобер да ме сакрије под велику перину на лежају за госте. Немци мора да су трагали за неким бегунцем јер су претресли сваки кутак. Чак су бајонетима испробадали перину под којом сам лежао. Један нож прошао ми је на свега два-три сантиметра од лица.

Војнику у орману четири године изгледале су као вечност. Ипак, и оне су прошле. Једнога дана дошла је вест о немачком поразу — британске јединице приближавале су се селу.

Фаулер се извукао из скровишта и, тетурајући се, кренуо им у сусрет. Ослабиле су га глад и болест, од недостатка сунца изгледао је неприродно блед, али му је дала снагу помисао да ће срести земљаке.

УХАПСИТЕ ДЕЗЕРТЕРА!

Промукло вичући, кретао се сеоском улицом ка војницима у даљини. Ближио се тренутак очекиван четири године. Најзад, војници су били пред њим. Изменили су неколико речи и — ухапсили га као дезертера!

— Пошто сам умакао Немцима, изгледало је да ће ме на крају стрељати Британци — прича Фаулер. — Али, невероватном случајношћу изведен сам пред истог оног официра који ми је командовао у бици код Ле Катоа. Хвала му што је преживео рат. Препознао ме је и сместа сам ослобођен.

После примирја, госпођа Белмон-Гобер позвана је у Бакингемску палату, резиденцију британске краљице, да прими одликовање.

Орман је пренет у Лондон и изложен у Музеју рата где се може видети данас.

Б. Д.

МОЦАРТ У СУКЊИЦИ

ФРАНЦУСКО ЧУДО ОД ДЕТЕТА

ЈЕДНА ДЕВОЈЧИЦА НЕПРЕСТАНО ИЗАЗИВА ДИВЉЕЊЕ МУЗИЧКИХ СТРУЧЊАКА И СВИХ КОЈИ СУ ЈЕ ВИДЕЛИ И ЧУЛИ КАКО СВИРА И КОМПОНУЈЕ.

Са три године већ је свирала на клавиру, а са четири је почела ном поновати симфоније!

Ово је снимак са једног концерта који је мала уметница недавно одржала.

Са једанаест година Сара де Малаги већ је студент Конзерваторијума, а њене композиције снимљене су на плочама за које се отимају љубитељи озбиљне музике.

А о сада је само Моцарт био као она! - рекао је Жорж Ориш, познати француски композитор, за једанаестогодишњу Сару де Малаги, музичко чудо од детета из нормандијског месташца Монбур. Чиме је то мала Сара заслужила тако велики комплимент?

Ова црноока, тамнокоса девојчица већ је студент чувеног париског Конзерваторијума, музичке академије, на којој похађа наставу предвиђену за двадесетогодишњаке! Њена професорка клавира Дорлан Леконт каже:

— Са седамнаест година Сара ће освојити Награду Рима, највеће музичко признање, у то сам сигурна!

ГОМИЛА ПРИЗНАЊА

А Сара је почела да свира клавир у време када је изговорила прве речи и направила прве кораке. Њена мајка Мишел, иначе професор музике, открила је код своје бебе необичну музикалност и, више из игре, ставила је за клавир. Међутим, беба је брзо схватила како се из црних и белих дирки измамљује звук и сваким даном напредовала све више. Са непуне четири године она је већ свирала и компоновала симфоније! То је, пре ње, заиста још само мали Моцарт могао. . .

Данас за генијалну девојчицу Сару де Малаги знају и изван граница Француске. Њени концерти заказују се месецима унапред, толико се организатори музичких свечаности отимају о једанаестогодишњу уметницу. А две плоче са њеним композицијама продају се у Француској у хиљадама примерака. Уза све, Сара свакодневно прима писма од младих и старих и на сва сама одговара. Па ипак, кажу, није нимало уображена: понаша се као и све друге девојчице њених година, иде у школу и добро учи, има доста другарица.

Али њен дан много се разликује од дана „обичне" деце: Сара зна да генијалност није довољна ако се не ради, а изузетно је вредна. Ујутру, још

Први учитељ била јој је мајка Мишел, иначе професор музике.

пре доручка, вежба на органи, затим је чекају обавезе у школи, па на Конзерваторијуму. Међутим, њој је свирање и компоновање више него разонода и задовољство. То је нешто чему се мала уметница сасвим посветила и уопште јој не пада тешко што је одавно престала да се игра и проводи време попут својих вршњака.

Зато Сара већ има за собом велика музичка признања. Са шест година освојила је Велику награду Кана, са седам њене композиције већ су биле снимљене на плочи. А прошле године добила је диплому Легије части. Тада су становници њеног родног места одлучили да једну улицу назову њеним именом, па тако у Монбуру постоји улица Саре де Малаги! М. К.

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

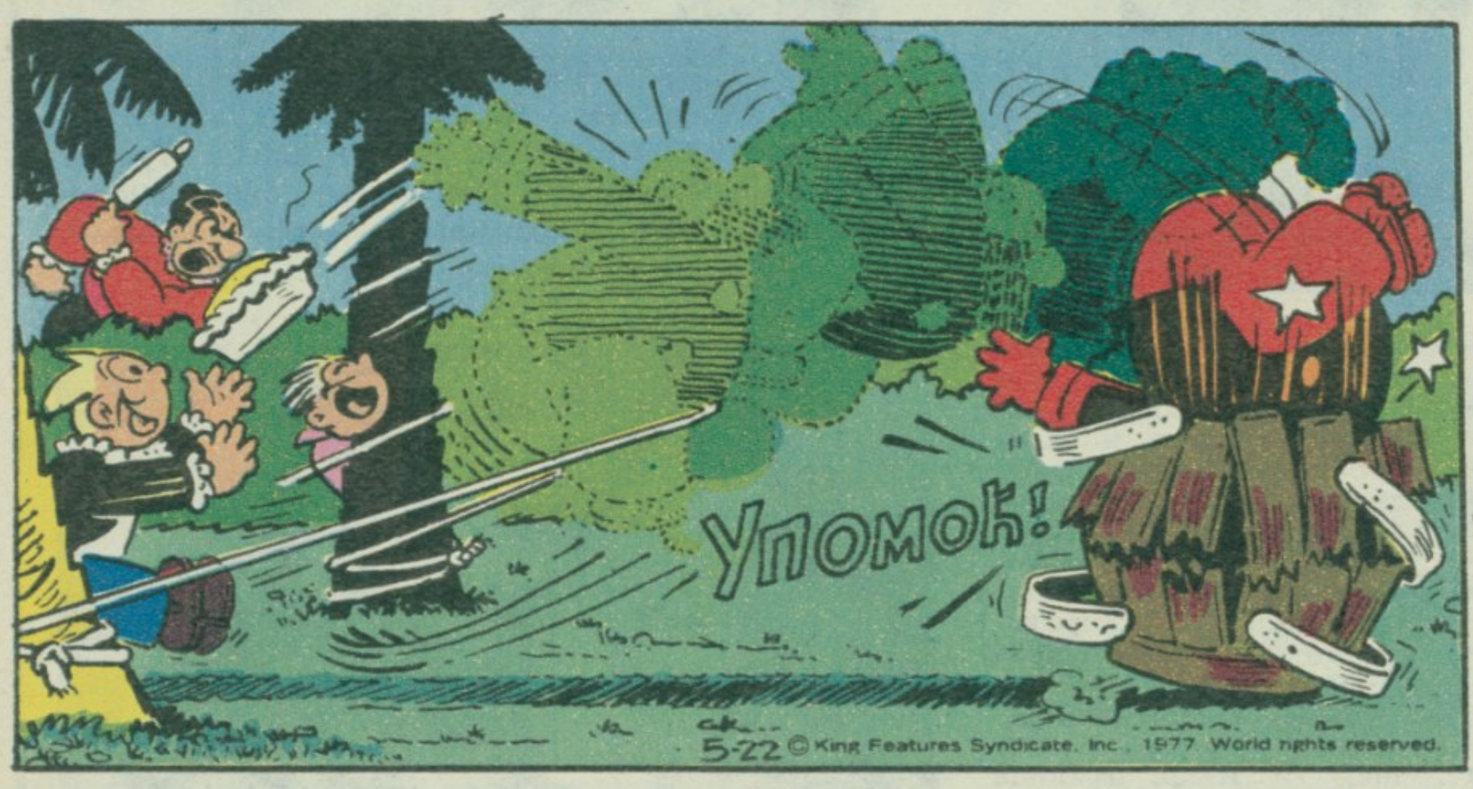

НАЈБОЉА ДЕЛА ОМЛАДИНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У СТРИПУ

Жил Верн: ЈУЖНА ЗВЕЗДА

Године 1880. у Британској колонији на југу Африке...

Све је спремно, Лопепе!

Велика налазишта дијаманата привлачила су Европљане. Лопепе, поглавица једног домородачког племена, покушао је да им се супротстави...

Сад!

Долази воз!

Бруум

Ауиии!

Бежимо! То је Лопепе!

Да их убијемо, Лопепе?

Не! Ово је само прво упозорење за Воткинса!

Присилићемо их да оду одавде!

За то време код ционаеог Кинса, власника највећих рудника дијаманата...

Говориш ли ти то озбиљно мере?

Да! Заиста сам дошао да запросим вашу кћер Елис!

Јеси ли већ разговарао с њом о томе?

НЕ, ЖЕЛЕО САМ ПРВО ДА ЧУЈЕМ ВАШЕ МИШЉЕЊЕ!

ТИ СИ МОЈ НАЈБОЉИ ИНЖЕЊЕР И ЗАДОВОЉАН САМ ТВОЈИМ РАДОМ! АЛИ, АКО ЈОШ ЈЕДНОМ ПОВЕДЕШ РАЗГОВОР О ЕЛИС, ВРАТИЋУ ТЕ У ФРАНЦУСКУ ОДАКЛЕ СИ И ДОШАО!

МОЈА КЋИ НЕ МОЖЕ ДА СЕ УДА ЗА СИРОМАШНОГ ИНЖЕЊЕРА!

МОЖДА ЈЕ У ПРАВУ! ЕЛИС ЈЕ ЊЕГОВА ЈЕДИНИЦА И БОГАТА НАСЛЕДНИЦА! А НО САМ ЈА?

ЗДРАВО, МЕРЕ!

ЗДРАВО, ЕЛИС!

ПРЕСТАНИ ДА РАЗМИШЉАШ О ЊОЈ, МЕРЕ!

МИСЛИШ ДА ЈЕ ТО ТАКО ЛАНО, ТОМАСЕ!

МОРАЋЕШ...

ВОТКИНС ЈЕ САДА ЈЕДАН ОД НАЈБОГАТИЈИХ ЉУДИ НА СВЕТУ! ПРОНАШАО ЈЕ ОНАЈ ДИЈАМАНТ...

ГОВОРИШ О ЈУЖНОЈ ЗВЕЗДИ? ЧУО САМ ДА МНОГО ВРЕДИ!

ГОСПОДИНЕ ВОТКИНСЕ!

ЛОПЕПЕ ЈЕ ДИГАО ВАШ ВОЗ У ВАЗДУХ!

НЕ!

СВИ НА ОРУЖЈЕ! БРЗО!

ДОНЕСИ МИ ПУШКУ, МАТАКИТЕ!

ОДМАХ!

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...

САМО ДА СТИГНЕМО НА ВРЕМЕ!

АЛИ, КАД СУ СТИГЛИ...

ЛОПЕПЕ И ЊЕГОВИ ЉУДИ СУ ОДМАХ ПОБЕГЛИ!

ПОГЛЕДАЈТЕ! ДОЛАЗИ ХИЛТОН!

ЧУО САМ ЕКСПЛОЗИЈУ, ТОМАСЕ, И ОДМАХ ДОЈУРИО! ШТА ЈЕ СА ЕЛИС?

НА СРЕЋУ, НИЈЕ БИЛА У ВОЗУ!

ТОМАС СТИЛ БИО ЈЕ ТАКОЂЕ ИНЖЕЊЕР И ПРИЈАТЕЉ МЕРЕОВ...

ХМ... НИ ХИЛТОН НИ МЕРЕ НЕ СКРИВАЈУ СВОЈЕ СИМПАТИЈЕ ПРЕМА ЕЛИС!

УБРЗО КОД ЏОНА ВОТКИНСА...

ХИЛТОНЕ, ДИГЛИ СУ МИ ВОЗ У ВАЗДУХ!

ОДАТЛЕ ДОЛАЗИМ! ОРГАНИЗОВАО САМ СПАСАВАЊЕ РАЊЕНИХ!

ЏЕЈМС ХИЛТОН ЈЕ ЛАГАО ДА БИ ОСТАВИО УТИСАК НА ЕЛИС И ВОТКИНСА...

НИСАМ ВИДЕО МЕРЕА! ЊЕГА СЕ ОВО ИЗГЛЕДА НЕ ТИЧЕ!

ХВАЛА НА ПОМОЋИ, ХИЛТОНЕ!

СИЛА ЈЕ ОВАЈ ХИЛТОН, ЕЛИС! ТАКВОГ МУЖА ЖЕЛИМ ЗА ТЕБЕ!

СПРЕМИ СВЕ ЗА ПРЕВАЦИВАЊЕ РАЊЕНИКА!

БАШ ДОБРО ДА СИ ДОШАО, ХИЛТОНЕ! ХТЕО САМ ДА ТЕ ПОЗОВЕМ НА ЗАБАВУ КОЈУ ЋУ СУТРА УВЕЧЕ ПРИРЕДИТИ!

ХВАЛА ВАМ, ВОТКИНСЕ!

КАКАВ ДИВАН НОЈ!

ЗОВЕ СЕ ДАДА! ПРИПИТОМИО САМ ГА ПРЕ ТРИ ГОДИНЕ!

МЕРЕ ЈЕ ИПАК БИО НА МЕСТУ НЕСРЕЋЕ И ПРУЖИО ПРВУ ПОМОЋ РАЊЕНИЦИМА...

ХВАЛА, МЕРЕ! РЕКЛИ СУ МИ ДА ТЕ НИСУ ВИДЕЛИ КОД ПРУГЕ...

ТРЕНУТАК... СУТРА ЈЕ ЗАБАВА У МОЈОЈ КУЋИ! ВОЛЕО БИХ ДА ДОЂЕШ!

ХВАЛА, ДОЋИ ЋУ!

МЕРЕ, НЕ ВИЂАМ ТЕ У ПОСЛЕДЊЕ ВРЕМЕ! НЕШТО СЕ ДОГОДИЛО?

НЕ... НИШТА, ЕЛИС!

ХОЋЕШ ЛИ МАЛО ДА ПРОШЕТАМО?

КАКО ДА НЕ!

МЕРЕ ЈЕ БИО СРЕЋАН ШТО ЈЕ У ДРУШТВУ ЛЕПЕ ЕЛИС...

ТИ ЗНАШ ШТА ОСЕЋАМ ПРЕМА ТЕБИ, МЕРЕ?

ПА... ОВАЈ...

ЗНАМ ДА СИ РАЗГОВАРАО С МОЈИМ ОЦЕМ И ДА ОН НЕ ЖЕЛИ ДА СЕ УДАМ ЗА ТЕБЕ!

АЛИ, ПОСТОЈИ НЕШТО ВАЖНИЈЕ ОД НОВЦА! ОН ЋЕ ТО СХВАТИТИ...

ДРАГО МИ ЈЕ ДА ТО ЧУЈЕМ!

МЕРЕОВ СУПАРНИК ХИЛТОН, ПОСМАТРАО ИХ ЈЕ ИЗ ПРИКРАЈКА...

СУТРАДАН НА ЗАБАВИ...

ДОЗВОЉАВАШ ЛИ, МЕ-РЕ?

ПОГЛЕДАЈ ДАДА! И ОН БИ ДА ИГРА!

ДА ВИДИМО КОГА ЋЕ ОДАБРАТИ!

ХА, ХА, ХА!

А ОНДА СЕ ХИЛТОН ОБРАТИО ГОСТИМА. ЖЕЛЕО ЈЕ ДА ИМ ПОКАЖЕ ЈУЖНУ ЗВЕЗДУ. ИЗНЕНАДА...

ШТА ЈЕ САД ОВО? УПАЛИТЕ СВЕТЛОСТ!

КРАТАК СПОЈ, ВОТКИНСЕ!

А КАДА СЕ СВЕТЛОСТ ОПЕТ УПАЛИЛА...

ШТА? НЕСТАО ЈЕ МОЈ ДИЈАМАНТ!

НАДАМ СЕ ДА ЈЕ ОВО НЕКА ШАЛА! ХАЈДЕ, ВРАТИТЕ МИ ГА!

У ПИТАЊУ ЈЕ КРАЂА, ВОТКИНСЕ! ЗНАМ ЧО ЈЕ ЛОПОВ!

ШТА?

МАТАКИТ ГА ЈЕ УКРАО ПО НАРЕЂЕЊУ СИПРИЈАНА МЕРЕА!

МЛАДИ ИНЖЕЊЕР ЈЕ РЕАГОВАО НА ЈЕДИНИ МОГУЋИ НАЧИН...

ААААХ!

НЕ! НЕ! НИСАМ ЈА!

УПЛАШЕН ПРЕД ТИМ НЕМИМ ОПТУЖУЈУЋИМ ПОГЛЕДИМА, МАТАКИТ СЕ ДАО У БЕГ...

ВЕРУЈТЕ, НЕВИН САМ!

СТАНИ! ДОКАЗАЋЕМО ИМ ДА НИСИ ТИ!

МЕРЕ, ЗАПАМТИЋЕШ ОВАЈ ДАН!

МАТАКИТЕ, ВРАТИ СЕ! НЕ БУДИ ЛУД!

ПРЕДАЋЕМО ГА ВЛАСТИМА!

МАТАКИТ ТО НИЈЕ УЧИНИО!

ВАРАТЕ СЕ, ЕЛИС!

ХАЈДЕ! ШТА ЧЕКАТЕ? УХВАТИТЕ ГА!

ВОТКИНСОВИ ЧУВАРИ ВЕЋ СУ УХВАТИЛИ МЕРЕОВОГ СЛУГУ...

НЕМАШ КУД!

ПРЕДАЈ СЕ!

ЧАС КАСНИЈЕ...

МОРАМ ГА НЕКАКО ИЗВУЋИ, ТОМАСЕ!

ШТА ЋЕШ ДА РАДИШ, МЕРЕ? ЗАТВОРИЛИ СУ МАТАКИТА!

ПРОГОВОРИЋЕШ ТИ МЕНИ!

НЕ! НИСАМ ЈА УКРАО ДИЈАМАНТ!

МЕНЕ ЛАЖЕШ, ЈЕ ЛИ? ОВО ЋЕ ТИ РАЗВЕЗАТИ ЈЕЗИК!

АААХ!

ПРЕКИНИ, БЕДНИЧЕ!

ШТА?

РЕКАО САМ ДА ПРЕКИНЕШ!

УУХ!

БЕЖИ, МАТАКИТЕ! ЈА ЋУ СЕ ПОБРИНУТИ ДА ДОКАЖЕМ ТВОЈУ НЕВИНОСТ!

ХВАЛА ВАМ!

ХАЈДЕ, ИДИ!

НИСИ ОВО СМЕО ДА УРАДИШ, МЕРЕ!

СТРАЖА! ОВАМО!

МЕРЕ ЈЕ ПОМОГАО МАТАКИТУ ДА ПОБЕГНЕ!

ТРЧИ, МАТАКИТЕ!

ХИЛТОН ЈЕ, ЗНАЧИ, БИО У ПРАВУ? ПРЕ НЕГО ШТО ДОЂЕ ПОЛИЦИЈА, ЗАТВОРИЋУ ТЕ ОВДЕ!

АЛИ, ЗАХТЕВАМ ДА МИ ПРВО ВРАТИШ ЈУЖНУ ЗВЕЗДУ!

КАДА СУ СЕ ТЕ НОЋИ СВИ ПОВУКЛИ НА ПОЧИНАК, ЕЛИС СЕ ИСКРАЛА...

...И ПРИКРАЛА МЕРЕОВОМ ЧУВАРУ...

ДУМ!

ЗАИСТА МИ ЈЕ ЖАО...

А ОНДА...

ЕЛИС?

ЗАШТО ТО ЧИНИШ?

НИЈЕ ТРЕНУТАК ЗА РАЗГОВОР!

УЗМИ РЕВОЛВЕР! БИЋЕ ТИ ПОТРЕБАН!

АЛИ, ШТА ЋЕШ ТИ?

ИДЕМ С ТОБОМ!

СТАНИТЕ! ТО САМ ЈА, ТОМАС!

ВРАТИ СЕ, ТОМАСЕ!

ЗНАМ ДА СИ НЕВИН И ЗАТО ИДЕМ С ТОБОМ!

ХАЈДЕ! НЕ ГУБИМО ВРЕМЕ!

МАЛО КАСНИЈЕ КАДА СУ СТИГЛИ ДО ЈЕДНЕ ЧИСТИНЕ...

ЕЛИС, ВРАТИ СЕ КУЋИ!

НЕ! БИЋУ С ТОБОМ ДОК ОТАЦ НЕ СХВАТИ ДА ТИ НИСИ ЛОПОВ!

ЖЕЛИМ ДА ПРОНАЂЕМО МАТАКИТА! ЖАО МИ ЈЕ, МЕРЕ, АЛИ ЈА СУМЊАМ НА ЊЕГА!

МЕРЕ НИЈЕ ЗНАО КАКО ДА УБЕДИ ЕЛИС ДА ЊЕГОВ СЛУГА НИЈЕ УКРАО ДИЈАМАНТ...

И ЈА МИСЛИМ ДА ЈЕ САМО ОН МОГАО ТО ДА УЧИНИ!

ХМ! ОНДА ИДЕМО ПО ЊЕГА!

САМО ШТО ПРЕ! ПОТЕРА НАМ ЈЕ ЗА ПЕТАМА!

ЕЛИС СЕ НИЈЕ ПРЕВАРИЛА...

ЗАМИСЛИТЕ! ВАША КЋИ ДА ПОМОГНЕ ЛОПОВУ ДА ПОБЕГНЕ!

МОРАМО ИХ НАЋИ!

ИДЕМ И ЈА У ПОТЕРУ!

УХВАТИЋУ МЕРЕА! ОНА ЋЕ ИПАК МОРАТИ ДА СЕ УДА ЗА МЕНЕ И **ОГРОМНО БОГАТСТВО ПРЕЋИ ЋЕ У МОЈЕ РУКЕ!**

ЗА МНОМ! НИСУ МОГЛИ ДА ОДУ ДАЛЕКО!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЈОШ НЕКО ЈЕ САЗНАО ЗА КРАЂУ **ЈУЖНЕ ЗВЕЗДЕ**...

ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН, БОНГО?

САСВИМ, ЛОПЕПЕ! УКРАО ГА ЈЕ НЕКИ МАТАКИТ!

ПОЗНАЈЕМ ГА! ОН ЈЕ ИЗ ПЛЕМЕНА БАНГОМБА! МОРАМО ГА УХВАТИТИ!

ТАЈ ДИЈАМАНТ ЋЕ БИТИ МОЈ! ЗА ЊЕГА ЋЕМО ДОБИТИ МУНИЦИЈУ И ОРУЖЈЕ! ПОКОРИЋЕМО СВА ОСТАЛА ПЛЕМЕНА! БИЋЕМО НАЈМОЋНИЈИ!

КАКАВ ПЛАН ИМАШ, ЛОПЕПЕ?

ИДЕМО У ЊЕГОВО СЕЛО ДА ГА ЧЕКАМО!

НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ...

УФ! НЕ МОГУ ДАЉЕ!

ЈОШ МАЛО, ЕЛИС! МАТАКИТОВО СЕЛО НИЈЕ ДАЛЕКО!

ЗА ТО ВРЕМЕ МЕРЕОВ СЛУГА ЈЕ ВЕЋ БИО БЛИЗУ СВОЈИХ..

ШТА СЕ ДОГОДИЛО, ЛОПЕПЕ?

ЧУО САМ НРЦКАЊЕ ГРАЊА!

ХЕЈ! ГА ТО ЈЕ МАТАКИТ!

ЈОШ ЈЕ МАЛО ОСТАЛО ДО МОГ СЕЛА!

ПОГОДИ ГА У НОГУ ДА НЕ БИ МОГАО ДА БЕЖИ!

УСПЕО САМ, ЛОПЕПЕ!

БАНГ!

ШУМОМ ОДЈЕКНУШЕ ПУЦЊИ И ЖИВОТИЊЕ СЕ РАЗБЕЖАШЕ...

И КАО ШТО ЈЕ ЛОПЕПЕ ХТЕО, МАТАКИТ ЈЕ РАЊЕН У НОГУ...

АААААХ!

ТО СУ СИГУРНО ВОТКИНСОВИ ЉУДИ? ПРОНАШЛИ СУ МЕ!

НЕ! ТО ЈЕ ЛОПЕПЕ !

ГДЕ ЈЕ ТАЈ ДИЈАМАНТ, МАТАНИТЕ ?

АААХ!

ГОВОРИ!

НИСАМ ГА ЈА УКРАО, ВЕРУЈ МИ!

Узалуд је матакит убеђивао Лопепеа...

Е, КАД ЈЕ ТАКО... УБИЈТЕ ГА!

НЕ, ЛОПЕПЕ! АКО МЕ УБИЈЕШ, НИКАДА НЕЋЕШ ДОЗНАТИ ГДЕ ЈЕ ДИЈАМАНТ!

МОРАМ ДА ЛАЖЕМ...

У ПРАВУ ЈЕ! ВОДИМО ГА У ЊЕГОВО СЕЛО! ЗНАМ ШТА ЋЕМО!

УНИШТИЋЕМО ЧИТАВО ТВОЈЕ ПЛЕМЕ АКО НЕ ПРОГОВОРИШ!

Мало касније у матакитовом селу...

ПУЦАЈ У ПРВОГ!

НЕМАМО МИ НИШТА СА МАТАКИТОМ!

ПУСТИТЕ МЕ!

СВАКИХ ПЕТ МИНУТА УБИЈАЋЕМО ПО ЈЕДНОГ АКО НЕ КАЖЕШ ГДЕ ЈЕ ЈУЖНА ЗВЕЗДА!

ЗА ТО ВРЕМЕ ЏЕЈМС ХИЛТОН ЈЕ УШАО У ТРАГ МЕРЕУ...

ОВУДА СУ ПРОШЛИ? СИГУРАН САМ?

МОРАМ СЕ ОСЛОБОДИТИ МЕРЕА ЗАУВЕК!

ЗА ТО ВРЕМЕ МЛАДИ ФРАНЦУСКИ ИНЖЕЊЕР И ЊЕГОВИ ПРИЈАТЕЉИ ПРОБИЈАЛИ СУ СЕ КРОЗ ПРАШУМУ...

ЈОШ МАЛО! СЕЛО ЈЕ БЛИЗУ!

ЕЛИС, ПАЗИ!

БАНГ!

ТЕК ШТО СУ СЕ ОСЛОБОДИЛИ ЗМИЈЕ...

ГРРР

БАНГ! ДУУУГ!

ДОБАР ПОГОДАК, ТОМАСЕ!

УФ!

ПУЦЊИ СУ ПОСЛУЖИЛИ НАО ПУТОКАЗ ЏЕЈМСУ ХИЛТОНУ...

ОВУДА! БРЗО!

А У МАТАКИТОВОМ СЕЛУ...

НЕ! НЕ! ЛОПЕПЕ! ЧЕКАЈ...

БОНГО, ПУЦАЈ У ПРВОГ!

ЈЕСИ ЛИ ОДЛУЧИО ДА ПРОГОВОРИШ?

ЛАГАЋУ ДА БИХ СПАСАО СВОЈЕ!

УКРАО САМ ДИЈАМАНТ, АЛИ ОН ЈЕ САД КОД ИНЖЕЊЕРА МЕРЕА!

ХМ!

У РЕДУ... НАЋИ ЋЕМО И ЊЕГА! ЧЕКАЈУ ТЕ ТЕШКЕ МУКЕ АКО СИ СЛАГАО!

ЛОПЕПЕ НИЈЕ НИ СЛУТИО ДА СЕ МЕРЕ НАЛАЗИ САСВИМ БЛИЗУ...

ИЗДРЖИ ЈОШ МАЛО, ЕЛИС!

ПССТ! НЕКО СЕ ПРИБЛИЖАВА!

ЈА НИСАМ НИШТА ЧУЛА, ТОМАСЕ!

НИ ЈА, ЕЛИС!

ПА ТО ЈЕ ЏЕЈМС!

ПЕЊИТЕ СЕ НА ОВО ДРВО, БРЗО!

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...

ЧУДНО! ТРАГОВИ ОДЈЕДНОМ НЕСТАЈУ!

СИГУРНО СУ СЕ ПРЕБАЦИЛИ ПРЕКО РЕКЕ ПОМОЋУ НЕКОГ СТАБЛА!

ТУ ЈЕДИНО МОЖЕМО ДА СЕ САКРИЈЕМО!

У ПРАВУ СИ! АЛИ, ШТА БЕМО МИ?

НИЖЕ ДОЛЕ НАЛАЗИ СЕ МОСТ ВИСЕЋИ!

ОТИШЛИ СУ! МОЖЕМО ДА СИЂЕМО!

ЏЕЈМС И ОСТАЛИ СУ УБРЗО УГЛЕДАЛИ МОСТ...

МАТАКИТОВО СЕЛО СЕ НАЛАЗИ С ДРУГЕ СТРАНЕ!

УХВАТИЋЕМО ИХ СВЕ НА ОКУПУ!

ХАЈДЕ, ПРЕЂИМО МОСТ!

БРИГА МЕНЕ ЗА ТАЈ ДИЈАМАНТ! ЖЕЛИМ САМО ДА СЕ ОСЛОБОДИМ МЕРЕА И ВИШЕ МИ НИКО НЕЋЕ СТАЈАТИ НА ПУТУ... ДА СЕ ВЕНЧАМ С ЕЛИС!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО?

ЛОПЕПЕ!

ВОТКИНСОВИ ЉУДИ СУ НА МОСТУ!

ТО МОРА ДА ЈЕ МЕРЕ!

КАДА СЕ ЏЕЈМС ПОЈАВИО, ЛОПЕПЕ И ЊЕГОВИ ЉУДИ СУ СЕ САКРИЛИ...

ЕНО МАТАКИТА!

ГДЕ ЈЕ МЕРЕ... И ДИЈАМАНТ ?

ПРЕТРАЖИТЕ СВАКИ КУТАК!

ЏЕЈМС ЈЕ ТАДА ДОЖИВЕО НАЈВЕЋЕ ИЗНЕНАЂЕЊЕ У ЖИВОТУ...

ЛОПЕПЕ!

ПА ОН НИЈЕ МЕРЕ ВЕЋ ЏЕЈМС ХИЛТОН! МИ СМО СЕ ВЕЋ УПОЗНАЛИ! ХЕ, ХЕ!

ДРАГО МИ ЈЕ ДА СИ ДОШАО!

ЗАТВОРИТЕ ГА! ЛЕПО ЋЕМО СЕ ЗАБАВЉАТИ С ЊИМА КАД СВАНЕ!

НЕ! СТАНИ, ЛОПЕПЕ! ДАЋУ ТИ ДИЈАМАНАТА КОЛИКО ХОЋЕШ!

ЈА ХОЋУ ЈУЖНУ ЗВЕЗДУ, А ОНА ЈЕ КОД МЕРЕА !

ЕВО МОСТА! ИДЕМО!

НЕ, ТОМАСЕ! ЏЕЈМС ЈЕ У СЕЛУ !

ЛОПЕПЕ НИЈЕ НИ СЛУТИО ДА ЈЕ ЧОВЕК НОГА ТРАЖИ САСВИМ БЛИЗУ...

ШТА ЋЕМО ОНДА?

УЋИ ЋЕМО У СЕЛО С ДРУГЕ СТРАНЕ ?

15

ИЗНЕНАДИЋЕМО ЏЕЈМСА И ОСТАЛЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

БОНГО, НЕКА СВЕ БУДЕ СПРЕМНО ЗА СУТРА!

У СЕЛУ ЈЕ ЗАПАЉЕНА ВАТРА...

ЖАО МИ ЈЕ ШТО САМ ВАС УВАЛИО У СВЕ ОВО! АЛИ, ЈА НИСАМ УКРАО ТАЈ ДИЈАМАНТ!

ВЕРУЈЕМ ТИ, МАТАКИТЕ!

НЕДАЛЕКО ОДАТЛЕ...

ЈЕДИНО ОВАКО МОЖЕМО ДА ПРЕБЕМО РЕКУ!

ВАЉДА ЋЕМО УСПЕТИ!

САМО ДА НАМ КРОКОДИЛИ НЕ ПОКВАРЕ ПЛАН!

СПУСТИМО БАЛВАН У РЕКУ!

ИДЕМО! ПЕЊИТЕ СЕ!

ПАЗИТЕ!

КРОКОДИЛИ СУ ЈУРНУЛИ ПРЕМА ЊИМА...

БАНГ!

ЕЛИС, ПУЦАЈ!

БАНГ!

БАНГ!

УБРЗО СУ СТИГЛИ ДО ДРУГЕ ОБАЛЕ...

УФ! НАЗАД!

А У СЕЛУ ЛОПЕПЕ ЈЕ НАРЕДИО ДА ИЗВЕДУ ЏЕЈМСА...

ДОБРО ГА ДРЖИТЕ, ГЛУПАНИ!

И НАД СЕ НИКО НИЈЕ НАДАО...

УУХ!

ААХ!

БИЛО ЈЕ ДОСТА!

УХВАТИТЕ ГА! ПУЦАЈТЕ!

И ДОК СУ СВИ СХВАТИЛИ ШТА СЕ ДОГОДИЛО, ЏЕЈМС ЈЕ ВЕЋ УСПЕО ДА ПОБЕГНЕ...

ЛОПЕПЕ ЈЕ БЕСНЕО...

ЗАПАЛИТЕ ЛОМАЧЕ! СРАВНИЋЕМО СЕЛО!

НАД СВАНЕ, ПОЋИ ЋЕМО У ПОТЕРУ ЗА МЕРЕОМ!

ЈЕСИ ЛИ ЧУО ШТА ЋУ УРАДИТИ, МАТАНИТЕ?

МЕРЕ, ЕЛИС И ТОМАС ВЕЋ СУ БИЛИ НАДОМАК СЕЛА...

ЖЕЛИМ ДА ШТО ПРЕ ПОРАЗГОВАРАМО С МАТАКИТОМ И УВЕРИТЕ СЕ У ЊЕГОВУ НЕВИНОСТ!

ЏЕЈМС ИХ ЈЕ ИЗ ПРИКРАЈКА ПОСМАТРАО...

УБИЋУ МЕРЕА, АЛИ ОНА НЕ СМЕ ДА ПОСУМЊА ДА САМ ТО ЈА УЧИНИО!

ЏЕЈМС ЈЕ БИО БЛИЗУ ОСТВАРЕЊА СВОГ ПЛАНА...

НЕ ЗАСТАЈКУЈ, ТОМАСЕ!

САД ИЛ' НИКАД!

ШТА ЈЕ ТО БИЛО?

ТОМАСЕ, ГДЕ СИ?

САД ЈОШ ДА СМАКНЕМ МЕРЕА!

КУД ЛИ ЈЕ НЕСТАО?

ПАЗИ, МЕРЕ! НЕ СВИЂА МИ СЕ СВЕ ОВО!

АЛИ, ТОМАС СЕ НА ВРЕМЕ ОСВЕСТИО...

ШТА?

ХУЉО!

ЏЕЈМС ХИЛТОН!

МЕРЕОВ СУПАРНИК ЈЕ СНАЖНО УДАРИО ГЛАВОМ О ЈЕДАН КАМЕН...

ИЗНЕНАДА МЕ ЈЕ НАПАО ИЗА ЛЕЂА...

ПАЗИ... ЕЛИС... ЛОПЕПЕ ЈЕ... У СЕЛУ...

УМРО ЈЕ!

У СЕЛУ СУ ВЕЋ БИЛЕ СПРЕМНЕ ЛОМАЧЕ...

ХАЈДЕ, ЗАПАЛИТЕ ИХ!

ТВОЈ ЖИВОТ, МАТАКИТЕ, ЗАВИСИ ОД ТОГА ДА ЛИ СИ НАС СЛАГАО?

БОНГО ЈЕ ТРЕБАЛО ДА ИСПУНИ НАРЕЂЕЊЕ СВОГ ПОГЛАВИЧЕ...

ОСТАЛИ ЗА МНОМ? ИДЕМО ДА НАЂЕМО МЕРЕА!

ПОШТО СУ МЕРЕ И ТОМАС САХРАНИЛИ ЏЕЈМСА...

ЕЛИС, ОСТАЋЕШ ОВДЕ ДОК СЕ НЕ ВРАТИМО!

ШТА ВАС ДВОЈИЦА МОЖЕТЕ ДА УЧИНИТЕ ПРОТИВ ЊЕГОВИХ ЉУДИ?

НЕМАМО ДРУГОГ ИЗБОРА! ИДЕМО, ТОМАСЕ!

ЧУВАЈ СЕ, МЕРЕ!

НЕ БРИНИ!

ИДЕМО ПРЕМА ОБАЛИ РЕКЕ!

ГЛЕДАЈ, МЕРЕ!

ЛОПЕПЕ!

Али и ЛОПЕПЕ ЈЕ њих УГЛЕДАО...

ПУЦАЈТЕ! ШТА ЧЕКАТЕ?

ЛЕЗИ!

БАНГ!

ХОЋЕ ДА НАС ОПКОЛЕ!

БАНГ!

УХВАТИТЕ ИХ!

Али ТАДА...

ЖИВОТИЊА ЈЕ УГЛЕДАЛА ЛОПЕПЕА...

...И БАЦИЛА СЕ НА ЊЕГА,

ГРРРРР!

УПЛАШЕНИ, ЛОПЕПЕОВИ ЉУДИ СЕ РАЗБЕЖАШЕ...

ШТА ЛИ МУ СЕ ДОГОДИЛО?

ДА ПОГЛЕДАМО!

МИСЛИМ ДА ЗА ЊЕГА НИШТА НЕ МОЖЕМО ДА УЧИНИМО!

УЖАС!

ИДЕМО У СЕЛО!

ТАМО СУ ВЕЋ ОДЈЕКИВАЛИ ЗВУЦИ ТАМ-ТАМА...

ААА!

НЕ! МИЛОСТ!

ТАДА ЈЕ МАТАКИТ ИСПУСТИО ЈЕДАН ПОКЛИЧ...

ЈУПИИИИ!

УГЛЕДАО ЈЕ МЕРЕА И ТОМАСА...

БАНГ! БАНГ!

ОХРАБРЕНИ ДОМОРОЦИ ИЗ МАТАКИТОВОГ ПЛЕМЕНА НАВАЛИШЕ НА ЛОПЕПЕОВЕ ЉУДЕ...

МЕРЕ, НАЈЗАД!

МАТАНИТЕ!

БРЗО, ТОМАСЕ! СПАСИМО ОВЕ ЈАДНИКЕ!

ЗАРОБЉЕНИ ДОМОРОЦИ СУ ОСЛОБОЂЕНИ У ПОСЛЕДЊЕМ ТРЕНУТКУ...

ПОЛА ЧАСА КАСНИЈЕ...

ЈА САД МОРАМ ДА ИДЕМ ПО ЕЛИС!

И ЈА ЋУ ПОЋИ!

АЛИ, ТИ ЈЕДВА ХОДАШ, МАТАКИТЕ!

ПРЕ НЕГО ШТО КРЕНЕМ, ЖЕЛИМ ДА МИ КАЖЕШ ИСТИНУ, МАТАНИТЕ! ЈЕСИ ЛИ ТИ УКРАО ЈУЖНУ ЗВЕЗДУ?

НИСАМ, МЕРЕ! ВИ ЗНАТЕ ДА ВАС НИКАД НИСАМ СЛАГАО!

МЕРЕ ЈЕ БИО СИГУРАН ДА МАТАКИТ ГОВОРИ ИСТИНУ...

ЈА, У СТВАРИ, НИКАД НИСАМ НИ ПОСУМЊАО У ТЕБЕ!

ПОГЛЕДАЈТЕ КО ДОЛАЗИ!

ЕЛИС!

МЕРЕ! НАЗАД!

ВРАЋАМО СЕ КУЋИ, ЕЛИС! РЕЋИ ЋЕМО ТВОМ ОЦУ ДА ЈЕ МАТАКИТ НЕВИН!

ДА, АЛИ ОТАЦ ТРЕБА ДА ЧУЈЕ ЈОШ НЕШТО...

НА ПРИМЕР... ДА ЋЕМО СЕ НАС ДВОЈЕ ВЕНЧАТИ!

ЈОШ НЕШТО... МОРАМО ДА ПРОНАЂЕМО КРАДЉИВЦА!

У ПРАВУ СИ, ЕЛИС!

СУТРАДАН СУ СЕ ОПРОСТИЛИ ОД ПОГЛАВИЦЕ МАТАКИТОВОГ ПЛЕМЕНА...

ДОЋИ ЋЕМО УСКОРО ИОД ВАС И ЗАЈЕДНО ОТИЋИ У ЛОВ!

ЏЕЈМС ХИЛТОН ЈЕ МРТАВ, АЛИ ОН И НИЈЕ МОГАО ДА УКРАДЕ ДИЈАМАНТ! ИГРАО ЈЕ ТАДА С ТОБОМ, ЕЛИС!

ДЕВОЈКА ЈЕ ЗНАЛА ДА ОТАЦ НЕЋЕ ДОЗВОЛИТИ ДА СЕ УДА ЗА МЕРЕА ДОК СЕ КРАДЉИВАЦ НЕ ПРОНАЂЕ...

ВОДИЋЕМО САМИ ИСТРАГУ!

АЛИ КАДА СУ СТИГЛИ НА ВОТКИНСОВО ИМАЊЕ...

ШТА СЕ ДОГОДИЛО? КУДА СВИ ТАКО ЖУРИТЕ?

ХОЋЕМО ДА УХВАТИМО ДАДА!

НЕ РАЗУМЕМ...

ЈЕ ЛИ ДАДА ОНАЈ НОЈ?

СТАНИ, ПРОКЛЕТА ПТИЧУРИНО!

ТАТА, ШТА ТИ ЈЕ?

ПРОЛАЗ!

ОХ, СТРАШНО!

РЕЦИТЕ МИ ВЕЋ ЈЕДНОМ ШТА СЕ ТО ОВДЕ ДОГАЂА!

ВАШ ОТАЦ ЈЕ МАЛОПРЕ...

...УХВАТИО ДАДА КАКО КРАДЕ ДИЈАМАНТЕ ИЗ ВИТРИНЕ У САЛОНУ!

ДАДА!

ЗА ТО ВРЕМЕ...

БАНГ! БАНГ!

СТАНИ, ПТИЧУРИНО!

НОЈ СЕ УБРЗО ИЗГУБИО У ГУСТОЈ ШУМИ...

НЕ! НЕЕ!

СТО МУ МУКА! НЕ МОГУ ВИШЕ ДА ГА ЈУРИМ!

ЧАС КАСНИЈЕ...

ЖАО МИ ЈЕ ШТО САМ ТЕ НЕПРАВЕДНО ОПТУЖИО, МЕРЕ! ШТА МОГУ ДА УЧИНИМ ЗА ТЕБЕ?

ЈА ЋУ ТИ РЕЋИ, ТАТА! ОБЈАВИ ЦЕЛОМ СВЕТУ ДА ЋЕМЕРЕ И ТВОЈА КЋИ УСКОРО ДА СЕ ВЕНЧАЈУ!

ХМ!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕТЕ СЕ ИЗВИНИТИ И МАТАКИТУ И МЕНИ!

СВАКАКО!

ДА НАЗДРАВИМО, ДЕЦО!

ШТА МИСЛИШ, МАТАКИТЕ, ДА ПОКЛОНИМО ВОТКИНСУ ДРУГОГ ПРИПИТОМЉЕНОГ НОЈА?

СЈАЈНА ИДЕЈА!

КРАЈ

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: ПАУКОВА МРЕЖА

ГОГЛАЈ

By Bud Sagendorf

АХ! ЕНО ЛЕПОТИЦЕ!

ОХ! И САМА ЈЕ!

ШТА?

?

БАЦА СЕ ОБРАТИО МОЈОЈ ДРАГАНИ!

ТРЕНУТАК, ДРУГАР!

А?

ПРОКЛЕТИ НАМЕТЉИВЧЕ!

ДУМ

ЈЕ Л' ТЕ УЗНЕМИРАВАО?

САМО МИ ЈЕ ПОСТАВИО ЈЕДНО ПИТАЊЕ!

... АЛ' ТИ СИ ВЕЋ НА ЊЕГА ОДГОВОРИО!

?

ХТЕО ЈЕ ДА ЗНА ГДЕ СИ!

4-17

Bud Sagendorf

© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ЗАБАВНИКОВ НАГРАДНИ СПОРТСКИ КВИЗ

ЧИЈА ЈЕ „ЗЛ

Ово је прилика да проверите своје спортско знање и постанете добитник јединствене награде — рекламне мајице „Политикиног Забавника“!

На свако од постављених питања дата су по три одговора од којих је само један тачан. Ако сте сигурни да сте исправно одговорили на сва питања, попуните купон уписујући поред броја питања слово са тачним одговором, напишите потребне податке о себи и пошаљите на адресу: „Политикин Забавник“, Македонска 29, 11000 Београд.

Награде за тачне одговоре: 100 ЗАБАВНИКОВИХ РЕКЛАМНИХ МАЈИЦА!

1. Светски рекорд у скоку удаљ Боба Бимона износи:
   a) 8,90 м
   b) 8,70 м
   c) 8,85 м

2. Ватерполо репрезентација Југославије била је олимпијски победник у:
   a) Монтреалу 1976.
   b) Минхену 1972.
   c) Мексику 1968.

4. ФК „Црвена звезда“ био је првак Југославије:
   a) 12 пута
   b) 11 пута
   c) 13 пута

5. Кинески карате назива се:
   a) аикидо
   b) кендо
   c) кунг-фу

6. Ђурђа Бједов је на Олимпијади у Минхену 1972. године освојила:
   a) златну и сребрну медаљу
   b) није учествовала
   c) златну и бронзану медаљу

3. Скраћеница Светске шаховске федерације гласи:
   a) ФИБА
   b) ФИДА
   c) ФИФА

14. Наш боксерски шампион Тадија Качар освојио је на последњем европском шампионату:
   a) бронзану медаљу
   b) остао без медаље
   c) сребрну медаљу

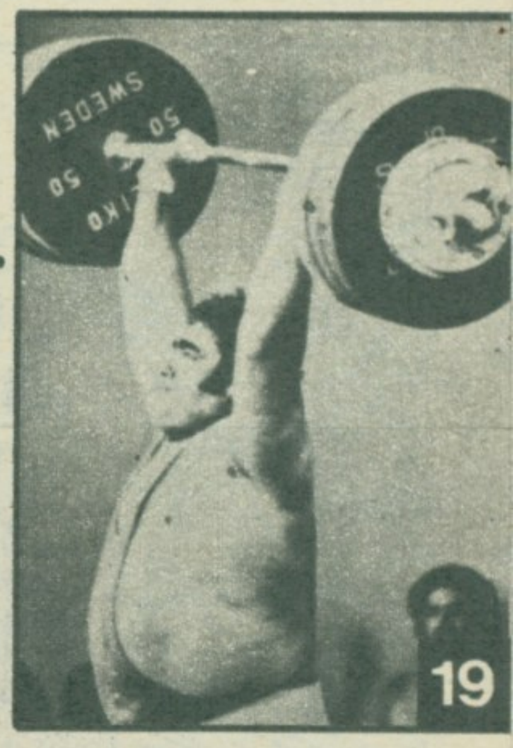

15. Наследник легендарног „леђаша“ Роланда Матеса је:
   a) Џон Нејбер
   b) Марк Спиц
   c) Дик Холден

16. Ова два атлетичара такмиче се у дисциплини која се зове:
   a) стипл-чез
   b) скок удаљ
   c) троскок

19. Олимпијски триатлон је дисциплина у:
   a) дизању тегова
   b) атлетској гимнастици
   c) уметничком клизању

17. Најтежа атлетска дисциплина маратон има стазу дугу:
   a) 52.850 м
   b) 51.300 м
   c) 42.195 м

18. Кошаркашка репрезентација Југославије била је европски првак:
   a) једном
   b) два пута
   c) три пута

ЛАТНА КОПАЧКА"?

7. Кружни нападач у рукомету назива се и:
   a) плејмејкер
   b) центарфор
   c) пивотмен

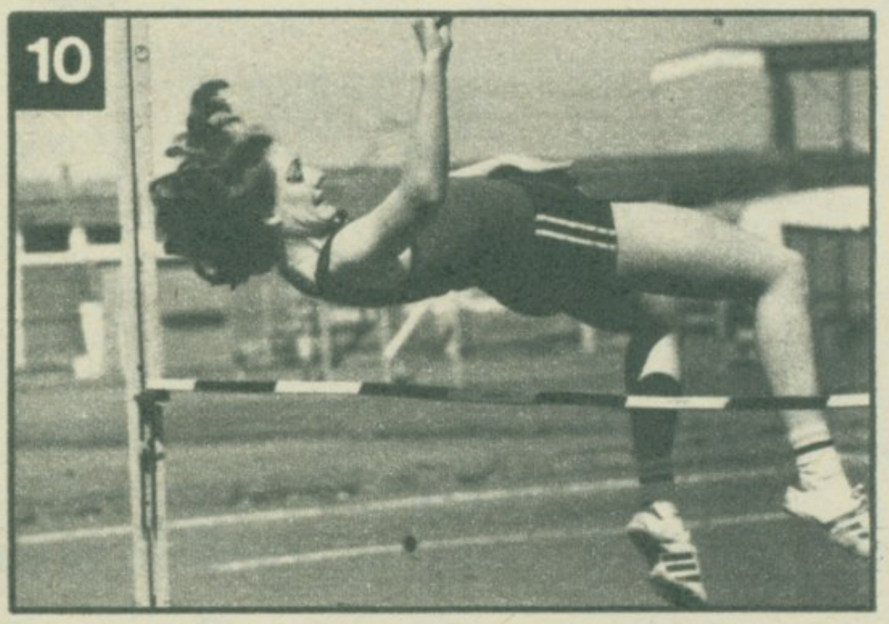

8. На слици је наш репрезентативац:
   a) Мате Љубек
   b) Момир Петковић
   c) Рато Тврдић

9. Европски трофеј „Златна копачка" додељује се најбољем:
   a) фудбалеру
   b) голгетеру
   c) голману

10. Атлетичарка на слици приликом скока увис користи тзв. технику:
    a) фосбери флоп
    b) стредл
    c) суви лист

11. Поред слободног стила у рвању, као званичан, постоји и:
    a) персијски
    b) марокански
    c) грчко-римски

12. Слика приказује финиш познатог средњопругаша:
    a) Ричарда Волхутера
    b) Јошка Алебића
    c) Алберта Хуанторене

13. Ударцем званим „шрауб" служе се:
    a) хокејаши
    b) тенисери
    c) ватерполисти

20. На слици је олимпијска победница из Монтреала на 1500 м:
    a) Гунхилд Хомфмајстер
    b) Ирена Шевинска
    c) Татјана Казанкина

КУПОН

ПАЛУТНИКИН ЗАБАВНИК
11000 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29

БРОЈ ПИТАЊА	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
СЛОВО СА ТАЧНИМ ОДГОВОРОМ										
БРОЈ ПИТАЊА	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
СЛОВО СА ТАЧНИМ ОДГОВОРОМ										

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ

АДРЕСА

ГОДИНА РОЂЕЊА

КО ЈЕ ФАВОРИТ?

— Фаворит
је спортиста или
екипа
која има највише
изгледа за победу.

ШТА ЈЕ *Favorit*?

Favorit је име за богат и шаролик избор жвакаћих гума пријатног укуса, у омотима с разноврсним занимљивим сличицама.
Између више врста и облика жвакаћих гума ***Favorit*** одаберите свог фаворита.

Favorit — НЕРЕЖИШЋА

Једно јабука у чаши сока

РАДОСТ И ПОСЛЕ ИГРЕ...
ЧАША СОКА ОД ПРАВЕ ЈАБУКЕ

jabukan

СТАРО ИМЕ ЗА
НОВИ ПРОИЗВОД

jabukan

ЗА МАЛЕ
ЗА СВЕ УЗРАСТЕ
У СВАКО ДОБА
ПРОИЗВОДИ

Budimka

СИМФОНИЈЕ ИЗ МЕТАМОРФОЗЕ

И овога пута је Политикин забавник обезбедио својим читаоцима врхунска остварења класичне музике по малопродајној цени. Дела Бетовена, Хајдна, Чајковског, Моцарта, Шумана, Брамса, Вагнера, Мусоргског ... изводе најпознатији музичари света праћени врхунским оркестрима.

Ово је могућност да по необично ниским ценама обогатите своју дискотеку делима класика. Вредност наруџбенице не сме бити мања од 100 динара јер трошкове паковања и поштарину не плаћате ви. Потребно је само да попуните наруџбеницу и пошаљете на нашу адресу и плоче ће вам стићи кући.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ. ПОУЗЕЋЕМ!

2ЛП 213704 KARAJAN EXPRESS: Berlioz - Delibes **FRANKREICH** Debussy и Херберт фон Караjан са Берлинском филхармонијом. Цена 146,50 дин.

2ЛП 213706 KARAJAN EXPRESS: Mozart - Schubert **WIEN** Beethoven, Johann Strauss (Vater u. Sohn), Берлинска филхармонија са Карајаном. Цена 146,50 дин.

2ЛП 213705 KARAJAN EXPRESS: Mussorgsky - Ravel **RUSSLAND** Tschaikowsky, Берлинском филхармонијом диригује Херберт фон Карајан. Цена 146,50 дин.

213500 BEETHOVEN — IX SYMPHONIE, Берлинском филхармонијом диригује Фон Карајан. Цена 71,00 дин.

213755 GUSTAV MAHLER: SYMPHONIE Nr. 4 G-dur, Рафаел Кубелик диригује Симфонијским оркестром Бајерског радија диригује Еуген Јохум. Цена 71,00 дин.

213502 RAVEL: BOLERO MUSSORGSKY - RAVEL: TABLEAUX D'UNE EXPOSITION и Херберт фон Карајан са Берлинском филхармонијом. Цена 71,00 дин.

213761 MOZART: Sinfonie Nr. 35 D-dur, Sinfonie Nr. 32 G-dur i Sinfonie Nr. 38, Берлинском филхармонијом диригује Карл Бем. Цена 71,00 дин.

213519 SPANICHE GITARRENMUSIK aus fünf Jahrhunderten, Vol. 2. Narciso Yepes, Gitarre. Цена 71,00 дин.

213754 JEAN SIBELIUS: Symphonie Nr. 6 D-mol op. 104, Symphonie Nr. 7 C-dur op. 105 — Берлинском филхармонијом дирigује Фон Карајан. Цена 71,00 дин.

213503 HERBERT VON KARAJAN AND BERLIN PHILHARMONIC ORCHESTRA: Dances by **BRAHMS** and **DVORAK.** Цена 71,00 дин.

213757 ROBERT SCHUMANN: Symphonie Nr. 3 Es-dur op 97 „Rheinische" Ouverture zu „Manfred" op 115. Цена 71,00 дин.

213753 ANTON DVORAK: SYMPHONIE Nr. 8 (4) G-dur op. 88, Берлинска филхармонија и Рафаел Кубелик. Цена 71,00 дин.

213751 ANTON BRUCKNER: SYMPHONIE Nr 6 A-dur, изводи Симфонијски оркестар радија са диригентом Еугеном Јохумом. Цена 71,00 дин.

213523 BEETHOVEN: MISSA SOLEMNIS и Фон Карајан као диригент. Цена 71,00 дин.

213752 PETER TSCHAIKOWSKY: SYMPHONIE Nr. 5 E-mol op. 64, Берлинском филхармонијом дирigује Херберт фон Карајан. Цена 71,00 дин.

213521 HINDEMIT: СИМФОНИЈСКЕ МЕТАМОРФОЗЕ и RAVEL: ШПАНСКА РАПСОДИЈА Симфонијским оркестром Московске државне филхармоније дирigује Кирил Кондрашин. Цена 71,00 дин.

213511 SVJATOSLAV RICHTER: spielt CHOPIN & DEBUSSY — Цена 71,00 дин.

213505 MOZART: REQUIEM KV 626, Берлинском филхармонијом дирigује Херберт фон Карајан. Цена 71,00 дин.

213701 KARAJAN EXPRESS: Franz Liszt **UNGARN** Johann Strauss Johannes Brahms, Фон Карајан са Берлинском филхармонијом. Цена 71,00 дин.

213536 ALEXANDER SKRJABIN: Le poeme de L,Extase op 54 i **PETER TSCHAIKOWSKY:** Romeo und Julija. Цена 71,00 дин. **КБЕЕТХОВЕНуу**

213538 GIUSEPPE VERDI: MESSA DA REQUIEM, Берлинском филхармонијом дирigује Фон Карајан. Цена 71,00 дин.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 Београд, МАКЕДОНСКА 29

НАРУЏБЕНИЦА

За ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима:

_____

_____

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

_____

(Презиме, очево име и име)

_____

(Поштански број и место)

_____

(Улица и број)

_____ _____

(Датум) (Потпис, број л. к. и место издавања)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду

Наруџбеницу читко попунити, налепити је на дописницу и послати на горњу адресу

ПАРАВАНИ ЗА ЗЛОТВОРЕ

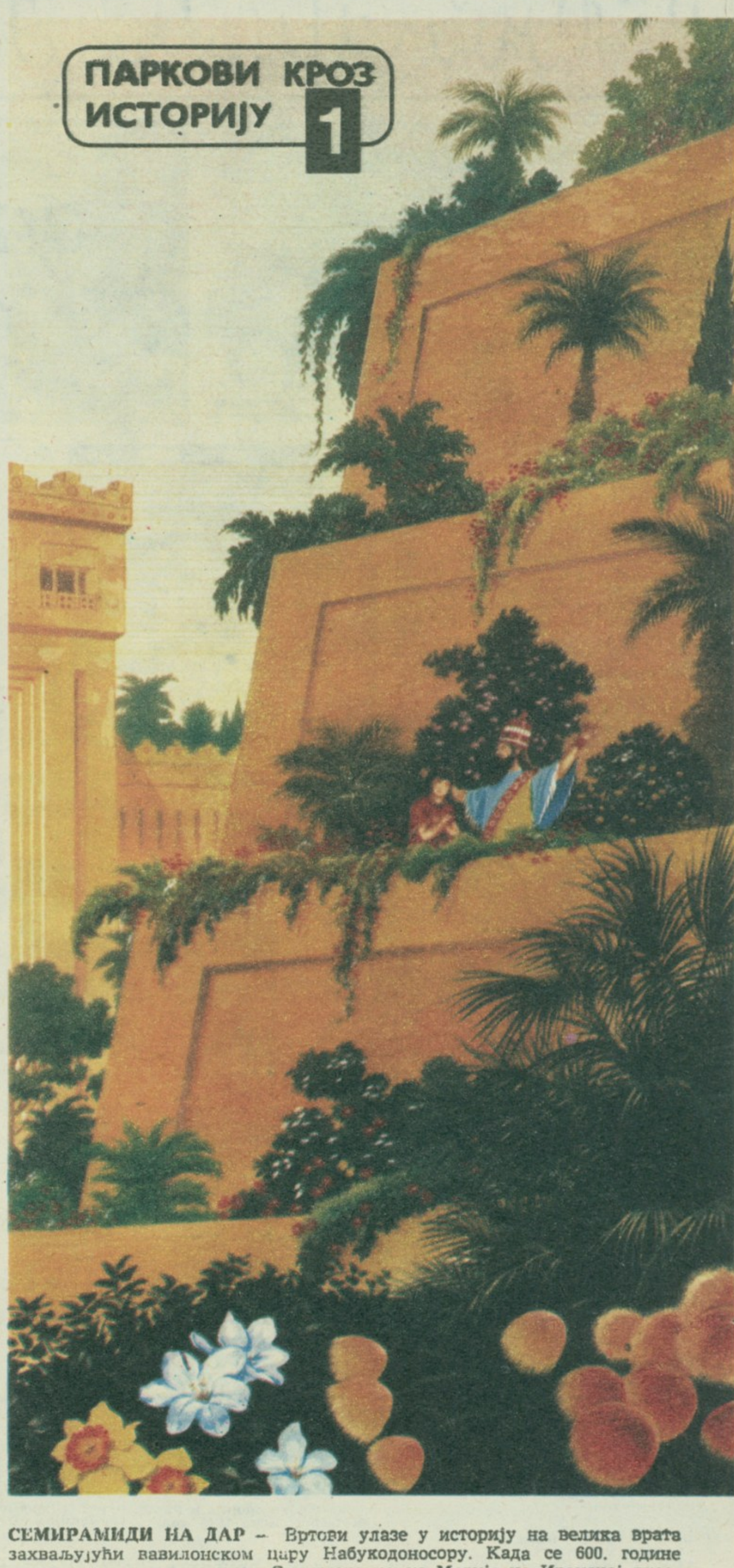
УМЕТНОСТ ПРАИСТОРИЈЕ — Према сведочанствима најстарије праисторијске уметности, такозване палеолитске, рачуна се да прве представе фигура, људских и животињских, датирају из времена око 30000 година пре н.е. У многим откривеним пећинама пронађене су зидне слике са различитим приказима човека и животиња. Групе ловаца на крупну дивљач окружене су прилично уједначеним животињским и биљним светом. Најчешћи мотиви су: мали коњи, бизони, мамути, носорози, дивокозе... Али, око 9. миленијума пре н.е. почиње на пољу људске културе и њеног уметничког израза знатно сложенији период.

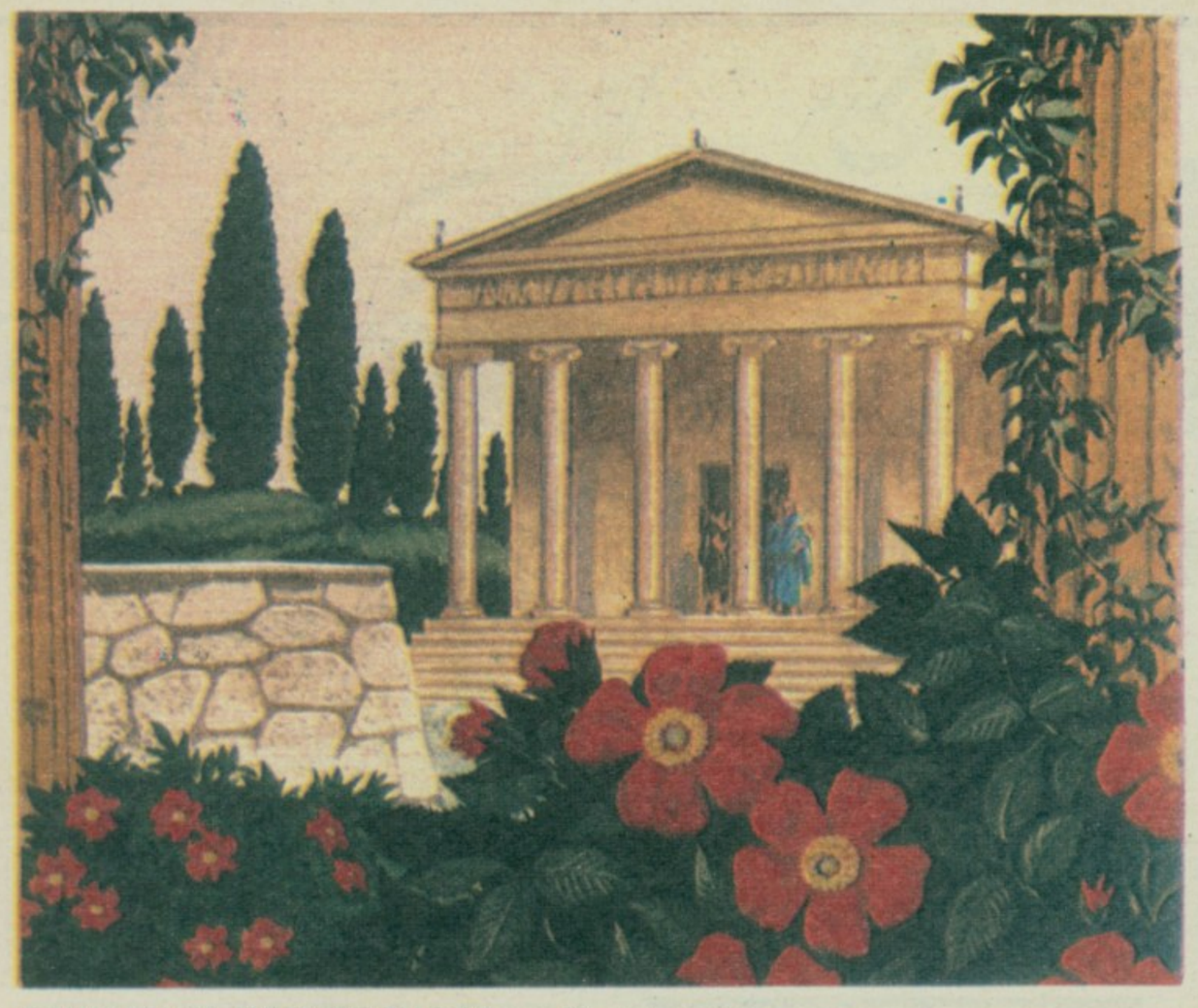
БЛЕДИ СВЕТ БИЉАКА — Док је лов на дивљач остао у многим крајевима искључиви начин живота, почиње полако и усмеравање према гајењу разних биљака, и то нарочито на Блиском истоку. Од тада па до времена када је човек почео систематски да уређује своју околину прошле су хиљаде година. Забављен непрестаном борбом за одржање голог живота, није обраћао посебну пажњу на лепоту биљног света око себе, који је само бледо назначен на већим или мањим зидним композицијама по пећинама или, касније, на отвореном простору. Имао је за њега само толико значења колико је могао да га прехрани, у случају да га изневери срећа у лову.

НАЈСТАРИЈЕ ДЕКОРАТИВНЕ БАШТЕ — Оног тренутка кад лов и берба разних плодова нису више били довољни у исхрани човека, он почиње да узгаја и поједине биљке посвећујући им све више пажње. И тако су настали први, примитивни повртњаци, а претпоставља се да су се најстарији уређени вртови појавили у Египту. У плодној долини Нила, за време четврте династије, прављене су велике декоративне баште пуне цвећа и дрвећа распоређеног врло маштовито у лепе целине.

СЕМИРАМИДИ НА ДАР — Вртови улазе у историју на велика врата захваљујући вавилонском цару Набукодоносору. Када се 600. године пре н.е. оженио лепотицом Семирамидом, из Медије на Иранској висоравни, подигао јој је висеће вртове, једно од седам светских чуда, да би бар некако ублажио њену чежњу за домовином. Ту највећу знаменитост Набукодоносорове престонице градили су најславнији вавилонски архитекти. На површини од 10000 квадратних метара саграђене су степенасте терасе од камена које су држали огромни стубови и лукови. На терасама је засађено најлепше цвеће и дрвеће наводњавано посебним системом. Остаци вртова пронађени су 1819. године.

КИПАРИСИ ОКО ХРАМОВА — Прави култ вртова створили су Грци. Они су, несумњиво, први дошли на идеју да значајне грађевине, храмове, на пример, окруже парковима. Били су ту вешто распоређени базени с водом, гмови ружа, тополе и вечито зелени кипариси. Иако се зна да су Грци још у доба Микене имали дворске вртове, о томе је остало мало података, као чувени опис Алкиншких вртова које је оставио Хомер. Под утицајем Грка и Мале Азије и Римљани су правили раскошне вртове. Код њих је почела да се развија и такозвана баштенска архитектура, али искључиво у декоративне сврхе.

ИЗ ШЕХЕРЕЗАДИНИХ ПРИЧА — У персијским легендама често се помињу вртови названи „рај", у ствари, лепа, питома и пространа поља пуна ситне дивљачи. Служила су као терени за лов. Прави мајстори баштованске вештине — Мавари, донели су из Африке и Персије у Шпанију концепцију паркова украшених поточићима и ретким биљкама. Чувени вртови у Гранади и Кордоби њихово су дело. Источњачке приче „Хиљаду и једна ноћ", које Шехерезада прича цару да би одложила извршење смртне казне, пуне су описа тајанствених вртова, пуних егзотичног биља продорног мириса и цветова раскошних боја, по којима су калифи и султани шетали са принцезама из снова.

СЕЋАЊЕ НА НЕРОНА — Остаци Хадријанове виле у Тиволију и фреске пронађене на зидовима разорене Помпеје показују какве су вртове имали Римљани и колика је била њихова важност. Народу је био забрањен приступ у њих па је Јулије Цезар отварањем својих вртова грађанима Рима, стекао више политичких присталица него свим дотадашњим ватреним говорима. И вртови окрутног и по злу познатог Нерона, у којима је мучено и убијено на најсвирепији начин ко зна колико људи, остали су чувени по својој лепоти и уређености.

САМО ЗА РАЗМИШЉАЊЕ — На многим сликама и минијатурама из средњег века приказани су манастирски вртови. У средини су имали једну или више фонтана, а около цветне леје и редове воћки између њих. О уредном одржавању бринули су калуђери одређени за тај посао. Било је међу њима правих заљубљеника тога посла и многи од њих тиме су се бавили готово целог живота. Опати су, што се може видети у једној опатији из 9. века, у клаустру манастира имали вртове за размишљање. Међутим, у доба ренесансе почела су такмичења ко ће имати лепши врт.

УЗОР ЈЕ ВЕРСАЈ — После ренесансног типа парка који су створили Браманте и Рафаел, у 17. веку превладавају два типа: француски и енглески. Француски тип одликује се геометријским линијама, великим симетричним просторима са вештачким језерима и базенима. Версај је постао узор па су према њему уређени многи чувени паркови у Европи, на пример, Шенбрун у Бечу — једноставност и пространост комбинована са мноштвом детаља њихово је основно обележје, док је енглески тип парка више прилагођен пејзажу.

ЖИТ-СТАНА

Раневејс (Runaways)

Петочлани састав РАНЕВЕЈС појавио се први пут прошле године у Бостону, у Америци, а већ данас се може похвалити читавом армијом обожавалаца који испуњавају концертне сале у којима гостује ова група. Ово не би било нимало необично, чак се о томе не би ни писало јер велик је број група које су за кратко време успеле да освоје тинејџере, да овај састав не сачињавају само де-

војке. Њих пет — Лита, Џеки, Чери, Џоан и Сенди — добре су пријатељице, све имају око 20 година и заједно су похађале школу у ро-

дном Бостону. На једној школској приредби наступиле су као вокална група коју су другови из клупа изванредно примили. Тада се и родила идеја о оснивању састава.

У прво време једини посетиоци њихових концерата били су искључиво младићи: „Девојке су биле љубоморне", кажу чланице овог састава. „Сада их у публици има све више. Вероватно су и саме схватиле да наш атрактиван изглед на сцени није и једини наш квалитет. Ту је пре свега наша музика која је одраз овог времена и слика наше генерације".

Ове симпатичне и предузимљиве девојке свирају искључиво чисти рок. На сцени се понашају веома изазовно, исто се тако и облаче. Главна гардероба су им „врућe" или потпуно уске панталоне.

Певачица и вођа састава је плавокоса Чери која се на концертима појављује у тесно припијеном једноделном комплету. Соло-гитариста је Лита коју лако препознајемо по дугачким чизмама и „врућим панталоницама". Џеки је бас-гитариста, увек одевена у фармерице. Џоан у јаркоцрвеном свемирском комплету свира ритам-гитару, док је за бубњевима Сенди, иначе други вокал групе. Њихов последњи хит сингл „Поноћна музика" (»Midnight Music«) био је у САД дуго на топ-листама те га стога и ми данас представљамо као хит за ову недељу.

ПЕСМА за ову недељу

MIDNIGHT MUSIC (ПОНОЋНА МУЗИКА)

Музика: К. Кари
Текст: С. Теч
Изводи: Раневејс

Out here in the smoky places
Looking into those empty faces
Short wave says we made the deal
I'm wired for ten million miles

Рефрен:

Making Midnight music
Singing Rock'n Roll songs
Living midnight music
Just to get along

Back here in the cold hotel
I'm bored, but you can tell
Your smile said we did okay
I'm glad we had a chance to play

Рефрен:

Making midnight music...

From the plane I see the back roads
You twi-lights cities, your super towns
From the stage I see the drifters
Lost souls who ain't been found

Out there in the five buck seats
We live inside your own heart beats
We share the falls you take
Ev' rything feels it's about to break

Рефрен:

Making midnight music...

ОКТОПУС

Из Суботице нам стиже једно ново освежење у рок-музици. „Ми свирамо рок, обичан, прост, ненаметљив", кажу момци који себе већ две године називају ОКТОПУС. „Желимо да се млади којима је наша музика намењена осећају што лепше и пријатније док је слушају. Не желимо да филозофирамо свирајући..."

Састав ОКТОПУС је први пут скренуо на себе пажњу почетком прошле године, када је на Гитаријади у Зајечару освојио прво место. То им је донело популарност и понуду Продукције касета и плоча РТВ Љубљана.

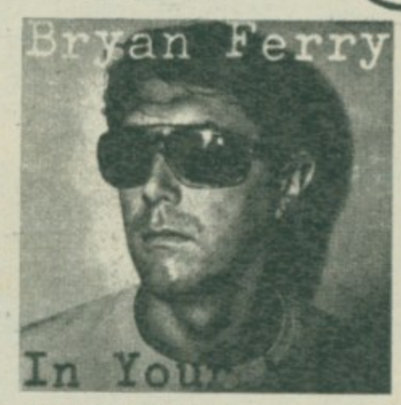
„Овог лета група ће снимити своју прву плочу", каже Слободан

Бајрамовић, вођа групе ОКТОПУС. „Снимање ће се обавити у Љубљани. После тога ћемо неколико недеља посветити припремама за промоцију те плоче коју очекујемо током јесени.

Састав сачињавају: Слободан Бајрамовић, Рудолф Војнић, Зоран Симић и Тибор Ленђен.

НОВА ПЛОЧА У ИЗДАЊУ ПГП

БРАЈАН ФЕРИ (BRYAN FERRY)

Бивши члан РОКСИМЈУЗИКА Брајан Фери имао је прошле године неколико запажених диско-успеха. Ту можемо сврстати ЛП плочу „In Your Mind" („У твом сећању") која је снимљена протекле зиме у лондонским студијима а код нас се појавила готово истовремено кад и у Енглеској.

ФОТО-ПРИЧА

ДИП ПАРПЛ (Deep purple)

Групи ДИП ПАРПЛ у последње време не цветају руже. Најбољи појединци из некада славне поставе су отишли, што је свакако утицало на популарност и продају плоча. Већ дуже времена група ништа није снимила а и последње плоче су далеко испод очекивања. Ипак, данашња постава очекује препород и неуморно путује с концерта на концерт да би се бар својом присутношћу наметнула публици. Многи наши читаоци, који групу памте још из старих времена, желели су да им у фото-репортажи испричамо нешто о чувеним „парпловцима“.

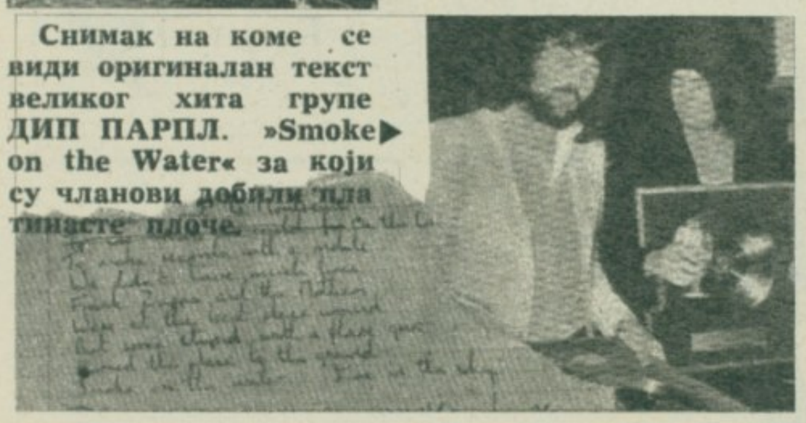
Постава из 1969. године имала је највише успеха. На снимку су, слева надесно: Ричи Блекмор, Џон Лорд, Јан Пајс, Род Еванс и Ник Симпер.

Снимак с турнеје по Јапану 1973. године, када су са групом наступали Роџер Гловер и Јан Гилан. Била је то најбоља постава.

Та година била је година правог тријумфа групе. Плоче су се изврсно продавале, а концертне дворане биле су испуњене до последњег места. Овај снимак је начињен после концерта у Токију коме је присуствовало 100.000 посетилаца.

Снимак на коме се види оригиналан текст великог хита групе ДИП ПАРПЛ. »Smoke on the Water« за који су чланови добили платинасте плоче.

ДИП ПАРПЛ у лето 1975. Ричи Блекмор је отишао, а у групу је дошао Американац Томи Болин.

Година 1976: Ричи Блекмор са својом групом РЕЈНБОУ.

Покушај Пајса, Аштона и Лорда да с новом поставом и одличним инструментима и техником поново врате славу. Снимак је начињен пре два месеца.

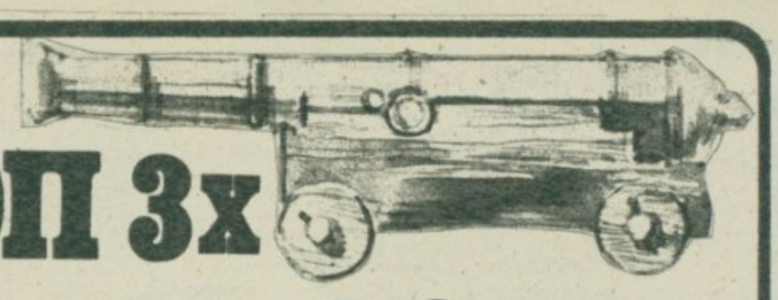

БЛОНДИ (BLONDIE)

Четворочлана група БЛОНДИ појавила се тек недавно да би напречац освојила симпатије публике. Назив БЛОНДИ потиче од надимка вокалне солисткиње Деби Харис, која је свакако и њен најатрактивнији члан. Деби Харис је рођена 1. јула (године крије) у Мајамију на Флориди. Одрасла је у граду Хоторну у држави Њу Џерси. Од кога је наследила таленат за музику ни сама не зна јер родитеље, који су је оставили на улици као бебу од три месеца, ни до данас није срела. У почетку је живела у дечијим прихватилиштима да би већ у 14. години почела сама да зарађује чувајући туђу децу и као кућна помоћница. Нешто касније запослила се као „зечица“ у једном клубу, после чега одлучује да се посвети музици. Крајем шездесетих година певала је у групи WIND IN THE WILLOWS, затим у саставу STILLETOES али је увек била опседнута идејом да једног дана има свој састав. Жеља јој се испунила пре нешто више од десет месеци када се удала за гитаристу Криса Штајна. Са Крисом оснива групу БЛОНДИ која за кратко време постаје позната на њујоркшкој андерграунд сцени. Мада још свирају по мањим клубовима, Деби и Крис чврсто верују да ће „испловити“ на сам врх.

Њихов први ЛП под називом „Блонди“ (»Blondie«) веома се добро продавао, а ништа мањи успех нису доживели ни на турнеји по САД која је недавно завршена. Ове јесени група се спрема да посети Европу и покуша да и ту освоји симпатије младих. Чланови групе су свесни да се од музике не може вечно живети тако да свако од њих има и практично занимање. Двадесет двогодишњи органиста Џими Дестри је добар графичар, басиста Гари Валентин (19) са успехом се огледа у литератури, две године старији бубњар Клемент Бурк припрема материјал за лексикон рок-музике који ће бити штампан почетком идуће године, док је гитариста Крис Штејн фотограф.

ТОП 3х

1. Домаћа листа

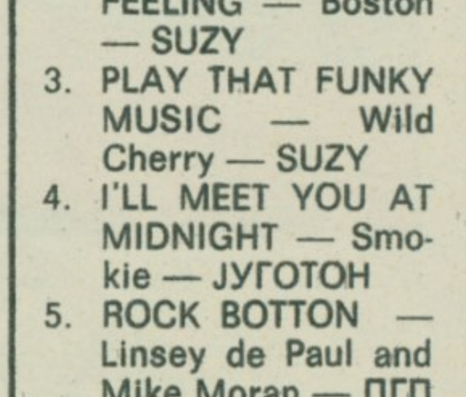
1. ДОЋИ У ПЕТ ДО ПЕТ — Амбасадори — ДИСКОТОН

2. НОЋАС ЋЕМО ЗЕМЉИ К'О МАТЕРИ РЕЋИ — Мишо Ковач — ЈУГОТОН
3. ЦРНА ДАМА — Сман — ПГП РТБ
4. У ЈЕДНИМ ПЛАВИМ ОЧИМА — Indexi — ДИСКОТОН
5. ПРВИ СНЕГ — Сунцокрет — РТВ ЉУБЉАНА
6. МАЛИНКОНИЈА — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
7. АДИО, ЉУБАВИ АДИО — Бисера Велетанлић — ПГП РТБ
8. ЈАСМИНА — Про арте — ЈУГОТОН
9. ТЕЛЕФОН — Зебра — РТВ ЉУБЉАНА
10. ПОЉУБИ МЕ С ОБЈЕ БАНДЕ — Тереза Кесовија — ЈУГОТОН

2. Страна топ-листа у домаћој продукцији

1. L' OISEAU ET L' ENFANT — Marie Myriam — ПГП РТБ
2. MORE THAN A FEELING — Boston — SUZY
3. PLAY THAT FUNKY MUSIC — Wild Cherry — SUZY
4. I'LL MEET YOU AT MIDNIGHT — Smokie — ЈУГОТОН
5. ROCK BOTTON — Linsey de Paul and Mike Moran — ПГП РТБ
6. KNOWING ME, KNOWING YOU — Abba — ПГП РТБ
7. IF YOU NED ME — Rolling Stones — ЈУГОТОН
8. LOVE CLOUD — 5000 Volts — ПГП РТБ
9. BOOGIE NIGHTS — Heatwave — ПГП РТБ
10. BLUEBERRY HILL — — Fats Domino — РТВ ЉУБЉАНА

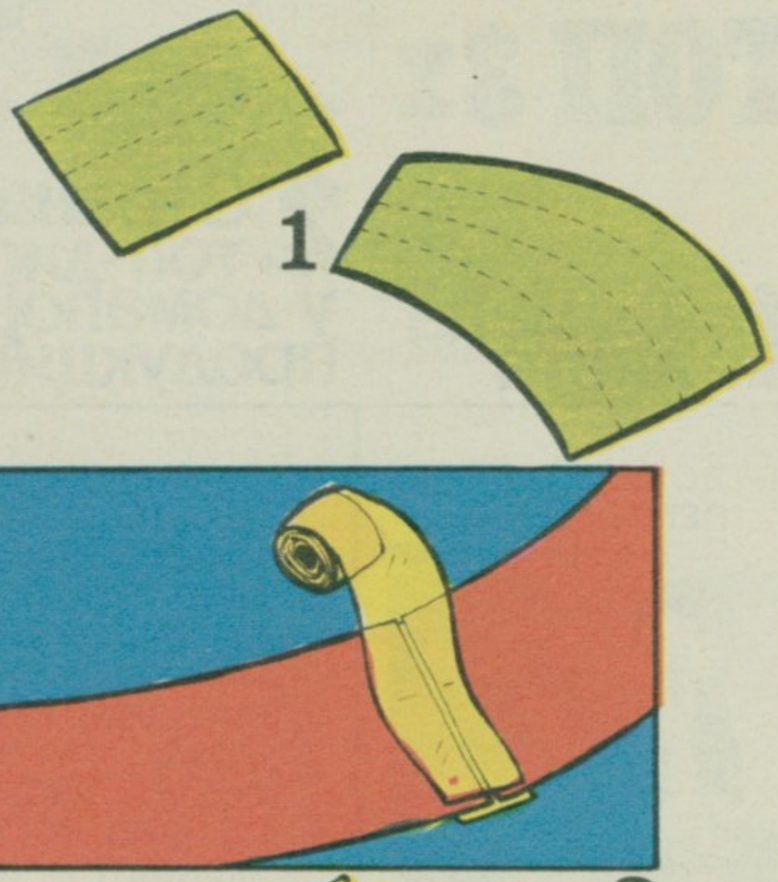
3. СР НЕМАЧКА

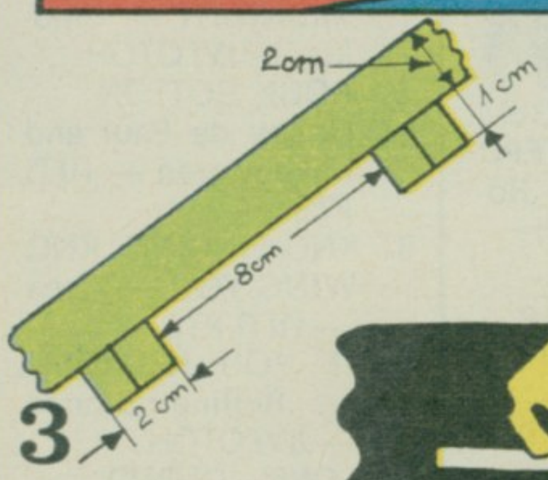
1. OH, SUSI — Frank Zander
2. SAN DIEGO TRAIN Siw Inger
3. BARFUSS DURCH DEN SOMMER — Jürgen Drews
4. TARZAN IST WIEDER DA — Willem
5. LIEBE AUF ZEIT — Berhard Brink
6. MARLEEN — Marianne Rosenberg
7. DESPERADO — Michael Holm
8. LOVE CLOUD — Udo Jürgens
9. KUNG FU DRIVING — Frank Zander
10. DENN ICH LIEBE DICH SO SEHR — Christian Anders

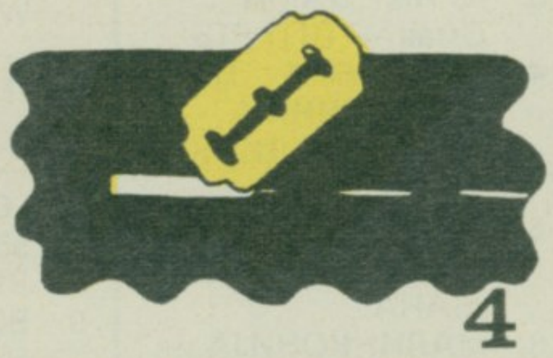

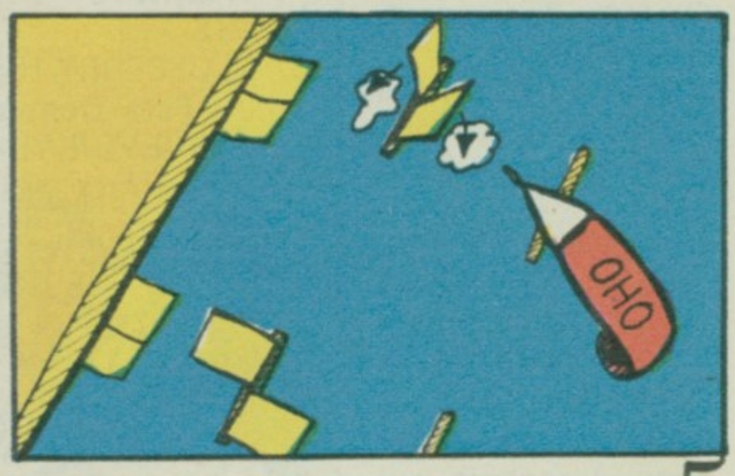
Направите сами

АУТОДРОМ

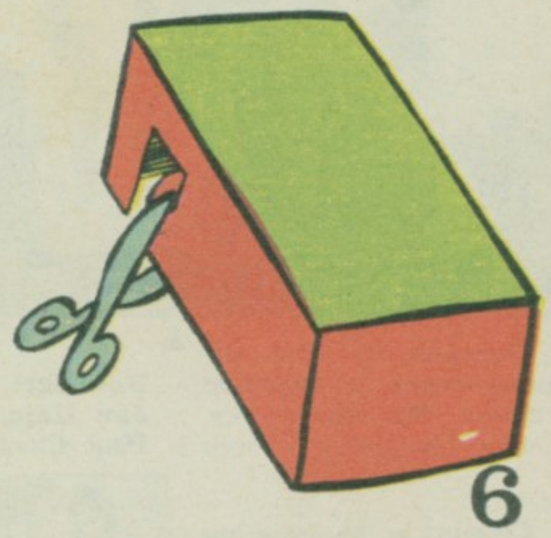

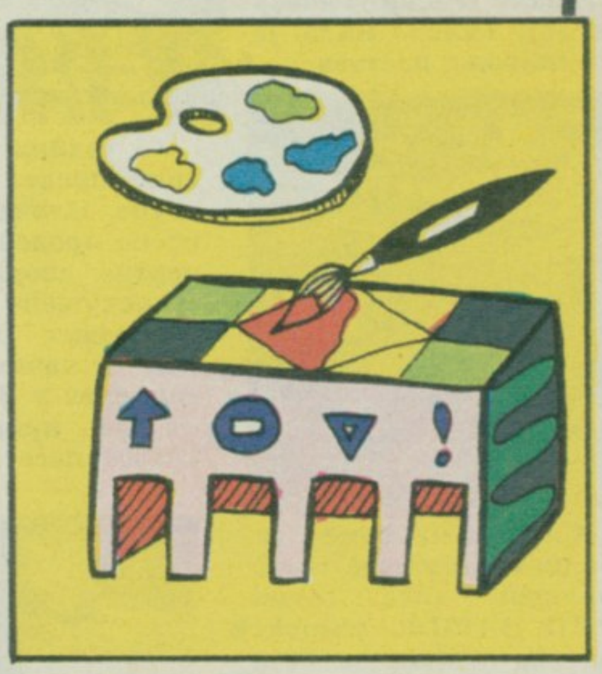

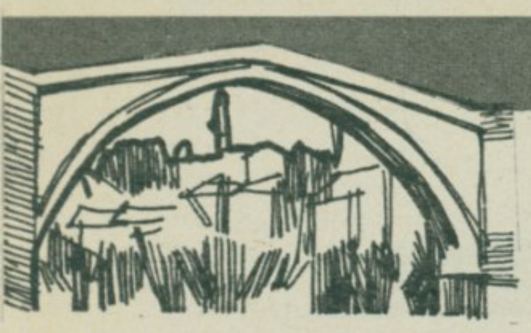
Сигурно имате неколико аутомобилчића којима бисте се лепше забављали кад бисте имали и тркачке стазе. Њих уопште није тешко направити ако изаберете добар материјал и наоружате се с мало стрпљења. Ево како ћете их направити: од картона исеците праве делове писте и кривине **(сл 1).** Саставе лепите селотејпом са обе стране да вам аутомобилчићи не би запињали **(сл 2).** Од величине аутомобила зависи ширина сваке траке на стази, а цела стаза од ширине картона који имате. Сада морате направити и бранике дуж сваке траке да спречите судare и испадање ваших „болида". Од тврђе хартије искројите траке као на **слици 3** дугачке колика вам је стаза. Додаци које остављате на сваких осам сантиметара служе за њено фиксирање. Затим, и дуж аутомобилске писте жилетом просеците отворе **(сл. 4)** на сваких 8 cm а дужине 2 cm кроз које ћете провући ове додатке и залепити их као на **слици 5.** За боксове изаберите једну већу кутију широку колико и аутомобилска писта, просеците врата **(сл. 6),** обојте је шарено **(сл. 7)** и залепите на крај стазе. Дужина и ширина стазе као и величина гаража зависи од величине ваших аутомобила, али за оне најмање моделе довољна је и кутија од ципела. Да би вам аутомобили сами ишли потребно је да на почетку стазе подметнете књиге и добијете нагиб који ће вашим тркачким аутомобилима дати потребну брзину.

Слика Поповић Бојана 7Ђ

ОКАМЕЊЕНИ ПОЛУМЕСЕЦ

Многе невоље пратиле су турског мајстора Хајрудина док је градио мост од камена чија је стабилност била статички необјашњива готово четиристо година.

Истаро и младо у Мостару и околини слегло се једног дана у лето 1557. године да дочека стамболског неимара Хајрудина који је требало да дође и по наређењу султана Сулејмана Величанственог Мостарцима подигне ћуприју преко Неретве. Испред окупљеног народа стајале су кадије и аге, исте оне које су писале султану и молиле га да их ратосиља беде, старог висећег моста преко којег су људи прелазили уз самртни страх.

Султан им је испунио жељу и поред мајстора послао и благо за градњу.

Хајрудин је бурно поздрављен од народа. Но, чим су се људи разишли и град се смирио, пошао је на обалу Неретве. Дуго је гледао у плаху воду, а онда га је умор од путовања опхрвао. Прилегао је у траву поред реке и заспао. Пробудио се увече. У води се оцртавао одсјај младог месеца, сличног српу. Неимар подиже поглед. Учинило му се да је полумесец премостио Неретву и спојио њене обале.

— А зашто да не буде таква и ћуприја?! — узвикнуо је. Такве нигде нема! А може бити, биће да може, мора!..

Сетио се свог учитеља Коџе Синана. Како га је само стрпљиво упућивао у градитељске тајне. А био му је и отац и мајка. Набасао је на њега као на дете и роба, откупио га и дао му име — Хајрудин. Младић никада није питао учитеља за своје порекло, али га је увек питао за савет кад би нешто запело. Сад овде нема Коџе Синана! И како ће да се ухвати укоштац са ћупријом кад ниједну није саградио. Славу је стекао подижући утврде, али ово је нешто друго.

МРАВИЊАК ОД 3000 РАДНИКА

Следећих дана Хајрудин је осматрао обале Неретве. Обе су биле камените. На десној се налазило широко ушће речице Радоболье.

Ускоро је на пољани поред ушћа подигао малу кућу од дасака и ту се сместио на оно мало својих ствари.

Са пословима се брзо кренуло. У близини Мостара отворен је мајдан где је било доста кречњачког камена, тенелије. Више од 3000 људи, углавном Херцеговаца, претворило је радилиште у мравињак. Једни су секли грађу у шуми, други је довлачили, тесали греде за скеле, клесали камен и обликовали коцке, ковали гвожђе...

Нико данас не прође кроз Мостар а да не види Стари мост, чудо градитељске технике допола у чеоном луку свега 77 сантиметара! Међутим, мало ко од њих зна да је мајстор Хајрудин направио прво мали, али до у детаљ исти мост преко Радоболье и то само стотињак метара даље од Старог моста. Он, и данас постоји, али је за странце тешко уочљив јер је скривен у зеленилу и растињу. Кад су га мостарске аге и кадије виделе, остале су запањене јер га нису желеле ту него преко Неретве.

— То је само модел, господару! — смирио је Хајрудин благајског кадију, најстаријег међу турским достојанственицима. — Морао сам тако не би ли видео каква ће бити главна ћуприја и да л' ће издржати таква каква је, јер ја нити имам што нацртано нити што написано!

НИЈЕ ВИДЕО СВОЈЕ ДЕЛО

Још од првог дана грађења Хајрудина су пратиле невоље. Његову идеју о мосту - полумесецу мајстори нису схватили. Иза леђа су му се подсмевали и ширили свакојаке приче по чаршији. Затим је бујица однела скеле. Много је радника нашло смрт у подивљалој реци. Остали су одбили да раде, али их је упорни неимар ипак некако убедио да се врате на посао. Потом је дошао земљотрес! Опет су се људи разбежали. Најгоре је било кад је почела да хара куга. Требало је копати гробове, за ћуприју није било ни времена ни радне снаге.

По Херцеговини је пукао глас да је ћуприја проклета а Хајрудин чудак. Одиста: он је живео у својој дашчари као пустињак. Са радилишта се није мицао. Тако је провео скоро десет година, колико је Стари мост грађен. Последњих месеци потпуно се повукао у себе. Када је мост био готов и дошло време да се оборе скеле, утекао је неколико километара далеко од Мостара. Није смео да гледа како ће да пропадне његово дело. Знао је да њихово рушење плаше ни се да ће исту судбину доживети и ћуприја. Замолио је једног човека да дође и јави му шта је било. Одлучио је да се убије ако мост попусти. Није попустио!

Тога дана народ се веселио и шенлучио. Хајрудин није хтео ни да се врати у град. Како није имао никакве ствари јер му је и оно мало што је са собом донео однела поплава, продужио је у Стамбол и до краја живота никад није видео своје најлепше градитељско дело!

У ЧЕМУ ЈЕ ТАЈНА

Иако је радио без икаквог нацрта, само „из главе", Хајрудин је дао техничко решење пред којим скидају капу готово сви данашњи стручњаци. Да ствар буде занимљивија, мост је подигнут без малтера. Камење је слагано и повезивано кланфама чији су крајеви заливени оловом. И то је једино везивно ткиво моста!

Конструкција се крајевима ослања на приобалне стене што се ретко среће. Уместо темеља стављени су упорници високи 6,35 метара, рачунајући од летњег водостаја. Са те висине почело се са засвођавањем. Распон између упорника је 28,7 метара а део свода преко којег људи прелазе широк 397 сантиметара.

Стручњаке је највише збуњивала стабилност моста. Тек после другог светског рата када су вршени конзерваторски радови на њему и одигнут под, откривена је тајна Хајрудинове вештине. У ствари, да се мост не би „преломио", он његово језгро није испунио земљом и камењем како су радили тадашњи конструктори, него је по средини свода поставио уздужно ребро и свод прекрио преко три ослонца остављајући тако на левој и десној страни у језгру по две шупљине чиме је мосту смањио масу! Тако испада да је мостарско чудо мостоградње које је за време средњег водостаја високо од нивоа воде 19,5 местара — шупље!

Много је бура и белаја претурио Стари мост, али је исто тако одвајкада био и саставни део мостарског амбијента.

М. Т.

ПРВИ НА ГИЉОТИНИ

На гиљотини која је први пут постављена на париском тргу Грев 25. априла 1792. године да би била извршена смртна казна прва се откотрљала глава вишеструког убице Жака Пелтијеа.

ЧИТАШ ЗДРАВО! ИМАШ ПРАВО!

ПОТРЧКО: ЛУДА КУБА

ХОЋУ ЛИ МОЋИ ДА ДИГНЕМ ОВУ ДАСКУ ?

ШТА ЛИ ЈЕ НАУМИО ОВАЈ ТИП ?

УУХ ! БАШ ЈЕ ТЕШКА !

НАПРАВИЋУ ПОЛИЦУ ОД ЊЕ !

ГЛЕ, ШТА САМ НАШ'О НА ТАВАНУ ! ОДНЕЋУ ЈЕКУЋИ ЗА СВОГ ПСА !

КО ДА ЈЕ НОСИ НИЗ СТЕПЕНИЦЕ ! БАЦИЋУ ЈЕ КРОЗ ОВАЈ ОТВОР НА ПОДУ !

ТРЕБА ДА ПОТПИШЕМ УГОВОР СА ДИРЕКТОРОМ !

НЕМОГУЋЕ !

А, НЕ ! НЕЋУ ДА РАДИМ ЗА ТИПА КОЈИ МИСЛИ ДА ЈЕ ПАС ! ПОТРАЖИЋУ ШЕФА ...

ГЛЕ, ПТИЧИЦА !

УУУ, ПОБЕЖЕ МИ !

ПИ, ПИ, ПИ !

ПОТРЧКО, ШТА СИ УРАДИО ? ПА ТО ЈЕ ДИРЕКТОРОВ КАНАРИНАЦ КИК !

ЈА ... ЈА ...

ДА ПОКУШАМ ДА ГА УХВАТИМ !

КИКИ, ДОЂИ ! КИКИ !

ШЕФА ТРАЖИТЕ ? ЕНО ГА УНУТРА !

КИКИ ! КИКИ ! КИКИ !

И ОВАЈ ЈЕ ЛУД! ДА ПОРАЗГОВАРАМ С ЊИХОВИМ УРЕДНИКОМ!

ШТА ТРАЖИТЕ?

ЧЕТКУ ЗА БРИЈАЊЕ!

ЗНАШ, ЈА ТО РАДИМ НА ПОСЛУ! НЕМАМ ВРЕМЕНА КОД КУЋЕ! АЛ' НИГДЕ ЧЕТКУ ДА НАЂЕМ!

НИШТА НЕ БРИНИТЕ! ЈА ЋУ ВАС ОБРИЈАТИ! ИДЕМ ПО ПРИБОР КОД СВОГ ПРИЈАТЕЉА БЕРБЕРИНА!

САМО ПАЗИ НА МОЈЕ БРКОВЕ!

НЕ БЕРИТЕ БРИГУ!

ИПАК, ПАЗИ...

РАС РАС

ШТАА? СКИНУО СИ МИ БРКОВЕ!

ЈА... ЈА...

КАД ТЕ ДОХВАТИМ, СКИНУЋУ ТИ ТО МАЛО КОСЕ СА ГЛАВЕ!

ВИ СТЕ УРЕДНИК, ЗАР НЕ?

ДА... АЛ' САД НЕМАМ ВРЕМЕНА ЗА РАЗГОВОР!

ОНАЈ ПАЦОВ МИ ЈЕ ИШЧУПАО БРКОВЕ!

АЛ' УХВАТИЋУ ЈА ЊЕГА!

ОН МИСЛИ ДА ЈЕ МАЧОР! ПА, ОВО ЈЕ ЛУДА КУЋА!

ДОЂИТЕ БРЗО! ДИРЕКТОР ВЕРУЈЕ ДА ЈЕ ПАС, ШЕФ...

ЗА СВЕ СТЕ ВИ КРИВИ! УДАРИЛИ СТЕ МЕ ДАСКОМ ПО ГЛАВИ ПА МИСЛЕ ДА САМ ЛУД!

АЛИ, ЈА... ЈА НИШТА НЕ РАЗУМЕМ!

ПУСТИТЕ МЕ! ХОЋУ ДА УХВАТИМ ОНОГ ПАЦОВА!

СМИРИТЕ СЕ! СМИРИТЕ СЕ!

ЈЕДАН ТВРДИ ДА ЈЕ ПАС, ДРУГИ ДА ЈЕ ПТИЦА, А ТРЕЋИ ДА ЈЕ МАЧОР!

БАШ СУ БЕЗ ВЕЗЕ! ЗНАТЕ, ЈА САМ НОВОГОДИШЊА ЈЕЛКА!

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

МАЈКА ЗЕМЉА

– Колико је протекло земаљског времена од нашег поласка? – 435 година, 2 месеца, 25 дана, 17 сати, 24 минута, 34 секунда и 560/1000 сек, без задржавања на планети – саопшти компјутер.

РАТКО ЈАНКОВИЋ

На плочицама изнад похабаних црних фотеља једва читљивим словима било је написано: Лукијан Зиријак и Бронислав Јондруш. Под њима су млохаво седеле две неуредне, у браду зарасле прилике. Сати би прошли пре него што би који од њих прозборио какву кратку реченицу. И опет, дуго чекање, без покрета, затворених очију.

Продорни сигнал. Црвена лампа је већ дуго упозоравала. Али, инструменти више нису строго контролисали.

— Корекција путање — рече Јондруш. — Хајде, Лукијане, твој је ред.

Старац невољно устаде.

Кабина је била прљава и запуштена. Остаци паковања хране, празне бочице од лекова, полуотворени метални сандуци из којих је испадало жућкасто, песковито камење.

— Ово је последња корекција до Сунчевог система — рече Зиријак.

— Мајко Земљо! — викну Јондруш. Седа, замршена коса му паде по челу, усахлу руку притисну на мутне очи. — Волим те зелену и лепу! Каква си сада? Јеси ли мајка или маћеха? Чуј, Лукијане: наша судбина је била црна и мрач на Џамна. Ми смо за Земљу мртви, заборавила нас је, пождерала и успомену на нас.

— Како знаш?

— Бојим се од тога, причам.

Дуги боравак

Зиријак га и не погледа. Нису више могли да изненаде један другога. Спочетка су се слагали, па тихо мрзели. Сада су били равнодушни. Срасли су, несвесно, један с другим. Нестанак једнога, мада нису били свесни, отворио би широку празнину у грудима другога, као да је одатле ишчупана отровна биљка која са кореньем од носи животне сплетове и оставља за собом празну изривену лешину.

— Џамна — рече Зиријак. — Џамна је цена плаћена младошћу.

Било им је двадесет година. Тога су се добро сећали. Прегледали су филмске записе док се нису излизали: маса људи на узлетишту, улазак у витки труп „Краљице галаксије“, спори секунди пре полетања.

Нису схватили шта долази. Треба доживети празно око бескраја, моћну ширину која трезни равнодушношћу свога и туђег постојања, или квар крхке машине, па схватити дуго путовање. Путовали су 24 године до Џамне.

— Сећаш ли се вриска стена које пуцају од хладноће и сивих смрадних маглуштина? — упита Јондруш.

— Плућа су ми изгорела у сумпорним шпиљама. Питаш ме, сећам ли се — простења Зиријак.

— Џамна нам је отровала крв, умртвила нас зрачењем и исисала — рече Јондруш.

— Мислио сам да смо срећни када смо успели да побегнемо. Сада знам: то је намерно учинила. Осветила се; ускратила нам је и последњу милост — мирну смрт — промрмља Зиријак.

Када је „Краљица галаксија“ ушла у орбиту Џамне, Јондраш и Зиријак су лудовали као деца. Под њима је била величанствена планета погодна за живот, мислили су. И била је.

Брод додирну њене заталасане површине и прве стабљике сагореше под моћним моторима. Зелено сновиђење нестаде, површина се згужва и запали, небески кристал замути.

— Је ли била жива? — за себе проговори Јондруш. — Је ли она какво сплетено клупко живота које лута космосом, довољно само себи? Је ли то била природна трагедија прелепе планете, а ми несрећни сведоци почетка стихије?

Џамна је данима из дубина истискивала огањ и лаву. Падале су тешке сумпорне кише. Врућe паре су гушиле и гризле летелицу и путнике.

Стихија у првом налету оштети „Краљицу галаксије“. Остала је непокретна међу стењем. Требало им је три године рада да поправе труп, замене и повежу ситне делове мотора.

— Јеси ли приметио, када смо одлазили? — запита Јондруш.

— Ништа нисам приметио — одговори Зиријак. — Био сам задовољан. Плућа су ме болела, кожа опаљена врелим камењем и сумпором. Био сам радостан што сам жив, што бежимо.

— Хтео сам још једанпут да погледам — каза Јондруш.

— Знам, знам. Чуо сам стотину пута.

— Пусти, човече, не причам теби, себи говорим, сећам се. Када смо замицали за облак, учинило ми се да вулканска гротла отпадају као красте са глатког покривача планете, да реке поново теку, ваздух бистри.

— Измишљаш, лудујеш.

— Џамна је жива. Ми смо јој моторима нанели бол пре но што је осетила нас двојицу. Зато је и мрзела. Мрзела је све људе.

— Бронислове Јондрушу, колико ти је година?

— Седамдесет и две.

— Стар си, а неразуман.

— Погледај стене, погледај их! Понели смо здраве, једре узорке

ШРАФКО

вулканског минерала. А шта је остало? Трошна прашина која се распада при додиру.

— Па?

— Умире од самоће. Минерал је откинут од живе масе, као одсечена грана.

Зиријак не рече ништа. Окрену се инструментима. Знао је, исто као и Јондруш, да је ижвакана прича о Џамни само прикривање и бег. Враћали су се на Земљу после 48 година лета кроз Галаксију, брзином од 298.170 километара у секунду. Пошли су млађи, враћају се старци.

— Близу смо — рече Зиријак.

— Знају ли на Земљи ко смо ми? Хоће ли нас одмах препознати?

— Колико је протекло времена, земаљског времена, од нашег поласка?

Зиријак прође компјутеру. Убаци податке.

— 435 година, 2 месеца, 25 дана, 17 сати, 24 минута, 34 секунда и 560/1000 секунда без задржавања на планети — саопшти компјутер.

Собу заледи тишина. Јондруш обори главу, Зиријак опусти руке и згрчи се на сандуку. Одлатали су овај тренутак суочења. Пред њима, присутан и незаобилазан, био је зид протеклог времена. Како их Земља чека после четири и по века? Чека ли их? Сувише су уложили да им буде враћено равнодушношћу. Хоће ли живети од успомена у музејским собама свога времена? Биће љубазни и меки према њима, то су знали. Насмејани и услужни. То је због заслуге. Али, хоће ли их волети? Какви су људи сада, постоје ли, уопште?

Неко долази

Сигнал продорно писну.

— Неко нам долази у сусрет — рече Јондруш.

Несигурно устаде и укључи контакте. На екрану, из правца, севну искра.

— Упути позивни знак и шифру распознавања — мукло рече Зиријак. — Почни са кочењем.

Јондрушу су дрхтали прсти. Крупне капи зноја лепиле су му ретку косу. Лелујао се као лист. Активира знак.

— То су људи — рече. — Осећам их, знам да су они, долазе у знак поздрава, ох, Лукијане, хоћемо ли бар умрети срећни?

— Полако, полако — рече Зиријак. Хтео је да буде разуман и миран, а седео је на металној кутији као посечено стабло, једва способан да прозбори те две храпаве речи.

Све што су годинама крили један од другога било је везано за Земљу. Остале успомене су им биле заједничке. Мале, топле тајне на које су били рањиви оживеле су јарким бојама и мамиле их у сусрет драгој планети.

Уздрхталом срцу се опирала брид разума: тамо нема онога што је остављено, свет успомена распршен је временом, чекање на почетак новога живота је трајало предуго. Оставили су Земљу верујући у људе. Тада су имали по двадесет година, мало да би претпостављали и знали.

— Лукијане — рече Јондруш. — Долазе да нас поздраве, да се заједно радујемо завршетку путовања! Зашто се плашимо? Лепота Земље не може нестати за пет векова. Лепша је него пре! Ох, не бих жалио да умрем ако будем неколико тренутака срећан!

Зиријак је зурио у свога друга, покушавајући нешто да каже. Из уста му се отеже висок, искидан врисак. Склизну са кутије на под и болно зајеца.

Нови свет

— Знају да цене жртву, Лукијане. Они су нови, измењени, свет о коме смо маштали.

Премишљао је дуги тренутак. Погледа положајне координате долазећег брода, усмери антене и укључи их.

„Краљица галаксије“ је упола смањила брзину стално емитујући знаке распознавања, податке о лету и трајању путовања. Примећивала се паучинаста контура летелице која се, такође, приближавала смањеном брзином.

Жељно су очекивали разговор. Први глас после 51 године...

Летелице прођоше једна другој. „Краљица галаксије“ је изгледала као зрнце песка према гломазној конструкцији брода.

— Празна је — рече Јондруш. — Не одговарају.

— Можда је нешто усмртило по саду — промрмља Зиријак. — Ох, не, само то не! Хоћу да видим људе, осетим их, пипнем њихове топле руке и лица... избаци сензоре до летелице.

Као савитљиви пипци хоботнице, на непознати брод се управише сензори. Лебдели су у простору док чврсто не прионуше за светле кутле у паучинастом сплету.

Без даха су слушали звуке из конструкције. Јасно су разликовали рад компјутера, погонског и енергетског блока. Из даљине су допирали тихи неразумљиви гласови.

— Премести број 17 на највећу кутлу — рече Јондруш.

Сплет пипака се послушно испружи, гласови постадоше разговетни.

— Слушај, слушај, ту су — прошапута Јондруш. — Ах...

— Шта сад? — говорио је глас. — Како их дочекати?

— Треба бити пажљив, обазрив.

— Не сме се пренаглити, размислимо.

Јондрушу се лице издужило, очи грозничаво светлеле.

— Рекао сам ти, Лукијане, ово је и њихов срећан тренутак. Збуњени су, хоће да се покажу, да буду пажљиви према нама... Знају да цене жртву.

— Шта сад? — настави први глас. — Шта са тим жртвама безумног лета на Џамну? Чиме их хранити, где их сместити... Они су примитивни...

— Можда не говоре о нама, можда нису ухватили поруку — врисну Зиријак. — Нису ухватили поруку!

„Краљица галаксија“ се изненад ним ударом бочних мотора одбаци у страну и стреловито крену уназад. Почупани сензори остадоше на тлу паучинастог брода као тек изникле биљке.

Стотине хиљада километара далеко од места сусрета, у празном простору, два уплакана старца сагореше у експлозији наглог узгона брода.

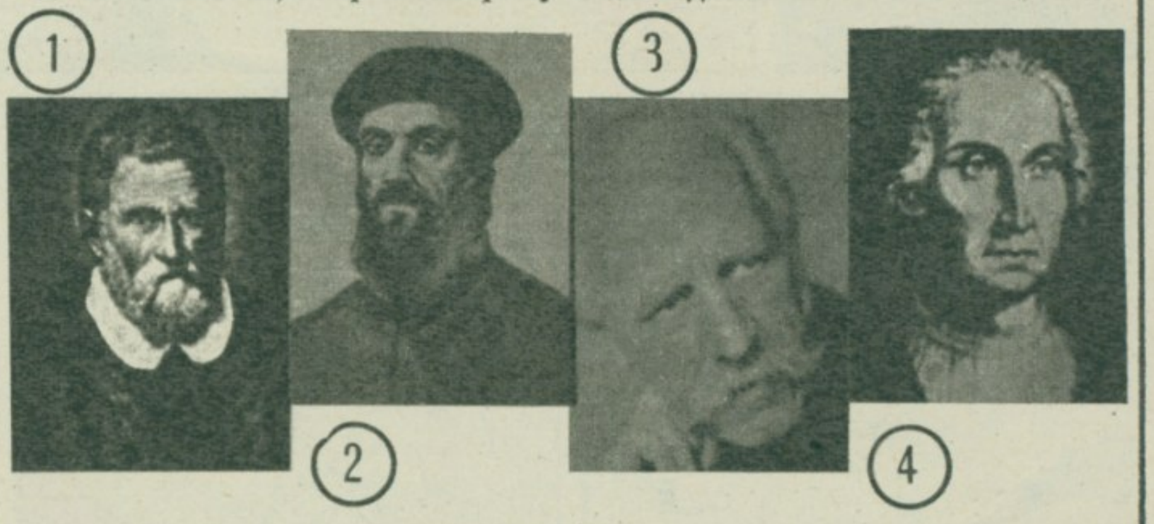

укрштене речи

ПУТНИЦИ У НЕПОЗНАТО

1. Светски путник средњег века из Венеције, пореклом са Корчуле; **2.** Португалац, открио мореуз (по њему касније добио и име) између Атлантског и Тихог океана; **3.** Норвежанин који је вршио истраживања на Гренланду и Северном леденом мору, нобеловац; **4.** Ђеновљанин, открио Америку 1492. године.

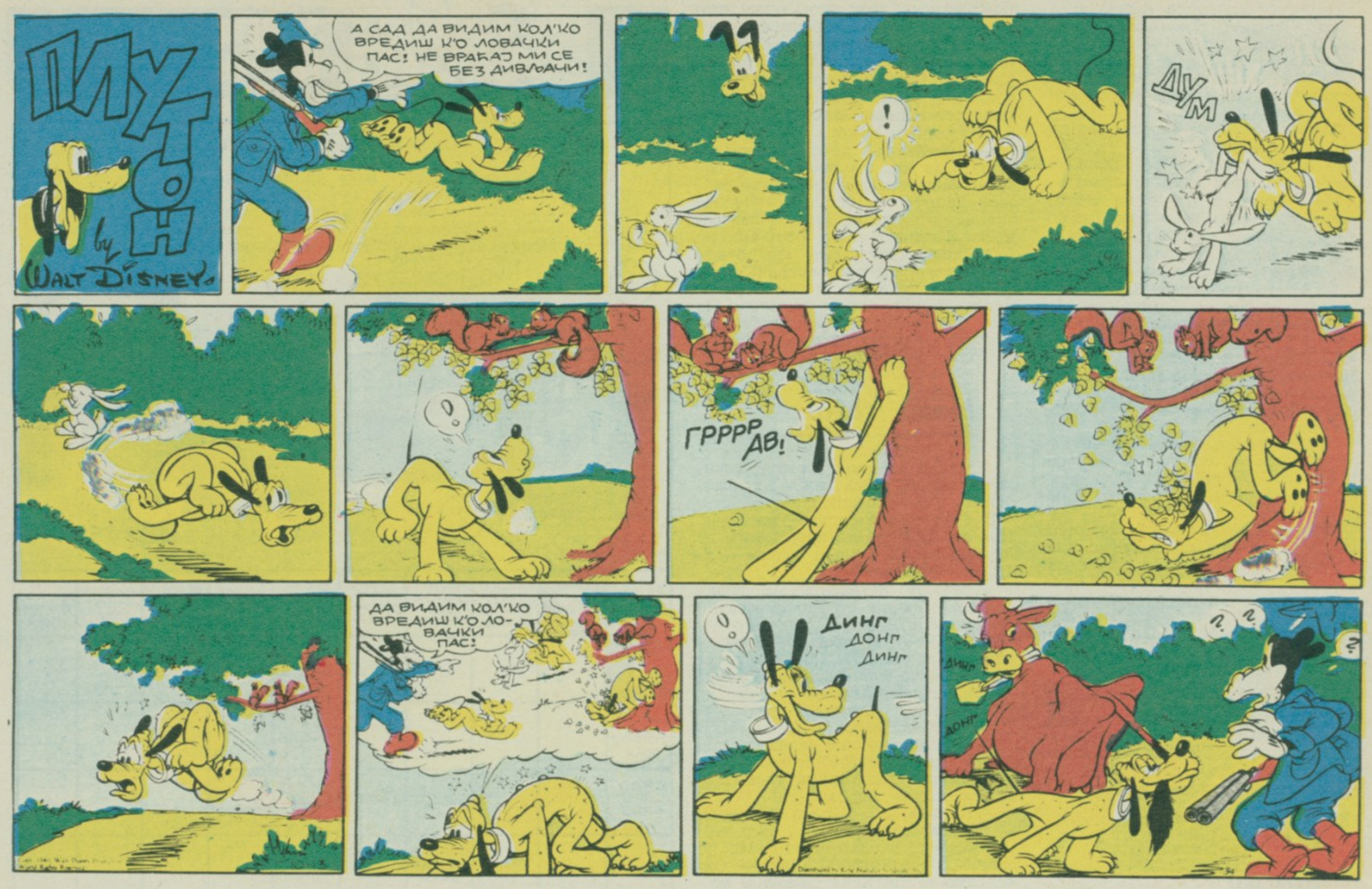

АУТОР: ВЕ-МАК	2	НАУКА О ОБРАЗОВАЊУ ОДРАСЛИХ	МЕСТО У СРБИЈИ, КРАЈ ГУЧЕ	УСКИ КАЊОН, СУТЈЕСКА	ВРСТА МОРСКЕ РИБЕ	ПЕТАР КОЧИЋ	ВРШИТИ ОТПИСИВАЊЕ	ВОДЕНА ПТИЦА (МН.)	САСТОЈАК НАФТЕ И БЕНЗИНА
1									
ОБЛАСТ ОКО ЈУЖНОГ ПОЛА									
ГРАД У ПОЛОСКОЈ						УЗВИК ЗА УКУТКИВАЊЕ Л. Н.			
▶			ПОЗИТИВНА ОСОБИНА						
КАТРАН ХЕМИЈ. ЗНАК ЛАНТАНА			3 ИТАЛИЈ. ФИЗИЧАР ЖИЛБЕО						
СТАРА ТУРСКА ТИТУЛА				ЗАВРШЕТАК МУЗИЧКОГ КОМАДА	4	ОВЕЛИК		ДРУГО	ЋИПИКО ИВО
НАША ПЕВАЧИЦА, ЛОЛА									
ЗАГОНЕТКА У СЛИКАМА	НАМЕТНИЦИ, ПАРАЗИТИ								
ОПЕРА ЏУЗЕПА ВЕРДИЈА									МЕРА ЗА ТЕЖИНУ
НОЋНА ПТИЦА, СОВА				СТУПИТИ УНУТРА ВЕК, ВЕЧНОСТ				НЕПРИРОДНО СТЕЗАЊЕ МИШИЋА	
ВРСТА ЈУЖНОГ ВОЋА (МН.)							НЕОБУЧЕН ЗНАК ТАНТАЛА		
▶		СУЖАЊ				БОДЉА			
ОВДЕ СЛОНОВА КОСТ									

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Крагуј, ас, озбиљност, над, маска, Дрина, вез, о, КО, Пера, прастост, Ица, мако, Нови, зх, оп, дијалекти, Осака, еп, ље, ОРАО, а, заковица, новина, Ом.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

нова угодност за пријатеље PEZ-а

Драги пријатељу PEZ-а
Поново смо за вас, праве пријатеље PEZ-а припремили лепе кул'ске капе са знаком PEZ,какву видиш на слици
Сада их на залихи имамо 5.000. Због тога жури са наруџбом.
Наша адреса је: ПРИЈАТЕЉ PEZ-а,61111 Љубљана, п. п. 8
Пошиљку ћеш платити поштару дин. 35.—

Купон попуни штампаним словима, изрежи и обавезно налепи на дописницу

Презиме и име (обавезно штампаним словима)

Улица и кућни број

Место

Поштански бр | бр **PEZ** чл. карте | ком **PEZ** капа (највише 3 ком.) | датум рођења

Потпис родитеља

ПАЛУТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

РАТНО ТРОВАЊЕ

Гледајући недавно телевизију, чух да се помиње контаминација. Шта је то?

Радоје Цветиновић, Прњавор Мачвански

Укратко, то је загађивање терена радиолошко биолошко-хемијским материјама. Оне могу бити у течном, чврстом и гасовитом стању, а сама контаминација радиолошка, биолошка и хемијска. У првом случају ради се о радиоактивним материјама, у другом о проузроковачима заразних болести, у трећем о

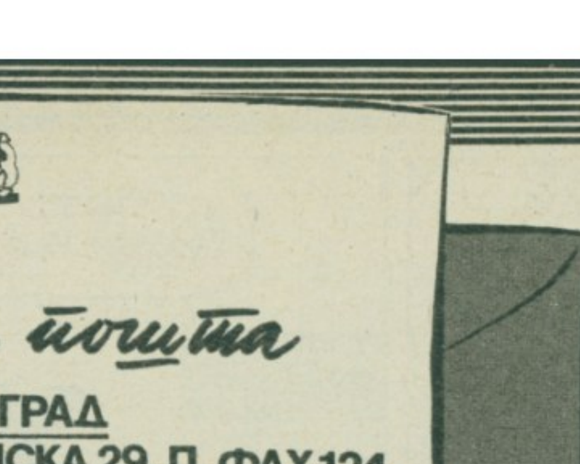
бојним отровима. Контаминација, иначе, може да обухвати ваздух, воду, горива, одећу, храну, машине, земљиште, објекте, живе организме. У другом светском рату, најчешће је била смртоносна.

ПАЗИ, 7000 ВОЛТИ!

Отац има неки крш од аутомобила, модел од прије рата. Ових дана га крпи и продужава му посљедње дане, али тешко налази дијелове за њега. Тренутно јури за бобином. У кући се само о томе прича јер не може нигдје да је купи. Шта је то и чему служи?

Мартин Борбур,
Славонски Брод

Сваки аутомобил креће се помоћу рада мотора, а мотор се ставља у погон и подстиче на рад преко система паљења ,односно — струје! Међу струјним елементима у аутомобилу (акумулатор, динамо или алтернатор, реглер, разводник, свећице, каблови) бобина заузима веома важно место. Већина аутомобилских „струјних магацина", такозваних акумулатора, има напон од само 12 волти. Да би се постигло варничење свећица и путем њих запалила бензинска смеша у мотору, потребно је створити напон од најмање 7000 волти! Тај посао обавља бобина. Она је облика металне боце, висине људске шаке и састоји се из два намотаја на гвозденом језгру: примарног и секундарног. Први се напаја из акумулатора. Када у њему дође до прекида (то је регулисано и догађа се стално у одређеним размацима док мотор ради) у секундарном намотају се ствара високи напон који одлази до разводника паљења, а одатле на свећице. Не знамо који модел аутомобила поседује твој отац, али бобина је готово универзална и уз мање преправке може се уклопити у сваки аутомобил.

ПРИРОДА ВЕЋИ МАЈСТОР

Да ли је истина да је чувени мађионичар Хари Худини имао сле по црево на левој а не на десној страни као други људи. У питању је опклада!

Срећко Миловић, Беочин

Једна од тачака чувеног мађионичара Худинија била је да сваком из публике ко то жели дозволи да га удари у стомак желећи тиме да докаже своју натприродну снагу. Очекујући ударац, он би затегао своје трбушне мишиће и тако на известан начин неутрализао јачину ударца.

После једне представе коју је одржао у октобру 1926. у канадском граду Виндсору, група студената посетила га је у његовој гардероби. Док је мађионичар разговарао са посетиоцима, један студент га је изненада ударио ногом у стомак. Худини, неприпремљен да прими ударац, готово је изгубио дах али је успео да то не покаже. Међутим, чим је остао сам, сручио се на тепих грчећи се од болова.

Мада су болови и даље трајали, појавила се чак и температура; Худини је отпутовао за Детроит где је имао заказану представу. Сутрадан се температура повећала, а болови постали јачи. Морао је да позове лекара. Овај га је пажљиво прегледао али није могао да открије ништа. Узнемирен, сазвао је конзилијум лекара. Сви су се сложили да је стање озбиљно, али нису могли да нађу узрок. Тек је анализа крви установила страшну истину: Худинију је прсло слепо црево. Међутим, њега је студент ударио у леву страну стомака, док се слепо црево код људи налази на десној.

Лекари су учинили све што су могли, али Худинију није било спаса. Великог мајстора трика и обмана обманула је природа поставивши му слепо црево — на леву страну.

МАТЕМАТИКА
КАКО ЛАКО

»УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ« - 4 књиге, садрже комплетну израду свих типова задатака из математике за I, II, III и IV разред гимназије, техничких и осталих средњих школа. Шаљемо поузећем. Цена сваке књиге **80 дин.** Све 4 књиге - комплет само **250 дин.**
АДРЕСА: **МАТЕМАТИКА — 71000 Сарајево, ПП 64**

Снежана Зарић, 75420 Братунац, Омладинска 8, — Имам 12 година, скупљам салвете, значке, разгледнице.

Биљана Петровска, 91430 Кавадарци, Игман 23 — 12 година, скупљам значке и маркице.

Срђан Михајловић, 18500 Врање, Охридска 6 — 14 година, волим забавну музику.

Снежана Маринковић, 24000 Суботица, Таковска 3 — 13 година, волим забавну и поп-музику, навијам за „Црвену звезду".

Снежана Лончар, 58210 Каштел Нови, Цеста Каштел Нови бр 1 — 14 година, скупљам постере.

Лидија Штефичар, 42300 Чаковец, Славка Колара 10 — 14 година, тражи пријатеље са Приморја.

Мирослава Бутковић, 11000 Београд, Славујев венац 3 — 15 година, волим забавну музику.

Бранислава Ћулибрк, 23231 Крајишник, Славка Родића 68 — 14 година, одговарам свима!

Јасминка Фалан, 78350 Босански Нови, Маршала Тита 47 — 13 година, скупљам значке, марке, разгледнице.

Иско Мушановић, 78230 Скендер Вакуф, Вахиде Маглајић 7 — 15 година, волим забавну музику.

мини формуле макси успех!

Формат: мини (5 x 6см) Страница: 225 Цртежа: 150 Изашло из штампе

НАРУЧУЈЕМ _____Ком

Формат: мини (5 x 6см) Страница: 220 Цртежа: 140 Излази ускоро

НАРУЧУЈЕМ _____Ком

* СВЕ ФОРМУЛЕ
из математике физике и хемије
за основце, средњошколце и студенте
налазе се у ове 2 књиге мини формата.

Цена једне књиге 30 дин.
Обе књиге комплет 50 дин.
Два комплета само 80 дин.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

WALT DISNEY

МИКИ

